

Jaarverslag 2007

N.V. Nederlandse Gasunie

Datum 14 mei 2008

Inhoud

Pagina

Bestuur en Ondernemingsraad.....	3
Profiel en belangrijkste ontwikkelingen in 2007	4
Strategie	7
Bericht van de Raad van Commissarissen	8
Corporate Governance.....	17
- Risicomanagement	
Bericht van de Raad van Bestuur	20
Resultaten in het kort.....	23
Jaaroverzicht 2007.....	25
Regulering	28
Mens en werk.....	29
- Personeel & Organisatie	
- Ondernemingsraad	
Operational Excellence	33
- Veiligheid, gezondheid, milieu en duurzaamheid	
- Beheer en onderhoud	
- Transport en diensten	
- Engineering & Technology	
Aanpassing van het binnenlandse gastransportnet.....	48
Aansluiting op nieuwe gasstromen	50
Vooruitzichten 2008	52
Hoofd- en nevenfuncties Commissarissen N.V. Nederlandse Gasunie	55
Jaarrekening 2007	57
- Geconsolideerde jaarrekening	
- Vennootschappelijke jaarrekening	
Overige gegevens.....	109
- Winstbestemming	
Accountantsverklaring	110
Katern Veiligheid, Gezondheid en Milieu	112

Bestuur en Ondernemingsraad

(stand van zaken per 31 december 2007)

Raad van Commissarissen

Ir. G.J. van Luijk, voorzitter
Drs. C. Griffioen RA
Drs. A. Lont
Ir. H.L.J. Noy
Mw. mr. M.E.C. Pernot
Ir. J.P.H.J. Vermeire
Prof. mr. M.H. van der Woude

Raad van Bestuur

Mr. M.P. Kramer, voorzitter en CEO
Drs. ir. H.A.T. Chin Sue RC, CFO
Ing. E. Dam, directeur Bouw & Beheer
Drs. P.E.G. Trienekens, directeur Deelnemingen & Ontwikkeling

Directeuren

Dr. ir. K.J. Beukema, directeur Asset Management
Dr. ir. G.H. Graaf, algemeen directeur Gas Transport Services B.V.
Ir. E. Panman, directeur Special Projects
Mr. drs. C.S. Pisuisse, directeur Juridische Zaken, Regulering en Communicatie

Ondernemingsraad

Ing. D.C. Pol (voorzitter)	H. Koers
Ir. G.G.J. Achterbosch	H.T.P.M. Lagarde
M. Bekker	C. van Leeuwen
Ing. R.J. Beks	Drs. ing. A. Saglam
H.P. Brink	K. de Vries
E.E.M.L. Kersemakers	Ir. A. Zwaagstra

Profiel en belangrijkste ontwikkelingen in 2007

De N.V. Nederlandse Gasunie (Gasunie) is een gastransport- en gasinfrastructuurbedrijf dat zelf niet handelt in aardgas. Ons hogedruk-gastransportnet is met 12.000 kilometer pijpleiding, vele tientallen installaties - waaronder een LNG-installatie (peak shaver) - en bijna 1.100 gasontvangststations één van de grootste in Europa. Via dit transportnet vervoeren wij aardgas naar grote gasverbruikende industrieën die direct op ons netwerk zijn aangesloten en naar andere netwerkbedrijven in binnen- en buitenland die het gas verder brengen naar de eindverbruiker. Het getransporteerde volume bedroeg in 2007 95,9 miljard m³, ruim twee maal zoveel als het binnenlandse verbruik in Nederland. Wij hebben dus een bijzondere rol en verantwoordelijkheid in de Europese gasmarkt en energievoorziening. Onze belangrijkste taak is die rol veilig, betrouwbaar en efficiënt te vervullen. Ook spelen we tijdig in op de nieuwe vraag naar transportcapaciteit en aanverwante diensten die ontstaat vanuit de klant en verbruiker op die markt. Zo bevorderen we naast de voorzieningszekerheid de concurrentie. Vanuit onze maatschappelijke verantwoordelijkheid volgen wij daarbij een bedrijfsmatige aanpak, we zijn transparant en gaan op een duurzame manier te werk.

De Nederlandse Staat (vertegenwoordigd door het ministerie van Financiën) is onze enige aandeelhouder. Wij zetten ons in om te voldoen aan de eisen en verwachtingen van de aandeelhouder op het gebied van rendement, waardecreatie, bedrijfsvoering en corporate governance. Onze financiële positie is gezond.

De in 2005 door de rating agencies Standard & Poor's en Moody's toegekende credit rating van respectievelijk AA+ en Aaa is in 2007 ongewijzigd. In verband met de voorgenomen overname van het gastransportnetwerk van BEB (Brigitta und Elwerath Betriebsführungs-Gesellschaft mbH) en EMGTG (ExxonMobil Gastransport Deutschland GmbH) in 2008 staat Gasunie op de zogenoemde 'negative outlook' respectievelijk 'watchlist' bij de rating agencies.

Gastransport door het leidingnet in Nederland en de bijbehorende installaties behoren tot de verantwoordelijkheid van Gas Transport Services B.V. (GTS) die door de overheid is aangewezen als zogenoemde landelijk netbeheerder. GTS is een dochteronderneming van Gasunie die niet alleen transport en bijbehorende diensten aan klanten aanbiedt, maar ook de toekomstige behoefte aan capaciteit inventariseert en op die basis investeringsplannen ontwikkelt.

Naast GTS kent Gasunie twee business units, te weten Bouw & Beheer en Deelnemingen & Ontwikkeling. De unit Bouw & Beheer zorgt, met name ook in opdracht van GTS, voor een veilig, bedrijfszeker en duurzaam gastransportsysteem dat op een efficiënte en commercieel verantwoorde wijze kan worden geëxploiteerd. Tevens voert de unit voor zowel GTS als Deelnemingen & Ontwikkeling nieuwe bouwprojecten uit. Deelnemingen & Ontwikkeling is verantwoordelijk voor de ontwikkeling van diensten en producten die niet onder de verantwoordelijkheid van GTS vallen en voor deelname in (inter)nationale projecten op het gebied van aardgasinfrastructuur. Joint ventures voor pijpleidingen die het Nederlandse net verbinden met buitenlandse markten behoren tot deze unit. Ook onze dochter

Gasunie Engineering B.V. maakt er deel van uit. Via deze onderneming zijn wij actief in engineering, research en development voor derden.

Op grond van onze kennis en ervaring leveren wij een concrete bijdrage aan de overgang naar een duurzame energievoorziening. In deze fase neemt aardgas, als schoonste van de fossiele brandstoffen, een cruciale positie in. Onze bijdrage aan een duurzame energievoorziening is gericht op het terugbrengen van onze eigen emissies in lijn met het nationaal beleid, het ontwikkelen van opties voor CO₂-transport en eventueel –opslag, inpassing van zogenoemd groen gas en schone energietoepassingen.

Wij participeren actief in een aantal samenwerkingsverbanden en instellingen die zich bezighouden met de verspreiding van kennis en technologie op energie- en gasgebied (onder meer het Energy Delta Institute, Energy Valley en International Gas Union). Ook participeren we in belangenorganisaties (waaronder EnergieNed- de Federatie van Energiebedrijven in Nederland, Enbin - de Vereniging voor Energienetbeheerders in Nederland, Velin- de Vereniging van Eigenaren van Leidingen in Nederland, en GIE - Gas Infrastructure Europe). Wij ondersteunen actief een aantal organisaties en evenementen op een breed maatschappelijk gebied.

De 1.500 Gasunie-medewerkers zijn verspreid over ruim 20 locaties in heel Nederland werkzaam. Ons hoofdkantoor staat in Groningen. In 2008 zal het aantal locaties aanzienlijk worden uitgebreid, met name in verband met de voorgenomen overname in de Bondsrepubliek Duitsland.

Belangrijkste ontwikkelingen in 2007

De opbrengsten zijn ten opzichte van 2006 gestegen met 6% naar € 1.319 miljoen. Deze stijging is voornamelijk het gevolg van het eerste volledig operationele jaar van de BBL. De netto winst steeg met 14% naar € 435 miljoen.

In 2007 is een aantal belangrijke projecten gestart of afgerond die omvang en profiel van de onderneming wezenlijk doen veranderen.

In 2007 is het definitieve investeringsbesluit genomen voor uitbreiding van het gastransportnet van Noord- naar Zuid-Nederland. De voorbereidingen voor de aanleg van 450 kilometer pijpleiding en de bouw van twee compressorstations zijn in 2007 van start gegaan. De uitbreiding vloeit voort uit consultatie van marktpartijen die aangegeven hebben op specifieke punten in het gastransportnet meer behoefte te hebben aan transportcapaciteit.

Een duidelijk economisch - en reguleringskader is noodzakelijk voor de onderbouwing van investeringsbeslissingen. De brief van de ministers van Economische Zaken en Financiën van maart 2007 die het beleid inzake dit kader voor investeringen in het Nederlandse net nader omschrijft, is daarom van buitengewoon belang.

We tekenden een overeenkomst met Gazprom gericht op onze deelname in het consortium Nord Stream AG. Via een pijpleiding door de Baltische Zee zal jaarlijks 55 miljard m³ aardgas vanuit Rusland naar de Europese Unie stromen. In de overeenkomst is vastgelegd dat Gasunie een aandeel van 9% in het kapitaal van Nord Stream AG verwerft. Daarnaast is overeengekomen dat Gazprom het recht heeft op aankoop van 9% van de aandelen in BBL Company VOF. Volgens planning zal de leiding in 2011 worden opgeleverd en zal het eerste gas, na een testfase, worden geleverd.

We hebben ook een overeenkomst getekend voor de aankoop van de gastransporttak van het Noord-Duitse BEB Erdgas und Erdöl GmbH (BEB), dat gezamenlijk eigendom was van Shell Verwaltungsgesellschaft für Erdgasbeteiligungen en ExxonMobil Central Europe Holding. Het gastransportnetwerk EMGTG van ExxonMobil is ook in deze aankoop besloten.

De transactie is eind 2007 nog niet volledig afgerond, omdat eerst een aantal benodigde instemmingen moet worden verkregen. De formele overdracht van het gastransportnetwerk naar Gasunie vindt plaats in 2008. De aankoop is daarom nog niet verwerkt in de jaarcijfers over 2007. Wel is in de jaarrekening bij punt 16 van de nadere toelichting op de geconsolideerde balans de voorwaardelijke verplichting uit hoofde van deze acquisitie vermeld.

We namen een nieuwe leiding voor het transport van hoogcalorisch aardgas van Oost- naar West-Nederland in gebruik. Met de aanleg van deze leiding hebben we een belangrijke nieuwe verbinding gerealiseerd voor het transport van aardgas naar Noord-Holland en is de voorzieningszekerheid in dat deel van het land ook voor de lange termijn zeker gesteld. Doordat de leiding ook is aangesloten op de BBL, de leiding van Noord-Holland naar het Verenigd Koninkrijk die in 2006 in gebruik is genomen, kan ook meer gas worden getransporteerd naar de Engelse markt. De leiding loopt van Grijpskerk, via Workum naar Wieringermeer (GWWL). Ten behoeve van het transport is in Grijpskerk tevens een compressorstation gebouwd.

Samen met Vopak namen we de definitieve investeringsbeslissing voor de bouw van de eerste Nederlandse LNG-terminal (Gate terminal) met een jaarlijkse doorvoercapaciteit van 9 miljard m³. Beide partijen hebben tevens een Heads of Agreement met Essent getekend voor samenwerking op het gebied van de verdere ontwikkeling van het LNG-project in de Eemshaven in de provincie Groningen.

De bouw van de aardgasopslag, samen met Nuon, in de provincie Groningen vordert gestaag. Deze opslag maakt het mogelijk om over enige jaren flexibel gas op te slaan en te onttrekken op momenten dat marktpartijen daar behoefte aan hebben. In 2007 is het besluit genomen voor Gasunie een derde gascaverne aan te leggen binnen het Zuidwendingcomplex.

Strategie

De vraag naar gas stijgt, terwijl de productie in Europa terugloopt. Europa zal dus meer gas moeten invoeren. De borging van de voorzieningszekerheid, het bevorderen van de marktwerking én de rol van de infrastructuur daarin staan de komende decennia centraal. Zowel bilateraal als in Europees verband hebben overheden de voorzieningszekerheid een belangrijk onderwerp van hun beleid gemaakt.

De noodzakelijke nieuwe gasstromen bereiken de markt alleen als grote investeringen plaatsvinden in pijpleidingen en bijbehorende installaties en in de aanleg van LNG-terminals en ondergrondse opslagfaciliteiten.

De Nederlandse gasreserves, -productie en het relatieve belang van Nederland als producent in Europa zullen verder afnemen. Maar onze centrale ligging in Noordwest-Europa, de kwaliteit en de vele vertakkingen van ons gastransportnet en de unieke geologische omstandigheden voor ondergrondse gasopslag bieden, samen met onze expertise, goede mogelijkheden om de positie van Nederland binnen de energievoorziening van Europa vast te houden door een sterkere rol te spelen op het gebied van transport en infrastructuur. Daarmee leveren wij een belangrijke bijdrage aan een verdere integratie van de Europese markt en aan een verbeterde voorzieningszekerheid. Realisatie van onze strategische doelstellingen verhoogt de waarde van ons bedrijf en sluit aan bij het beleid van onze aandeelhouder en van de overheid in het algemeen. De strategische doelstellingen zijn te verdelen in drie 'pijlers'. De eerste pijler betreft veilig, betrouwbaar en duurzaam gastransport ('operational excellence'); de tweede pijler richt zich op aanpassing van het binnenlandse gastransportnet wanneer de markt daarom vraagt en de derde pijler bevordert goede aansluiting op de internationale gasstromen van de toekomst. Op basis van deze pijlers zullen wij waar mogelijk aan concrete vragen van marktpartijen voldoen. Dat doen we op een bedrijfsmatige, efficiënte en zo duurzaam mogelijke manier. Onze strategie en activiteiten willen wij zo goed mogelijk laten aansluiten bij de doelstellingen van het Nederlandse energiebeleid.

Wij zullen blijven zoeken naar aanvullende mogelijkheden om de voorzieningszekerheid en de marktwerking te verbeteren, onder meer in de vorm van intensievere samenwerking met aangrenzende netwerkbedrijven in Europa. Dit sluit aan bij de wensen van veel klanten die meer grensoverschrijdend transport nodig hebben en bij de wens van overheden om handel, markttoegang en mededinging in de gasmarkt te faciliteren door middel van klantgericht gastransport.

Onze huidige positie, ambitie en strategische doelstellingen bieden de basis voor een uitdagende werkomgeving waarin onze medewerkers in Nederland en daarbuiten zich professioneel kunnen ontplooiën.

Bericht van de Raad van Commissarissen

In 2007 heeft Gasunie goede voortgang geboekt met het realiseren van de strategie. Voorbeelden hiervan zijn het investeringsbesluit voor de uitbreiding van het binnenlandse gastransportnet (Noord-Zuid), de overeenkomst voor deelname aan Nord Stream AG, het investeringsbesluit voor de bouw van Gate terminal, de voorgenomen overname van BEB Transport inclusief het EMGTG-netwerk, de ingebruikname van de GWWL en het compressorstation Grijskerk, het besluit in Zuidwending een derde gascaverne voor Gasunie aan te leggen en het besluit van BBL Company VOF om de capaciteit van de BBL uit te breiden door middel van extra compressievermogen.

In het verslagjaar is eveneens veel energie gestoken in de mogelijke aanlanding van een nieuwe Noors gasleiding naar Nederland. Medio oktober echter besloot de Noorse overheid voorlopig af te zien van de aanleg van een nieuwe leiding die als doel zou hebben de productie vanuit het Troll-gasveld te verhogen.

Jaarrekening

De jaarrekening 2007 is opgemaakt door de Raad van Bestuur en gecontroleerd door de externe accountant Ernst & Young Accountants. De accountantsverklaring van Ernst & Young Accountants is opgenomen na het hoofdstuk 'Overige gegevens'.

De Raad van Commissarissen kan zich verenigen met deze jaarrekening en adviseert de Algemene Vergadering van Aandeelhouders de jaarrekening 2007 vast te stellen. Tevens adviseert de Raad van Commissarissen de Algemene Vergadering van Aandeelhouders om in te stemmen met de door de Raad van Bestuur voorgestelde winstbestemming.

Ten slotte adviseert hij de Algemene Vergadering van Aandeelhouders decharge te verlenen aan de Raad van Bestuur voor het gevoerde beleid en aan de Raad van Commissarissen voor het uitgeoefende toezicht.

Samenstelling van de Raad van Commissarissen en functieverdeling

De Raad van Commissarissen heeft drie (adviserende) commissies: de Audit Commissie, de Beloning, Selectie & Benoemingscommissie en de Strategische Investerings Commissie. De commissies bestaan elk uit drie leden van de Raad van Commissarissen, met uitzondering van de Strategische Investerings Commissie die uit vier leden bestaat.

	Raad van Commissarissen	Audit Commissie	Beloning, Selectie & Benoemings- commissie	Strategische Investerings Commissie
Stand van zaken vanaf 1 oktober 2007				
Drs. C. Griffioen RA	Vice-voorzitter	Voorzitter	Lid	
Drs. A. Lont	Lid			Lid
Ir. G.J. van Luijk	Voorzitter		Voorzitter	Lid
Ir. H.L.J. Noy	Lid	Lid		Voorzitter
Mr. M.E.C. Pernot	Lid	Lid		
Ir. J.P.H.J. Vermeire	Lid			Lid
Prof. mr. M.H. van der Woude	Lid		Lid	

Een overzicht van de hoofd- en nevenfuncties van de commissarissen is opgenomen achterin dit verslag.

Per 1 oktober 2007 bestaat de Raad uit zeven leden. Per die datum werd de heer ir. J.P.H.J. Vermeire benoemd als lid van de Raad van Commissarissen.

Tijdens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 20 april 2007 werd de heer ir. G.J. van Luijk herbenoemd als voorzitter van de Raad van Commissarissen.

De Raad van Commissarissen heeft een rooster van aftreden opgesteld waardoor zijn continuïteit en stabiliteit zijn gewaarborgd.

Rooster van aftreden

Dit rooster van aftreden is op 26 oktober 2005 opgesteld op grond van artikel 6.2 van het reglement van de Raad van Commissarissen.

Naam	Datum van eerste benoeming	Einde van 4-jaars termijn(en)	Datum van herbenoeming(en)
Drs. C. Griffioen RA (1941)	1 juli 2005	2010	2006
Ir. G.J. van Luijk (1943)	1 sept. 2005	2011	2007
Ir. H.L.J. Noy (1951)	1 juli 2005	2009	2008
Mr. M.E.C. Pernot (1949)	1 juli 2005	2009	2008
Drs. A. Lont (1958)	1 sept. 2005	2009	2009
Ir. J.P.H.J. Vermeire (1944)	1 okt. 2007	2011	2010
Prof. mr. M.H. van der Woude (1960)	1 juli 2005	2009	2009

De datum van de aandeelhoudersvergadering waarin de jaarrekening van het voorafgaande boekjaar wordt vastgesteld, geldt als datum van aftreden c.q. herbenoeming (20 april 2007 en 25 juni 2008).

De volgorde van het rooster van aftreden is bepaald aan de hand van de geboortedatum van de leden van de Raad van Commissarissen.

Werkzaamheden van de Raad

De Raad heeft gedurende het jaar 2007 tien maal vergaderd. De Raad heeft in vrijwel alle gevallen voltallig vergaderd. De Raad heeft met de Raad van Bestuur overleg gevoerd over de organisatiestructuur, het benoemings- en beloningsbeleid en de strategiebepaling. Tevens heeft regelmatig overleg plaatsgevonden met de aandeelhouder en is deze met betrekking tot een aantal zaken statutair om goedkeuring gevraagd.

Onderwerpen die met regelmaat op de agenda van de Raad stonden waren specifieke strategische ontwikkelingen, veiligheid, mandatering van het bestuur, financieringsbeleid, business- en projectcontrols en de voortgang daarin, remuneratiebeleid, reguleringsmodel en benchmarkstudies.

In 2007 zijn in de Raad van Commissarissen onder meer voorstellen over de volgende onderwerpen goedgekeurd:

- Jaarstukken, dividendbeleid en voorstel winstbestemming
- Investeringsvoorstel Gate terminal + aansluiting op het gastransportnet
- Uitbreiding gastransportnet (Noord-Zuid)
- Overeenkomst voor deelname in Nord Stream
- Overeenkomst voor aankoop BEB Transport en EMGTG
- ICT-projecten
- Businessplan 2008

De Raad van Commissarissen heeft op 18 oktober 2007 conform afspraak en reglement zijn eigen functioneren en de werkzaamheden van de Raad geëvalueerd.

Audit Commissie

Deze commissie heeft in 2007 vier maal vergaderd en onder meer de kwartaalcijfers, resultaten van operationele audits en het interne risicobeheersings- en controlesysteem besproken. Het controleplan en de controlebevindingen van de externe accountant zijn in aanwezigheid van de commissie doorgesproken. Tevens is gesproken over het jaarverslag, het budget en het businessplan, het financieringsbeleid, het aangaan van specifieke leningen en het Document of Representation.

De voorzitter van de Audit Commissie heeft in de vergaderingen van de Raad van Commissarissen verantwoording afgelegd voor de door de Audit Commissie uitgevoerde werkzaamheden ten aanzien van het financieel toezicht op de onderneming.

Beloning, Selectie & Benoemingscommissie

In 2006 is het beloningsbeleid vastgesteld. De Raad van Commissarissen stelt de arbeidsvoorwaarden van de leden van de Raad van Bestuur vast binnen dit beleid. De commissie heeft in 2007 drie maal vergaderd. De commissie besprak onder andere het functioneren van de Raad van Bestuur en heeft beloningsvoorstellen aan de Raad van Commissarissen gedaan.

Strategische Investerings Commissie

Deze commissie heeft als hoofddoel de besluitvorming over grote investeringen efficiënt te laten verlopen door meer diepgaand en vroegtijdig overleg over strategie en uitvoering. De commissie beoordeelt belangrijke investeringsvoorstellen van de Raad van Bestuur, geeft de Raad van Commissarissen adviezen over de economische haalbaarheid van de investeringsvoorstellen en toetst de voorstellen aan het strategisch beleid. De instelling van de commissie hield met name verband met de behoefte aan een gedegen voorbereiding van besluitvorming over grote investeringen in veelal complexe projecten. Deze commissie heeft gedurende het jaar 2007 negen maal vergaderd. Er is onder meer gesproken over Nord Stream, investeringen in Duitsland, de mogelijke aanlanding van Noors gas in Nederland, de uitbreiding van het binnenlandse gastransportnet (Noord-Zuid), Gate terminal, de bouw van een derde caverne in Zuidwending en de uitbreiding van BBL-capaciteit door middel van een vierde compressor.

Beloningsbeleid Raad van Bestuur

Het beloningsbeleid voor de Raad van Bestuur is in 2006 op voordracht van de Raad van Commissarissen vastgesteld door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Het beloningspakket van de individuele leden van de Raad van Bestuur is aangepast op basis van dit beleid.

Beloningsbeleid

Verantwoordelijkheid remuneratiebeleid

De Raad van Commissarissen stelt het remuneratiebeleid op voor de bestuurders van Gasunie, op advies van de Beloning, Selectie & Benoemingscommissie (de "Commissie"). Het remuneratiebeleid dient door de aandeelhouder te worden vastgesteld, hetgeen inmiddels is gebeurd. Binnen dat beleid stelt de Raad van Commissarissen, wederom op advies van de Commissie, de remuneratie van de individuele bestuurders vast.

De Commissie bestaat uit de heren Van Luijk (voorzitter), Griffioen en Van der Woude.

Overwegingen beloningsbeleid

Het remuneratiebeleid is gericht op het aantrekken, motiveren en vasthouden van goede en deskundige bestuurders, noodzakelijk voor het formuleren en realiseren van de strategie van Gasunie. Het beleid is gestoeld op de volgende overwegingen:

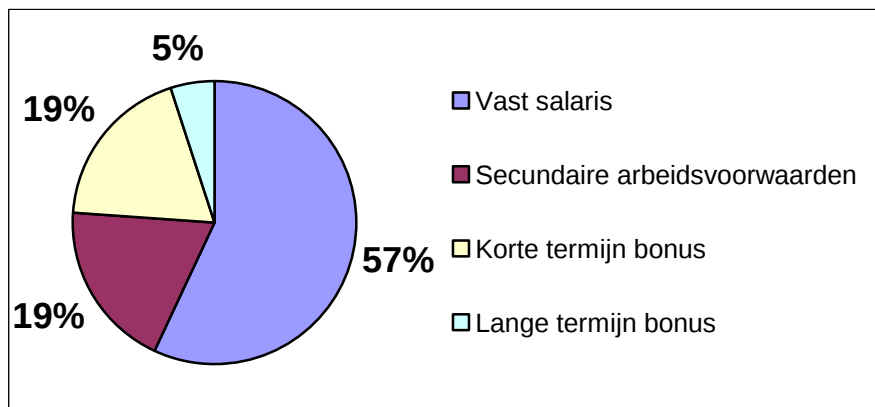
- Het beloningsbeleid dient de balans weer te geven van zowel korte als langetermijn-resultaten, en van zowel operationele als strategische prestaties.
- De Raad van Commissarissen zal zich, teneinde de individuele pakketten te bepalen, richten op de beloning voor bestuurders van vergelijkbare ondernemingen op de relevante arbeidsmarkt, met name gebruikmakend van de Hay-methode van functiewaardering. Daarbij zal vooral aan de meest vergelijkbare deelnemers op de Nederlandse en West-Europese energietransport- en infrastructuurmarkt gerefereerd worden.
- Er zal rekening worden gehouden met wettelijke bepalingen en richtlijnen op het gebied van behoorlijk ondernemingsbestuur.

De bestaande beloningsstructuur voor de overige (top-) functionarissen van Gasunie zal bij de vorming van het beleid worden meegenomen, evenals de door de aandeelhouders vóór de splitsing in het kader van de gemaakte Aansluitovereenkomst gemaakte afspraak. Die houdt in dat de primaire arbeidsvoorwaarden en de pensioenregeling van Gasunie en GasTerra tot uiterlijk medio 2008 gelijk blijven. Per die datum zal GasTerra zijn eigen arbeidsvoorwaardenbeleid voeren. Voor wat betreft het doorlopen van de aansluiting van GasTerra bij het Gasunie Pensioenfonds wordt nader overleg gevoerd.

Beloningsstructuur

Tussen het basisjaarsalaris en de variabele beloningsstructuur is de volgende verdeling als richtpunt afgesproken:

Componenten van de totale beloning

Referentiegroep

Om de genoemde uitgangspunten te kunnen realiseren is het beleid erop gericht om de beloningspakketten te positioneren op een concurrerend niveau in de Nederlandse beloningsmarkt voor bestuurders van vergelijkbare Nederlandse en West-Europese ondernemingen, gebruikmakend van de Hay-methode voor functiewaardering ter aanpassing voor verschillen in grootte en complexiteit tussen de verschillende ondernemingen in deze markt.

De referentiegroep wordt periodiek herijkt en getoetst op relevantie en kan zo nodig worden aangepast.

Basisjaarsalaris

De Raad van Commissarissen streeft ernaar om bestuurders een basisjaarsalaris te bieden op het mediaanniveau van de hiervoor genoemde referentiegroep. Gasunie opereert in een internationale markt, waardoor het mogelijk moet blijven bestuurders uit het buitenland aan te trekken en ook om te borgen dat capabele Nederlandse bestuurders het werken binnen Nederland als aantrekkelijk blijven zien. Om die reden zal in een aantal gevallen ook rekening gehouden worden met beloningsniveaus van vergelijkbare (energietransport-) bedrijven in Noordwest- Europa.

De Raad van Commissarissen bepaalt tevens de jaarlijkse doorgroei in salaris, waarbij in principe geldt dat het basisjaarsalaris bij aanvang van de benoeming 85% zal bedragen van het normniveau en, bij goed functioneren van een bestuurslid, na een periode van drie jaar het normniveau bereikt.

De Raad van Commissarissen heeft in 2006 de functies van de leden van de Raad van Bestuur met bovengenoemde Hay-methode geëvalueerd. Deze evaluatie wordt periodiek herijkt.

Bonus

De bonus (een bedrag in contanten) voor de leden van de Raad van Bestuur zal afhankelijk zijn van de realisatie van vooraf gestelde, zoveel mogelijk meetbare en beïnvloedbare doelstellingen, gerelateerd aan de uitvoering van de strategie van Gasunie. Deze strategie neemt ook het maatschappelijk belang dat Gasunie dient in aanmerking. Een en ander komt bijvoorbeeld tot uitdrukking in targets op het gebied van veiligheid en leveringszekerheid. Bovendien worden belangrijke strategische investeringsvoorstellen ook getoetst aan het maatschappelijk belang alvorens zij worden uitgewerkt en goedgekeurd. De uitbetaling van de bonus geschiedt normaliter in het eerste kwartaal van het jaar volgend op het jaar waarvoor de doelen zijn gesteld.

Het niveau van de bonus bedraagt vooralsnog maximaal 35% van het basisjaarsalaris indien alle doelstellingen worden bereikt. Deze 35% is onder te verdelen in:

Collectieve Gasunie-doelstellingen (10%), onder te verdelen in:

5% Financieel (de exacte doelstellingen worden vanwege het concurrentiegevoelige karakter niet openbaar gemaakt) 5%

- Resultaat voor belasting
- Exploitatiekosten

5% Operationeel 5%

- Veiligheid: geen ongevallen met verzuim voor medewerkers van Gasunie en van derden op een Gasunie-locatie en in projecten
- Leidingbeschadigingen: geen beschadigingen aan het transportnet met gasuitstroom

Doelstellingen op het individuele aandachtsgebied van de betreffende bestuurder 15%

Algehele beoordeling van de bijdrage van de individuele bestuurder (vast te stellen door de Raad van Commissarissen) 5%

Voor 2007 was 5% gebaseerd op de progressie van langetermijn-doelstellingen. Per 2008 zal de langetermijn-target gebaseerd worden op een nader gedefinieerde maatstaf, namelijk de Economic Value Added ($EVA^{\text{TM}} = (ROIC - WACC) \times \text{Invested Capital (IC)}$). Als Invested Capital wordt het in het goedgekeurde jaarverslag gehanteerde cijfer genomen. Daarbij vindt een correctie plaats voor onderhanden werk (projecten in uitvoering). 5%

De targets worden aan het begin van het betreffende jaar afgesproken tussen de Raad van Commissarissen en de leden van de Raad van Bestuur, nadat de voorzitter van de Raad van Bestuur een voorstel terzake heeft besproken met de Beloning, Benoeming & Selectiecommissie.

Rond het eind van het jaar vindt de meting van de realisatie van de targets plaats. De Beloning, Benoeming & Selectiecommissie doet een kritische evaluatie van de realisatie van de targets, in overleg met de voorzitter van de Raad van Bestuur. De

formele vaststelling vindt vervolgens plaats in de voltallige Raad van Commissarissen.

Pensioen

De leden van de Raad van Bestuur zijn deelnemer in de Stichting Pensioenfonds Gasunie. Gasunie kent een eindloonregeling met een pensioenleeftijd van 65 jaar. Deze regeling vloeit voort uit het beleid van de aandeelhouders van Gasunie van vóór 1 juli 2005.

De Raad van Commissarissen zal in 2008 het eigen pensioenbeleid voor de Raad van Bestuur bespreken. Hiertoe is een eerste inventarisatie van de huidige situatie en eventuele aanpassingen / alternatieven in gang gezet. Bij de ontwikkeling van dit beleid zal onder meer rekening worden gehouden met:

- de laatste inzichten inzake overheidsbeleid voor wat betreft pensioenen in het algemeen en de remuneratie van de bestuurders van Staatsdeelnemingen in het bijzonder;
- de relevante wet- en regelgeving en eventuele fiscale implicaties;
- de bestaande overeenkomsten met huidige bestuurders;
- de per 1 januari 2006 ingevoerde Levensloopregeling;
- de door de aandeelhouders in het kader van de splitsing in 2005 gemaakte afspraken inzake de pensioenregelingen voor werknemers van Gasunie en GasTerra in de periode tot en met medio 2008 (de zogenoemde Aansluitovereenkomst).

Overige secundaire arbeidsvoorwaarden

Gasunie heeft voor haar bestuurders een concurrerend pakket aan secundaire arbeidsvoorwaarden. Onder deze secundaire arbeidsvoorwaarden horen onder meer:

- een arbeidsongeschiktheidsregeling,
- een lease-auto dan wel autokostenvergoeding,
- een tegemoetkoming in de financieringskosten van de eerste woning.

Daarnaast heeft Gasunie voor haar bestuurders:

- een onkostenvergoeding,
- een bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering.

Arbeidsovereenkomsten

De leden van de Raad van Bestuur hebben een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd. Ook toekomstige leden zullen in beginsel een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd krijgen.

Opzegging

Voor de leden van de Raad van Bestuur geldt een opzegtermijn voor de arbeidsovereenkomst met Gasunie van twee maanden. Voor Gasunie geldt een opzegtermijn van vier maanden.

Benoeming

Leden van de Raad van Bestuur zullen worden benoemd voor een periode van 4 jaar en zullen na een positieve evaluatie vervolgens worden herbenoemd voor een periode van nog eens 4 jaar. Na 8 jaar vindt er geen herbenoeming plaats, tenzij bijzondere omstandigheden een herbenoeming rechtvaardigen.

Voor de huidige leden van de Raad van Bestuur is het voornemen dat hun benoeming per 1 juli 2005 geldt voor een periode van 8 jaar. Ook voor hen geldt dat deze termijn in bijzondere omstandigheden verlengd kan worden.

Daarnaast zullen zij hun lidmaatschap in beginsel niet blijven uitoefenen na het bereiken van de 62-jarige leeftijd. De huidige leden zijn benoemd per 1 juli 2005. Over de concrete toepassing van de hiervoor vermelde randvoorwaarden (8-jaar termijn en uitoefening uiterlijk tot het bereiken van de 62-jarige leeftijd) wordt met de huidige leden van de Raad van Bestuur overleg gevoerd. Met de voorzitter van de Raad van Bestuur is dit overleg afgerond, met de uitkomst zoals hierna beschreven.

Ontslagvergoeding

De arbeidsovereenkomsten van de huidige leden van de Raad van Bestuur bevatten geen bepaling over een vergoeding bij het vroegtijdig beëindigen van het dienstverband. Voor nieuwe leden van de Raad van Bestuur zal, conform de Code Tabaksblad, een bepaling worden opgenomen waarbij de ontslagvergoeding wordt gemaximeerd op één basisjaarsalaris.

Beloningspakket 2007

Op basis van het hiervoor genoemde beleid heeft de Raad van Commissarissen de volgende basisjaarsalarissen en bonussen over 2007 toegekend:

	Basisjaarsalaris	Bonus (m.b.t. prestaties 2007)
Mr. M.P. Kramer	€ 311.054	€ 108.868 (35%)
Drs. ir. H.A.T. Chin Sue RC	€ 222.604	€ 77.911 (35%)
Ing. E. Dam	€ 222.604	€ 77.911 (35%)
Drs. P.E.G. Trienekens	€ 222.604	€ 77.911 (35%)

In december is aan een aantal medewerkers een incidentele bonus in de bandbreedte van ca. 5 – 20 % toegekend in verband met de uitzonderlijke inspanning in teamverband en de behaalde bijzondere resultaten op het gebied van de ondernemingsgroei, met name ook de acquisitie van de transportactiviteiten van BEB en EMGTG. In dat kader heeft de Raad van Commissarissen besloten ook aan de leden van de Raad van Bestuur een éénmalige bonus van één maandsalaris toe te kennen onder de voorwaarde dat het totaal van bonusuitkeringen over 2007 inclusief deze incidentele bonus valt binnen de normen van het overeengekomen beloningsbeleid (35% limiet).

Vermeldenswaard is voorts:

- in de arbeidsovereenkomst van de voorzitter van de Raad van Bestuur is destijds een clause opgenomen die hem het recht geeft tot uittreding met prepensioen op 60-jarige leeftijd in augustus 2010, overeenkomstig de regeling met diens vorige werkgever. De Raad van Commissarissen is in lijn met de richting van het algemeen pensioenbeleid in Nederland met de voorzitter van de Raad van Bestuur overeengekomen dat de beoogde datum van diens uittreding 30 augustus 2012 wordt. De heer Kramer bereikt in die maand de 62-jarige leeftijd. Het totale aan prepensioen uit te keren bedrag zal niet hoger zijn dan het bedrag dat zou voortvloeien uit de handhaving van de oorspronkelijke overeenkomst.

Contacten met de Ondernemingsraad

In het verslagjaar heeft een vertegenwoordiging van de Raad van Commissarissen twee maal een Overlegvergadering tussen de bestuurder en de Ondernemingsraad bijgewoond. De Raad heeft zijn waardering uitgesproken voor de kwaliteit van de discussies en de wijze waarop ze worden gevoerd.

Woord van waardering

De Raad van Commissarissen spreekt zijn dank en waardering uit voor de inzet en betrokkenheid die de Raad van Bestuur, het management en de medewerkers in het verslagjaar hebben getoond. De Raad wenst allen succes met het behalen van de doelstellingen voor 2008.

De Raad van Commissarissen van de N.V. Nederlandse Gasunie

Namens deze,

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large, stylized 'G' followed by a long horizontal stroke.

Ir. G.J. van Luijk, voorzitter

Corporate Governance

Gasunie vindt het belangrijk de door de overheid opgestelde Corporate Governance-richtlijnen zo goed mogelijk toe te passen. Het beginsel van behoorlijk bestuur, het afleggen van verantwoording, de onafhankelijkheid van toezicht, de transparantie en het verantwoord ondernemerschap zijn door de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen van Gasunie overgenomen en ook in 2007 toegepast.

In navolging van de richtlijnen worden de uitzonderingen op de zogenoemde 'best practices' bepalingen hierna toegelicht. De 'best practices' die voor Gasunie niet van toepassing zijn worden in dit jaarverslag buiten beschouwing gelaten.

Bestuur

II.1.1	De 'best practice' bepaling dat bestuurders voor bepaalde tijd worden benoemd zal gelden voor nieuw te benoemen bestuurders.
--------	--

Raad van Commissarissen

III.5.11	De Raad is van mening dat het belonings- en remuneratiebeleid van zodanige importantie is dat hij intensief betrokken moet zijn bij de totstandkoming hiervan. De Raad heeft daarom besloten het voorzitterschap van de Raad van Commissarissen en van de Beloning, Selectie & Benoemingscommissie niet te scheiden.
----------	--

III.7.3 en II.2.6	De Raad is van mening dat, gelet het karakter van de onderneming, een voorwetenschapsreglement niet nodig is. Het doel van deze 'best practices' wordt bereikt met het algemene - voor een ieder geldend - verbod om met voorwetenschap te handelen. Dit verbod is expliciet opgenomen in de gedragscode van de onderneming.
-------------------	--

Mededeling inzake structuurregeling

Gasunie voldoet per juli 2005 aan de criteria van de structuurregeling als genoemd in artikel 2:153, lid 2 BW. Hiervan is opgave gedaan bij het handelsregister. Per juli 2008 zal op Gasunie het structuurregime van toepassing zijn.

Risicomanagement

Voor de invulling van best practice bepaling II.1.4 van de Nederlandse corporate governance code (Code Tabaksblat) en artikel 391 van het Burgerlijk Wetboek is hierna ons risicomanagement nader beschreven.

Wij kennen in onze reguliere- en nieuwe ondernemingsactiviteiten vele onzekerheden. Deze onzekerheden behelzen strategische, operationele en wet- en regelgevingsrisico's. Voor het beheersen van deze risico's hebben wij beleid ontwikkeld dat ervoor zorgt dat risicomanagement een integraal onderdeel is van al onze activiteiten.

Wij hanteren een helder intern risicobeheersings- en controlesysteem. Dat is erop gericht een redelijke mate van zekerheid te geven dat de realisatie van bedrijfsdoelstellingen wordt bewaakt, dat risico's verbonden aan de

ondernemingsactiviteiten worden beheerst, dat de financiële verantwoording betrouwbaar is en dat wet- en regelgeving wordt nageleefd.

De Raad van Bestuur van Gasunie is verantwoordelijk voor de opzet en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem en bespreekt het systeem en de voornaamste risico's met de Raad van Commissarissen en de Audit Commissie.

Wij hanteren het Enterprise Risk Management model van COSO als referentiekader bij de inrichting en beoordeling van ons interne risicobeheersing- en controlesysteem.

In 2007 hebben wij ons interne risicobeheersings- en controlesysteem verder geoptimaliseerd. De optimalisatie behelst: herijking van risicoanalyse, meer gericht op belangrijke risico's en gebaseerd op de ondernemingsdoelstellingen.

Verder hebben wij onze gedragscode en minimum requirements van Management Control geactualiseerd. Al onze medewerkers kennen deze normen en worden geacht deze te respecteren.

Door het periodiek uitvoeren van een strategische risicoanalyse hebben wij zicht op onze ondernemingsrisico's. Daarnaast is de strategische risicoanalyse richtinggevend voor de risicoanalyse op operationeel niveau.

Belangrijke strategische risico's zijn:

- de persoonlijke en externe veiligheid, gezondheid en milieu;
- de beheersing van grote projecten, al dan niet in samenwerkingsverband;
- de capaciteit van ons transportnetwerk.

Deze risico's worden continu beheerst en waar nodig wordt de beheersing geoptimaliseerd. Momenteel lopen er in het kader van de Europese IPPC-richtlijn en de ontwikkeling van de nieuwe nationale zoneringsrichtlijn voor gastransportleidingen discussies met lokale en nationale overheden. Verwacht wordt dat in de loop van 2008 over beide onderwerpen overeenstemming met de overheid wordt bereikt. Eventuele consequenties voor Gasunie zullen vervolgens worden doorgevoerd.

Op operationeel niveau worden de risico's met procesrisicoanalyses geïnventariseerd. De risicoanalyses zijn de basis voor beheersing van processen. Voor belangrijke processen zijn de verantwoordelijkheden en andere beheersmaatregelen helder gedocumenteerd.

Het management toetst regelmatig de werking van belangrijke beheersmaatregelen. In opdracht van de Raad van Bestuur toetst de afdeling Operationele Audit of procedures en beheersmaatregelen zijn nageleefd.

In de Documents of Representation (DoR) legt het hoger management jaarlijks verantwoording af over het functioneren van het interne risicobeheersings- en controlesysteem. De manager vermeldt of hij voldoende in control is, welke onvolkomenheden hij onderkent en welke maatregelen hij neemt.

De financiële (verslaggevings-)risico's worden beheerst door een degelijk financieel beleid, dat uitgewerkt is in procedures en richtlijnen voor investeringsprojecten en een planning- en controlcyclus bestaande uit het meerjarenplan, het businessjaarplan, de investerings- en de exploitatiebegroting en de periodieke rapportage over de realisatie. Volledigheidshalve verwijzen wij naar punt 15 'Financiële risico's' in de jaarrekening.

Bovenstaande maatregelen bieden geen absolute zekerheid dat de doelstellingen op het gebied van strategie, operatie, verslaggeving en naleving van wet- en regelgeving altijd zullen worden bereikt. Bij het nemen van beslissingen kunnen menselijke beoordelingsfouten optreden en er worden voortdurend kosten/batenafwegingen gemaakt bij het aanvaarden van risico's en het treffen van beheersmaatregelen.

Rekeninghoudend met deze beperkingen verklaart de Raad van Bestuur, naar beste weten en overtuiging, dat het risicobeheersings- en controlesysteem een redelijke mate van zekerheid geeft dat de financiële verslaggeving geen onjuistheden van materieel belang bevat. Het risicobeheersings- en controlesysteem heeft in 2007 naar behoren gewerkt en er zijn geen indicaties dat het risicobeheersings- en controlesysteem in het lopende jaar niet naar behoren zal werken.

Bericht van de Raad van Bestuur

Namens de Raad van Bestuur doe ik u verslag van de geconsolideerde resultaten van de N.V. Nederlandse Gasunie.

Het jaar 2007 is afgesloten met een voordelig jaarresultaat na belastingen van € 435 miljoen, hetgeen € 52 miljoen hoger is dan de winst over 2006. De stijging van de omzet, met name door het eerste volledig operationele jaar van de BBL, heeft geleid tot een stijging van het jaarresultaat vóór belastingen.

In het verslagjaar is de meerjarige efficiencycampagne voortgezet die in 2006 is gestart. In 2007 zijn de operationele kosten van bestaande activiteiten met 6% gedaald. Onder andere de verbeteringen die in gang zijn gezet naar aanleiding van de benchmarkonderzoeken bij de afdelingen Procurement, ICT en HRM en het benadrukken van het kostenbewustzijn in het algemeen hebben bijgedragen aan deze ontwikkeling.

Als gevolg van het ontbreken van een reguleringskader is, conform de Gaswet, besloten de tarieven voor 2008 vooralsnog ongewijzigd te laten ten opzichte van 2007. Onze inspanningen zijn erop gericht om, samen met de betrokken partijen, te komen tot een nieuw, werkbaar reguleringsmodel. De basis daarvoor is door de minister van Economische Zaken in een brief van 29 maart 2007 neergelegd. Daarin wordt een nieuw reguleringskader geschetst dat Gasunie, als eigenaar van het landelijke gastransportnet, en netbeheerder GTS nu en in de toekomst in staat stelt om het benodigde transport tegen economisch verantwoorde en doelmatige tarieven te realiseren. De principes die in de brief worden verwoord zullen worden vastgelegd in de Gaswet en in een Ministeriële Regeling.

Een goede veiligheidsperformance ten aanzien van leidingen en stations en de veiligheid bij operaties en nieuwbouwprojecten is en blijft een belangrijke voorwaarde om het vertrouwen van de samenleving te behouden: het is onze 'licence to operate'. Naast de inspanningen die wij intern verrichten om deze goede performance te borgen zijn wij nauw betrokken bij de ontwikkeling van nieuwe wet- en regelgeving waarin de veilige ligging van de leidingen wordt gewaarborgd.

De focus op veiligheid bleef in het verslagjaar onverminderd groot. Er werd veel aandacht besteed aan de persoonlijke veiligheid van medewerkers en derden die voor ons werkzaam zijn en aan de veilige ligging van onze leidingen. Het aantal ongevallen met verzuim bij aannemers en het aantal leidingbeschadigingen bleven beneden de signaalwaarden die daarvoor waren gesteld: 1,4 ongevallen met verzuim per miljoen gewerkte uren (signaalwaarde was 1,5) en negen leidingbeschadigingen waarvan één met gasuitstroom (de signaalwaarde was maximaal 16 waarvan maximaal twee met gasuitstroom). In 2006 waren er 12 leidingbeschadigingen, alle zonder gasuitstroom. Twee medewerkers zijn buiten hun schuld betrokken geraakt bij een verkeersongeval, waardoor de norm voor eigen medewerkers in 2007 (0 ongevallen met verzuim) niet werd gehaald.

We willen onze taken efficiënt en doelmatig uitvoeren en daarbij waarde genereren voor onze aandeelhouder. We hanteren als financiële prestatiemaatstaf Economic Value Added (EVA™). Het betreft een rendementsmaatstaf die betrekking heeft op de winstgevendheid van een onderneming, waarbij expliciet rekening wordt gehouden met het risico van de activiteiten van die onderneming.

Er werd in 2007 verder gewerkt aan de reeds bestaande taken en projecten, waaronder de aanleg van en ingebruikname van de GWWL, inclusief het compressorstation in Grijpskerk (dit project is geheel binnen de planning, zowel qua tijd als budget, gereedgekomen), de bouw van de aardgasbuffer in Zuidwending en de voorbereidingen voor de uitbreiding van het binnenlandse gastransportnet (Noord-Zuid). Eind 2007 werd de eerste van de in totaal negen benodigde Milieu Effect Rapporten (MER) goedgekeurd door de commissie MER.

Andere majeure gebeurtenissen in 2007 waren de contractondertekening met Gazprom over deelname van Gasunie in Nord Stream en een optie voor Gazprom om deel te nemen in de BBL, het besluit om, samen met Vopak, een LNG-terminal op de Maasvlakte te bouwen en het besluit, samen met BBL-partners, de capaciteit van de BBL uit te breiden.

Tevens sloten we een overeenkomst met Shell en ExxonMobil voor de overname van BEB Transport en EMGTG in Noord-Duitsland. Hierdoor ontstaan schaalvoordelen en kan Gasunie beter tegemoet komen aan de wensen van marktpartijen, onder meer wat betreft het wegnemen van eventuele belemmeringen in het grensoverschrijdend verkeer. De samenvoeging past bij de door de minister van Economische Zaken ingezette ontwikkeling in de richting van een Noordwest-Europese gasmarkt. Het Nederlandse gastransportnet is hiermee aangesloten op leidingen uit Noorwegen en Denemarken en de afstand naar het eindpunt van Nord Stream, Greifswald, is aanmerkelijk verkort.

GTS heeft als landelijk netbeheerder een eigen verantwoordelijkheid. De onderneming opereert onafhankelijk en zelfstandig conform de eisen die de Gaswet stelt. De relatie tussen Gasunie en GTS is in overeenkomsten vastgelegd. Ook is de rolverdeling op het gebied van veiligheid en milieu nader omschreven. Met betrekking tot het waarborgen van de externe veiligheid van het gastransportnet voert Gasunie werkzaamheden uit in opdracht van GTS. Op grond van de Gaswet zijn verantwoordelijkheden op dit gebied aan GTS toegewezen. Gasunie voert de hiervan afgeleide taken uit en rapporteert hierover aan GTS.

In 2007 hebben zowel GTS als BBL Company in een Open Season de toekomstige behoefte onder marktpartijen aan transportcapaciteit onderzocht. De uitkomsten hiervan zijn nog niet definitief maar leiden naar verwachting tot nieuwe uitbreidingen van het gastransportnet. Onze inspanningen om aanlanding van Noors gas in Nederland mogelijk te maken hebben helaas niet tot een positief resultaat geleid. De Noorse overheid gaf in oktober 2007 aan voorlopig af te zien van verhoging van de gasproductie uit het Troll-veld aangezien deze productieverhoging negatieve effecten zou kunnen hebben op de olieproductie uit dit veld.

In het verslagjaar hebben we ons beleid op het gebied van duurzaamheid vertaald in een groene strategie. Een van de onderdelen daarvan is de reductie van broeikasgassen, met name de directe emissie van CO₂. Ten aanzien van de indirecte emissie in onze bedrijfsvoering is er sprake van een stijging. Deze ontwikkeling was mede reden om een ambitieuze doelstelling op te stellen voor de beperking van de directe uitstoot. De voorbereidingen voor de uitvoering van de groene strategie zijn in volle gang.

Dankwoord

- Aan alle medewerkers wil ik dank zeggen voor hun grote inzet bij de uitvoering van onze missie en strategie. De professionaliteit en betrokkenheid van allen ten aanzien van het zo belangrijke onderwerp veiligheid, en de blijvende focus op de dagelijkse betrouwbaarheid van het gastransport hebben in hoge mate tot ons succes in 2007 bijgedragen.
- Ook zeg ik gaarne dank aan de Ondernemingsraad voor zijn constructieve opstelling en voor zijn grote betrokkenheid en inzet.
- En ten slotte dank ik al onze klanten, partners en overige relaties voor het in ons gestelde vertrouwen.

Mr. M.P. Kramer

Voorzitter Raad van Bestuur N.V. Nederlandse Gasunie

Resultaten in het kort

Verslaggeving

De waarderingsgrondslagen in de jaarrekening 2007 hebben ten opzichte van 2006 geen materiële wijzigingen ondergaan.

Resultaten (geconsolideerde cijfers)

Kerncijfers 2007

In miljoenen euro's	2007	2006
Opbrengsten	1.319	1.251
Totale lasten	-/- 690	-/- 677
Bedrijfsresultaat	629	574
Financiële baten en lasten	-/- 40	-/- 30
Resultaat voor belastingen	589	544

De opbrengsten zijn met 6% gestegen ten opzichte van 2006. Deze stijging is voornamelijk het gevolg van het eerste volledig operationele jaar van de BBL en van in 2007 verantwoorde opbrengsten over voorgaande boekjaren. De omzet uit gereguleerde transportactiviteiten, gecorrigeerd voor opbrengsten uit voorgaande jaren, liet een daling van 3% zien.

Het besluit van de NMa om de jaarlijkse omzet van GTS te reguleren is eind 2006 vernietigd door het College van Beroep voor het bedrijfsleven. Vervolgens is, conform de Gaswet, besloten de tarieven voor 2007 ongewijzigd te laten ten opzichte van 2006.

De totale lasten zijn gestegen van € 677 miljoen in 2006 naar € 690 miljoen in 2007. Deze stijging blijft procentueel achter bij de stijging van de omzet, met name vanwege de lagere gastransportkosten. Omdat het relatief warm weer is geweest in 2007 zijn er minder compressiekosten gemaakt.

Het ingezette programma om de efficiency van de organisatie over een periode van vier jaar aanzienlijk verder te verbeteren, heeft ook in 2007 tot een kostenreductie geleid. Met een realisatie in kostenreductie van 6% is de doelstelling voor 2007 gehaald.

De totale financiële lasten zijn gestegen van € 30 miljoen in 2006 naar € 40 miljoen in 2007. Deze stijging wordt veroorzaakt door de in de loop van 2006 aangetrokken vastrentende langlopende financiering waarvan de lasten in 2007 nu een volledig jaar betreffen.

Als gevolg van bovenstaande ontwikkelingen nam het resultaat voor belastingen met circa € 45 miljoen toe ten opzichte van 2006. De netto winst steeg met € 52 miljoen naar een bedrag van € 435 miljoen.

Rendement

Na de splitsing in 2005 heeft de Nederlandse Staat de aandelen van de voormalige aandeelhouders Shell en Exxon in de transportonderneming Gasunie overgenomen. Gasunie stelt zichzelf ten doel om voor haar aandeelhouder een binnen deze sector (Europees gastransport) acceptabel rendement op deze investering te realiseren en tevens voldoende middelen ter beschikking te hebben om uitvoering te geven aan de strategische ambities. Dit behaalde rendement is berekend op 6,8% in 2007 (5,9% in 2006).

Investeringsen

Van de gerealiseerde investeringen, € 489 miljoen, heeft 90% betrekking op investeringen in het leidingnetwerk met bijbehorende installaties. Het betreft onder andere de in 2007 in gebruik genomen GWWL-leiding voor € 344 miljoen. Ultimo 2007 was voor € 232 miljoen aan investeringen nog in aanbouw.

Financiering

De operationele activiteiten hebben in 2007 per saldo geleid tot een positieve kasstroom van € 562 miljoen. Hiervan is per saldo € 321 miljoen aangewend voor investeringsactiviteiten. In totaal is in 2007 aan dividend € 373 miljoen uitgekeerd.

Verder is per saldo voor € 64 miljoen aan financiering afgebouwd, waardoor per saldo de liquide middelen zijn afgenomen met € 68 miljoen.

De benodigde externe financieringsmiddelen in 2007 bedragen evenals in 2006 € 1,2 miljard. In deze middelen werd voorzien door € 1 miljard aan obligatieleningen en voor € 0,2 miljard aan kortlopende financieringen.

Jaaroverzicht 2007

Januari

Gasunie, Hanzehogeschool en TNO bundelen in het kader van Energy Valley hun krachten op het terrein van duurzame energiesystemen. Samen met diverse partners zal op dit thema worden gewerkt aan de opbouw en uitwisseling van kennis, het stimuleren van innovaties en het opleiden van studenten. Dit draagt bij aan de nationale ambitie op het gebied van energietransitie en de kenniseconomie en sluit naadloos aan op de ontwikkeling van Noord-Nederland als energieregio.

GTS verkoopt voor het eerst gas op de APX-gasbeurs. Hiermee maakte GTS een begin met de dagelijkse in- en verkoop van gas op de day-ahead-markt van de APX-gasbeurs. Het in- en verkopen van gas op deze beurs is een extra middel voor het in evenwicht houden van het gastransportnet, een wettelijke taak van GTS.

Februari

Bij Eastermar (Oostermeer) wordt onder het vaarwater De Lits en de Sumarderwei een 48"-leidingdeel door middel van een gestuurde boring ingetrokken. Met een lengte van 1.006 meter is dat een van de langste boringen van het GWWL-project. In totaal worden elf gestuurde boringen tijdens het project uitgevoerd.

Er worden twee boortorens in Zuidwending geïnstalleerd, waarmee vier zoutcavernes zullen worden aangelegd. Dit neemt in totaal ongeveer één jaar in beslag. Zodra de boringen op een locatie gereed zijn, wordt begonnen met het uitloggen van de cavernes.

Maart

In een brief van 29 maart 2007 zet de minister van Economische Zaken de hoofdlijnen van het nieuwe reguleringskader aan de Tweede Kamer uiteen. Door deze aanpassing is een investeringsbesluit voor grootschalige uitbreidingen van het transportnet (€ 1,1 miljard) mogelijk. Deze uitbreidingen zijn gericht op versterking van het net waardoor nieuwe gasstromen gefaciliteerd kunnen worden die bijdragen aan marktwerking en voorzieningszekerheid.

April

We sluiten een samenwerkingsovereenkomst met het Maleisische olie- en gasconcern Petroliaam Nasional Berhad (PETRONAS). Beide bedrijven ondertekenen daartoe een Memorandum of Understanding tijdens de 15e wereld LNG conferentie in Barcelona. Ze gaan de mogelijkheden tot samenwerking onderzoeken op het gebied van gasinfrastructuurprojecten in Nederland en de uitwisseling van kennis en expertise, onder meer via het Energy Delta Institute (EDI) en de Petronas Technische Universiteit (UTP).

Mei

De LNG-installatie op de Maasvlakte viert op 12 mei haar 30-jarig jubileum. Deze installatie wordt ingezet bij extreme kou.

Juni

Na jaren van overleg accepteert de Tweede Kamer op 26 juni de grondroerdersregeling, de Wet Informatie-uitwisseling Ondergrondse Netten (WION). De regeling is gericht op het voorkomen van graafschade en draagt bij aan een veilige ligging van het landelijke gastransportnet.

Mengstation Schinnen viert het 30-jarig bestaan van de installatie.

Juli

Uit een onderzoek van bureau Arthur D. Little Ltd. blijkt dat ook in 2007 de tarieven voor gastransport in Nederland zeer laag zijn in vergelijking met andere landen in Europa. Het onderzoek wordt jaarlijks verricht in opdracht van GTS.

Op zondag 1 juli is het twee jaar geleden dat Gasunie verder ging als zelfstandig gastransport- en infrastructuurbedrijf. Daarom vieren we op maandag 2 juli ons tweejarig bestaan met alle medewerkers. Oud-minister van Buitenlandse Zaken Ben Bot geeft een lezing op ons hoofdkantoor waarin de relatie tussen energie en aardgas en het buitenlandbeleid centraal staat.

Augustus

Gasunie Engineering & Technology (GET) presenteert een bijzondere meetwagen aan de buitenwereld waarmee in Rusland het energieverbruik bij bedrijven en industrie kan worden geanalyseerd. Het doel is het terugdringen van het energieverbruik en van emissies. GET heeft de wagen ontworpen en gemaakt: zijn unieke eigenschappen zijn onder andere dat hij bestand is tegen extreme weersomstandigheden.

September

Start van een nieuwe, interne veiligheidsactie om het veiligheidsbewustzijn van onze medewerkers te vergroten. Leidinggevendenden kunnen hun medewerkers voordragen voor een prijs. Het kan daarbij gaan om bijvoorbeeld een innovatief idee van medewerkers, inspirerend voorbeeldgedrag of adequaat ingrijpen in een noodsituatie.

Compressorstation Spijk (provincie Groningen) viert het 30-jarig bestaan.

Oktober

Duurzaamheid wordt een vast onderdeel van onze strategie. Onder meer door middel van deze strategie leveren we een bijdrage aan de transitie naar een duurzame energievoorziening. Aardgas speelt als schoonste fossiele brandstof een belangrijke rol in deze transitiefase.

De gezamenlijke netbeheerders van gas en elektriciteit, verenigd in EnergieNed, hebben vanaf 1 oktober 2007 de Vereniging van Energienetbeheerders in Nederland opgericht (Enbin). GTS treedt toe tot het bestuur.

Minister Van der Hoeven van Economische Zaken en minister Cramer van Ruimte en Milieu ondertekenen een energieakkoord met de Energy Valley-provincies Drenthe, Friesland, Groningen en Noord-Holland over onder andere emissiereductie. Daarmee ondersteunt het Energy Valley-gebied de klimaat- en energiedoelstellingen voor 2020 van het kabinet in het werkprogramma 'Nieuwe energie voor het klimaat' dat op Prinsjesdag is gepubliceerd.

Het Energy Delta Institute – een samenwerkingsverband tussen onder meer Gasunie, Gazprom en de Rijksuniversiteit Groningen voor opleiding en onderzoek op het gebied van energie - bestaat vijf jaar.

De rector magnificus van de Rijksuniversiteit Groningen reikt de eerste diploma's Masters of Gas Business uit.

November

Op 6 november tekenen we een akkoord met Gazprom over onze deelname in het consortium Nord Stream AG. De ondertekening gebeurde in het bijzijn van de Russische President Poetin en premier Balkenende. Daarnaast krijgt Gazprom de optie om een aandeel van 9 procent in BBL Company te nemen.

Op de jaarlijkse algemene vergadering op 21 november in Madrid kiest Gas Infrastructure Europa (GIE), de branchevereniging van gasinfrastructuurbedrijven, Marcel Kramer als nieuwe president. GIE is een belangrijke gesprekspartner voor Europese en nationale overheden, zoals de Europese Commissie en de ERGEG, de Europese organisatie die nationale toezichthouders bij elkaar brengt.

Op 23 november wordt in Hamburg een overeenkomst getekend voor de overname van de transporttak van BEB en EMGTG door Gasunie. Met deze overname versterken we onze positie als leidend gasinfrastructuurbedrijf in Noordwest-Europa.

Op 30 november worden de GWWL en CS Grijpskerk officieel in bedrijf genomen. Commissaris der Koningin in de provincie Groningen, de heer Max van den Berg, verricht de officiële opening. Daarmee is de verbinding Grijpskerk-Wieringermeer een feit. Het GWWL-project is succesvol afgesloten: op tijd en binnen budget.

December

De eerste van de negen MER's die nodig zijn ten behoeve van het Noord-Zuidproject wordt goedgekeurd. Het betreft het traject Hattem-Flevocentrale.

Op 17 december nemen we samen met Vopak de definitieve investeringsbeslissing voor de bouw van de eerste Nederlandse LNG terminal (Gate terminal te Rotterdam) met een jaarlijkse doorvoercapaciteit van 9 miljard m³. De eerste klanten van Gate terminal zijn DONG Energy, EconGas en Essent. DONG Energy, Essent en OMV GAS INTERNATIONAL (de belangrijkste aandeelhouder van EconGas) verkrijgen ieder een minderheidsbelang van 5% in Gate terminal.

Regulering

Op het gebied van regulering waren er in 2007 zowel op nationaal als Europees niveau enkele belangrijke ontwikkelingen.

Nieuw reguleringskader

Bij brief van 29 maart 2007 heeft de minister van Economische Zaken de hoofdlijnen van het nieuwe reguleringskader aan de Tweede Kamer uiteengezet. Op basis hiervan is een investeringsbesluit voor grootschalige uitbreidingen van het net (€ 1,1 miljard) mogelijk geweest. Hiermee geven wij invulling aan een aanzienlijke vraag uit de markt naar extra transportcapaciteit, zoals vastgelegd in contracten met geïnteresseerde marktpartijen. De in deze brief aangegeven hoofdlijnen zullen verder worden uitgewerkt in de Gaswet en de Ministeriële Regeling tariefstructuren en voorwaarden gas. De ontwerp-Ministeriële Regeling wordt voorgelegd aan betrokken partijen en aan de Tweede Kamer waarna uiteindelijk het parlement besluit over de definitieve Regeling.

Europa

In januari 2007 presenteerde de Europese Commissie de Strategic European Energy Review (SEER) met daarin onder andere de finale conclusies van het door het Directoraat-Generaal Competitie uitgevoerde sectoronderzoek en de resultaten van het onderzoek per land naar de stand van zaken in de lidstaten. In aansluiting op haar conclusies heeft de Commissie in januari 2007 tevens een actieplan gepresenteerd met nieuwe maatregelen om een impuls te geven aan de verdere ontwikkeling van de interne Europese gasmarkt. Dit actieplan heeft uiteindelijk in september 2007 geleid tot het voorstel van de Commissie voor een omvangrijk Derde Pakket ('Third Package') aan wetgeving, waarvan onder meer een herziening van de bestaande Gasrichtlijn, een herziening van de Gasverordening en een voorgestelde verordening voor het instellen van een agentschap voor een Europese toezichthouder deel uitmaken. Naar verwachting zal de behandeling van het pakket voorstellen van de Commissie het grootste gedeelte van 2008 in beslag nemen.

Gedurende dit gehele proces hebben wij input geleverd in samenwerking met Gas Infrastructure Europe (GIE). Onze bijdrage was vooral gericht op een goed regelgevend kader om investeringen te bevorderen. Tevens waren er directe contacten met de Europese Commissie, het Europees Parlement en de Europese Raad.

Wij werken actief mee aan het Gas Regional Initiative (GRI), het samenwerkingsverband dat moet leiden tot een verbetering van de werking van de interne gasmarkt door het creëren van regionale gasmarkten binnen Europa. Voor 2008 zal de nadruk vooral liggen op het faciliteren van grensoverschrijdend gasverkeer.

Mens en werk

Personeel en organisatie

De uitvoering van de strategische doelstellingen in 2007 heeft geleid tot een forse toename van werkzaamheden, enerzijds om tegemoet te kunnen komen aan de vraag van marktpartijen naar uitbreiding van de infrastructuur, anderzijds door de uitvoering van nieuwe projecten. Eind 2007 is een wervingscampagne gestart voor circa 150 vacatures die in 2008 zullen worden ingevuld. Het aantal formatieplaatsen is in 2007 licht gestegen, van 1.444 fte's in 2006 tot 1.448 fte's in 2007. Ultimo 2007 bedroeg het aantal medewerkers 1.489.

Voor 2007 zijn enkele hoofddoelstellingen ten aanzien van het Human Resources-beleid gedefinieerd om ook in de toekomst onderscheidend te kunnen blijven en onze strategie succesvol te kunnen blijven uitvoeren. De hoofddoelstellingen zijn globaal onder te verdelen in vier categorieën:

1. Personele bezetting
2. Prestatie & Ontwikkeling
3. Kennismanagement
4. Procesoptimalisatie

1. Personele bezetting

In het verslagjaar vond een relatief grote uitstroom plaats van het personeelsbestand op basis van leeftijdsopbouw, evenals in 2006. We hebben hierop geanticipeerd door vroegtijdig met de werving van nieuwe werknemers te beginnen. Ook in 2007 zijn wij volop bezig geweest met deze vervangingsslag.

Gasunie heeft haar activiteiten in 2007 uitgebreid, onder meer met enkele grote projecten waarvoor extra nieuwe medewerkers moeten worden aangetrokken. Een aandachtspunt hierbij is de werving en versnelde ontwikkeling van medewerkers voor de invulling van senior posities, zowel ten behoeve van deze projecten als van andere sleutelposities binnen de organisatie.

In 2007 ging een nieuwe Gasunie-campagne voor arbeidsmarktcommunicatie van start, de zogenoemde Mijlpaalcampagne.

Ondanks de krappe arbeidsmarkt slagen wij er goed in onze vacatures te vervullen. Wij merken echter wel dat voor sommige specialistische functies meer inspanning nodig is.

2. Prestatie & Ontwikkeling

De bewegingen op de in- en externe arbeidsmarkt (o.a. een dreigend tekort aan gekwalificeerd personeel als gevolg van 'ontgroening' en 'vergrijzing') in combinatie met de bedrijfsstrategie, dwingen ons om ons te onderscheiden.

Performancemanagement is bedoeld om de prestaties en ontwikkeling van medewerkers te beoordelen en stimuleren. Het is een middel om tot betere prestaties van medewerkers en organisatie te komen, waarbij wordt uitgegaan van duidelijkheid omtrent werkafspraken (individuele resultaten) en duidelijkheid over persoonlijke ontwikkeling van medewerkers (individuele afspraken). In het verslagjaar zijn de voorbereidingen getroffen voor nieuw beleid op dit gebied. Vanaf 2008 zullen onderdelen hiervan worden ingezet tijdens de gehele performancecyclus van medewerkers (vanaf werving tot en met beoordeling).

3. Kennismanagement

In een krappe, vergrijzende arbeidsmarkt met een grote arbeidsuitstroom wordt kennisbehoud voor organisaties steeds belangrijker. Daarom hebben we het afgelopen jaar enkele speerpunten op dit gebied geformuleerd en uitgewerkt. Een belangrijke focus daarbij ligt op het opleiden van de managers van de toekomst via verschillende programma's.

Topklas

In 2006 is een leergang gestart voor jonge talentvolle medewerkers binnen onze onderneming. Een groep van negen medewerkers wordt door middel van een speciaal opleidingsprogramma voorbereid op het op termijn vervullen van (senior) managementposities. Het opleidingsprogramma bestaat uit vier modules: strategy & finance, effectief leidinggeven, persoonlijk leiderschap en politieke en juridische omgeving. Bij deze trainingen wordt aandacht besteed aan zowel het verwerven van kennis als aan het ontwikkelen van vaardigheden.

Trainees

De Raad van Bestuur heeft in 2007 besloten een programma op te zetten voor trainees.

De redenen hiervoor zijn een toename in bedrijfsactiviteiten, kennisvernieuwing en aantrekkelijk en onderscheidend werkgeverschap. Het programma hiervoor is opgezet in 2007; in 2008 zullen zes trainees worden geworven. Zij zullen niet op een reguliere plek in de organisatie worden ingezet, maar een individuele bijdrage leveren aan grote projecten. Daarbinnen kunnen zij de nodige kennis en ervaring opdoen die hen voorbereidt op de topklas en een mogelijke toekomstige managementpositie.

Starters

In 2007 is het programma voor startende hbo-ers & wo-ers verder ontwikkeld. Begin 2008 zal voor deze groep een grote wervingscampagne van start gaan. Belangrijke uitgangspunten van het startersprogramma zijn voldoende uitdaging in de functie, begeleiding tijdens het traject, salariëring en loopbaanbegeleiding.

Transitietraining

In samenwerking met het Energy Delta Institute wordt een training ontwikkeld voor de senior managementgroep, waarin de topmanagers van Gasunie zijn vertegenwoordigd. Doel van de training is om de senior managementgroep te begeleiden in de ontwikkeling die Gasunie doormaakt als leidend infrastructuurbedrijf in een dynamische, sterk internationaliserende markt.

Kennisbehoud

Vanwege de verwachte uitstroom van oudere medewerkers in de komende jaren en de uitbreiding met nieuwe projecten, zal de komende jaren aandacht worden besteed aan een programma voor kennismanagement. Hiertoe is in 2007 een aanzet gegeven. De focus is enerzijds gericht op het behoud van bestaande kennis voor de organisatie, anderzijds op vernieuwing van bestaande kennis. Het gaat in 2008 van start.

Internationalisering

Er is in het verslagjaar onderzocht hoe medewerkers internationale werkervaring kunnen opdoen. Deels om kennis van een andere taal en cultuur op te doen, deels om internationale netwerken op te bouwen. In 2007 hebben twee Gasunie-medewerkers een internationale positie aangenomen, respectievelijk in Brussel en

Moskou. Gasunie en het Maleisische gasbedrijf Petronas hebben in 2007 een intentieverklaring ondertekend ten aanzien van programmasamenwerking en kennisuitwisseling in de toekomst. Hieraan werd in het verslagjaar onder meer inhoud gegeven door de detachering van een Gasunie-medewerker gedurende zes maanden bij Petronas in Maleisië en het bezoek van enkele delegaties van Petronas aan Gasunie.

In 2008 zal aan meer werknemers de mogelijkheid worden geboden internationale werkervaring op te doen.

4. Procesoptimalisatie

In het kader van procesoptimalisatie op HR-gebied is een aantal personele regelingen, administratieve processen en arbeidsvoorwaarden in 2007 aangepast en meer in lijn gebracht met hetgeen gangbaar is in de markt. Een belangrijke beweegreden voor deze aanpassingen is dat in een modern bedrijf als Gasunie individuele zelfstandigheid en individuele verantwoordelijkheid het uitgangspunt vormen.

Flexibele arbeidsvoorwaarden

We ontwikkelen een arbeidsvoorwaardenpakket met meer keuzemogelijkheden voor de medewerker. De CAO is daarom flexibeler gemaakt en vereenvoudigd.

Aanpassing in wijze van rapportage

We willen laten zien wat ons beleid is op sociaal gebied. De wet Harrewijn stelt hieraan sinds kort ook bepaalde eisen. Daaronder valt bijvoorbeeld het geven van openheid van zaken ten aanzien van inkomens. Daarnaast wordt de sociale verslaglegging uitgebreid.

Medewerkersonderzoek

Het in november 2007 verrichte medewerkersonderzoek leverde een positief beeld op. Van de medewerkers heeft 78% meegedaan aan het onderzoek. Uit de resultaten blijkt dat medewerkers Gasunie als werkgever een hoge waardering geven. Gasunie kan bogen op betrokken, loyale medewerkers die onze onderneming graag aan derden aanbevelen, hetgeen in de huidige arbeidsmarkt een gunstig gegeven is. De totale waardering van Gasunie lag ruim boven het Nederlandse gemiddelde.

Ondernemingsraad

De nieuwe OR, die op 1 april 2007 van start is gegaan, bestaat uit twaalf leden. Drie zetels zijn helaas vacant gebleven. Om zijn strategie en werkwijze te versterken heeft de OR na een inwerkperiode van enkele maanden een tweedaagse training gevolgd.

In 2007 heeft de OR een groot aantal adviesaanvragen en instemmingsverzoeken behandeld. Een aantal adviesaanvragen betrof grote investeringsprojecten zoals deelname aan het Nord Stream-project. In zijn advies op dergelijke grote investeringsprojecten richt de OR zich vooral op de personele en organisatorische aspecten. Een aantal andere adviesaanvragen was gericht op organisatorische wijzigingen, onder meer als onderdeel van een programma dat is gericht op een andere indeling en werkwijze van de ICT-afdeling.

De meeste instemmingsverzoeken kwamen voort uit het herijkingstraject van de personele procedures en regelingen dat is ingezet door de afdeling Personeel & Organisatie. Het ging hierbij om een wijziging van de jubileum- en afscheidsregeling, een wijziging van de hypotheekregeling en het vervallen van de regeling bijzonder

verlof. Een instemmingsverzoek dat niet voortkwam uit dit traject was de invoering van het systeem van Tracking & Tracing waarmee de medewerkers in het veld kunnen worden gelokaliseerd. Het doel hiervan is dat zij in geval van een calamiteit snel op de desbetreffende locatie kunnen worden ingezet.

Operational Excellence

Veiligheid, gezondheid, milieu en duurzaamheid

We zijn ons uitermate bewust van de omgeving waarin we opereren. We ondernemen op een verantwoorde wijze en hebben een weldoordacht VGM-beleid. Onze VGM-doelstellingen zijn verwoord in het commitment dat we in 2005 hebben opgesteld en dat aan alle medewerkers is uitgereikt. Het is opgenomen in het VGM-katern achterin dit verslag.

Samengevat is daarin te lezen dat onze prioriteit ligt bij het realiseren van een gezonde en veilige werkomgeving voor onze medewerkers en medewerkers van derden die voor ons werkzaam zijn, en bij het waarborgen van de externe veiligheid in de omgeving van onze leidingen en installaties. Daarnaast besteden we in onze bedrijfsvoering aandacht aan het milieu en aan duurzaamheid. Ten aanzien van onze veiligheidsprestatie willen we bij de beste van de internationale gasinfrastructuurbedrijven blijven behoren. Uit de resultaten van de Europese benchmark, waaraan we ook in 2007 deelnamen, blijkt dat we deze positie ook daadwerkelijk innemen.

Ons VGM&D-beleid is toegespitst op vier speerpunten:

- Veiligheid medewerkers
- Veiligheid aannemers
- Veiligheid leidingen
- Duurzaamheid

Om te waarborgen dat de zorg voor VGM wordt meegenomen in relevante bedrijfsprocessen is ons VGM-zorgsysteem certificeerbaar ingericht. Betreffende het milieu, inclusief externe veiligheid, zijn we gecertificeerd conform ISO 14001.

Om de VGM-prestaties periodiek te kunnen beoordelen wordt op maand- en kwartaalbasis gerapporteerd. Kritische prestatie-indicatoren zijn onder meer letselgevallen met verzuim, ziekteverzuimpercentage en ziekteverzuimfrequentie, leidingincidenten (externe veiligheid) en milieufwijkingen.

Om de bedrijfsprocessen te kunnen verbeteren zijn de VGM-audits geïntegreerd in de operationele audits. In 2007 is veel aandacht besteed aan verbetering van deze audits.

In het VGM-katern achterin dit verslag is nadere (getalsmatige) informatie over de prestaties van Gasunie in 2007 opgenomen, onder meer over onze emissies.

Wij toetsen onze emissies op basis van best beschikbare technieken waarna wij vervolgens realistische maatregelen bepalen om deze emissies zoveel mogelijk te beperken.

Veiligheidskernteam

Twee jaar geleden hebben we een Veiligheidskernteam (VKT) opgericht. Het team, bestaande uit medewerkers met zeer veel operationele praktijkervaring, katalyseert operationele verbeteringen op het gebied van veiligheid, gezondheid en milieu en versnelt de vertaalslag van VGM-beleid naar concrete verbeteringen in de praktijk. De verbeteringen zijn erop gericht situaties waaruit incidenten kunnen ontstaan met gevolgen voor mens en omgeving te voorkomen. Het VKT heeft zich in 2007 onder

meer beziggehouden met de introductie van een nieuw werkvergunningenproces waardoor de veiligheid in de praktijk nog verder is aangescherpt, het verbeteren van de veiligheidscultuur, het implementeren van competentie management en het verbeteren van het proces rond incidentenmeldingen.

Speerpunt veiligheid medewerkers

Ons veiligheidsbeleid kenmerkt zich door een proactieve benadering ter voorkoming van ongevallen, zowel bij het eigen personeel als bij personeel van derden. Onze medewerkers en derden die voor ons werkzaam zijn, zijn verplicht om te werken volgens de Arboret en onze eigen aanvullende eisen.

Daarnaast wordt bij meldingen met betrekking tot ongevallen, incidenten, milieuafwijkingen en gevaarlijke situaties vastgesteld welke maatregelen noodzakelijk zijn om vergelijkbare voorvallen in het vervolg te voorkomen. Het gaat hierbij, naast vervangingen en aanpassingen aan het gastransportsysteem, veelal om voorlichting aan en instructie van medewerkers, overleg met en toezicht op derden over te volgen regels en procedures, aanpassing van werkmethodes, aanpassing van regels en procedures en gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen.

In het verslagjaar is opnieuw veel aandacht besteed aan het stimuleren van veilig gedrag bij het personeel, onder andere door meer gestructureerde interne communicatie over veiligheid en door invoering van competentie management. In 2007 is op het gebied van risicocommunicatie in- en extern voorlichtingsmateriaal ontwikkeld. De betrokken Gasunie-medewerkers hebben in 2007 tevens relevante trainingen op dit gebied gevolgd.

In 2007 zijn wederom speciale acties gehouden om het veiligheidsbewustzijn bij medewerkers te stimuleren. Zo kregen leidinggevenden de gelegenheid om medewerkers voor te dragen die een bijzondere prestatie hadden geleverd op het gebied van veiligheid. Aan de hand van specifieke criteria zijn de nominaties beoordeeld en beloond.

In 2007 hebben zich bij eigen medewerkers twee letselgevallen met verzuim voorgedaan door een verkeersongeval. De norm was 0. Bij aannemers, regie- en inleenpersoneel en stagiairs hebben zich vier letselgevallen met verzuim voorgedaan. De frequentie-index voor derden (aantal letselgevallen met verzuim per miljoen gewerkte uren) kwam hierdoor op 1,4. Hiermee bleven we binnen de norm van maximaal 1,5 voor externen.

Road Safety

In 2007 zijn meerdere medewerkers van Gasunie betrokken geweest bij verkeersongevallen tijdens dienstreizen en woon- werkverkeer. Dit onderstreept de noodzaak voor aandacht voor verkeersveiligheid. Daarvoor hebben we twee verbeterpunten geformuleerd: vermindering van het aantal zakelijke kilometers dat onze medewerkers per jaar rijden en aandacht voor training en voorlichting. Besloten is dat medewerkers een keer in de drie jaar deel kunnen nemen aan een rijvaardigheidstraining. In 2007 is een start gemaakt met de nieuwe cyclus. Voor medewerkers die meer dan 1.000 kilometer per jaar rijden, is deze training verplicht. De rijtraining behandelt naast de rijstijl van de bestuurder ook de nieuwste verkeersregels en tips voor milieubewust rijden. Daarnaast is voorlichting gegeven

over het verbod op handsfree bellen, aquaplaning en het gebruik van gordels en hoofdsteunen en de juiste bandenspanning.

Gezondheid

Het ziekteverzuimpercentage is in 2007 gestegen naar 3,4% (2006: 3,1%). De gemiddelde verzuimfrequentie bedroeg in 2007 1,1 verzuim per medewerker per jaar, evenals in 2006.

In 2007 heeft 59% van de Gasunie-medewerkers zich geen enkele maal ziek gemeld (nul-verzuim).

Arbeidsgerelateerd ziekteverzuim

Bij een ziekmelding kunnen medewerkers aangeven of er een verband is tussen het specifiek ziekteverzuim en het werk. In 2007 is dit bij 23 ziekmeldingen aangegeven. In 2006 waren dit 22 meldingen. Hierbij moet worden opgemerkt dat vanaf 2007 voor verzuim van minder dan vijf dagen geen verzuimoorzaak meer wordt geregistreerd. Het getal van 2006 is hiervoor ook gecorrigeerd. Conform wettelijke richtlijnen melden wij ziekteverzuim van beroepsziekten aan het Nederlands Centrum voor Beroepsziekten (NCB). In 2007 is na nader onderzoek twee maal melding gedaan aan het NBC. Het betrof verzuim tengevolge van psychische klachten.

WIA/WAO

In 2007 is één medewerker toegetreden tot de WIA/WAO en is niemand uitgestroomd. In 2006 werd voor vier medewerkers een WIA-uitkering aangevraagd.

Arbodienst

Gasunie heeft een eigen, bedrijfsinterne arbodienst die sinds 1998 is gecertificeerd. Deze arbodienst is een samenwerkingsverband tussen vier deskundigen uit verschillende afdelingen. De dienst werkt samen met een externe arbodienst op het gebied van de bedrijfsgezondheidszorg.

Speerpunt veiligheid aannemers

Het is ons streven om veiligheid bij derden en aannemers te vergroten. Het aantal incidenten bij aannemers ligt hoger dan bij onze eigen medewerkers en is ernstiger van aard, mede gelet op de aard van het werk. Daarom hanteren wij strenge voorschriften waaraan zij dienen te voldoen. Gezien de te verwachten grote nieuwbouwprojecten is de verbetering van veiligheid bij aannemers een belangrijk speerpunt. Er is inmiddels een plan met verbeteracties opgesteld en in uitvoering genomen, waarvan onder andere verbeteringen in de contractsfeer, een VGM-toezichtplan en het structureel auditen van projecten op VGM-aspecten deel uitmaken. De verbeteringen zullen in 2008 verder worden uitgewerkt en doorgevoerd.

Speerpunt veiligheid leidingen

Het externe veiligheidsbeleid is erop gericht de kans op en de gevolgen van het ongewenst vrijkomen van aardgas als gevolg van beschadigingen aan de gasinfrastructuur zoveel mogelijk te voorkomen. Om veilig en betrouwbaar gastransport te kunnen waarborgen is de ongestoorde ligging van de infrastructuur van cruciaal belang. Dat betekent dat Gasunie zich bijzonder inspant om mogelijke

beschadiging van de infrastructuur te voorkomen. In het hoofdstuk Beheer en Onderhoud wordt meer aandacht aan dit onderwerp besteed.

Speerpunt duurzaamheid

Het thema klimaatverandering (met name door het broeikaseffect) staat wereldwijd in de publieke belangstelling. Het kabinet heeft als beleidsdoelstelling geformuleerd dat in 2020 de uitstoot van broeikasgassen met 30% moet zijn verminderd ten opzichte van 1990. Het Nederlandse bedrijfsleven (VNO-NCW, MKB-Nederland en LTO Nederland) heeft aangegeven dat in de industrie een reductie van 20% haalbaar is. In 2007 is de ambitie van Gasunie met betrekking tot de reductie van onze eigen emissies ('footprint') en energietransitie nader uitgewerkt in de volgende thema's:

- reductie van broeikasgassen
- CO₂-transport en eventueel -opslag
- groen gas
- schone energietoepassingen

Reductie van broeikasgassen

We gebruiken voor het transporteren van aardgas compressoren die veelal worden aangedreven door gasturbines of gasmotoren. De verbrandingsemissies hiervan bestaan onder andere uit CO₂ en (in geringe mate) onverbrand aardgas (CH₄). Onder bepaalde omstandigheden kan aardgas vrijkomen bij de procesvoering zoals bij de aansturing van afsluiters en kleppen, bij lekverliezen, constructie- en onderhoudswerkzaamheden en incidenten.

De inzet van compressoren wordt in belangrijke mate beïnvloed door de vraag naar en het aanbod van aardgas. Deze worden voornamelijk bepaald door het weer en de omvang van het te transporteren transitogas. Naarmate het kouder wordt zal de CO₂-emissie toenemen. Daarnaast spelen factoren als de kwaliteit, de druk en de transportmogelijkheden van het leidingnetwerk een rol.

Met de in 2007 geïdentificeerde maatregelen moet een reductie van circa 27% in 2015 ten opzichte van 2006 haalbaar zijn. Binnen ons bedrijf hanteren wij een financiële norm van € 25 per ton vermeden CO₂-equivalenten.

De emissie van broeikasgassen in 2007 is 364 kiloton CO₂ equivalenten. Deze is opgebouwd uit 225 kiloton CO₂ en 6,06 kiloton CH₄. In 2006 bedroegen de emissies 349 kiloton CO₂ en 6,06 kiloton CH₄.

In het kader van de implementatie van het Kyoto-protocol komen voor Gasunie over het jaar 2007 emissierechten beschikbaar. Dat wil zeggen dat de voor de emissiehandel aangewezen installaties minder CO₂ hebben uitgestoten dan daaraan aan emissierechten zijn toegewezen.

Een van de reductiemaatregelen om de methaanemissie tijdens de werkzaamheden te beperken is, indien mogelijk, de inzet van een mobiele hercompressor of een mobiele verbrandingsinstallatie. Hiermee kan het afblazen van gas bij werkzaamheden worden beperkt.

Er is een nieuw concept voor meet- en regelstations (M&R's) ontwikkeld. Hierbij wordt het aardgas dat voor de besturing wordt gebruikt, niet afgeblazen. In 2007 is het M&R Enschede gerenoveerd en aangepast aan dit concept. In de komende jaren zullen ook andere M&R's worden aangepakt.

We werken aan een programma om het gastransport nog efficiënter te laten plaatsvinden. Het prototype van deze zogenaamde routeplanner zal in 2008 beschikbaar komen.

Medewerkers in het veld zijn uitgerust met meetapparatuur om diffuse emissies vast te kunnen stellen. Hiermee zijn zij in staat om bij onderhoudswerkzaamheden deze emissies te verkleinen.

CO₂-transport en -opslag

Er is op dit moment een toenemende aandacht voor het afvangen en opslaan van CO₂ dat vrijkomt bij de verbranding van fossiele brandstoffen, met name in de industrie. Om dit op grote schaal mogelijk te maken is veilig transport tussen de plaats van afvangen en opslaglocatie noodzakelijk. Wij zien hierin een rol voor onszelf weggelegd. Gezien onze jarenlange ervaring in het veilig, duurzaam en onder economische voorwaarden aanleggen en beheren van gastransportsystemen, lijkt de organisatie goed toegerust om een transportfunctie op gebied van CO₂ te vervullen. Wij zijn met verschillende partijen in gesprek over te starten pilotprojecten en doen daarnaast gericht onderzoek naar alle facetten van transport en opslag van CO₂. Deze activiteiten zijn geheel in lijn met het overheidsbeleid waarin het afvangen en opslaan van CO₂ als een noodzaak wordt gezien in de transitie naar een duurzame energievoorziening.

Groen gas

Groen gas wordt in Nederland – nu nog lokaal op bescheiden schaal – gewonnen uit onder andere de vergisting van biomassa en uit het opwerken van gas afkomstig van vuilstortplaatsen en rioolwaterzuiveringsinstallaties. In het kader van klimaatdoelstellingen is het de ambitie van de Nederlandse overheid om in 2030 vijf miljard m³ groen gas deel te laten uitmaken van ons totale gasverbruik. Dit komt overeen met ruim 10% van het binnenlandse gasverbruik. Wij onderzoeken de mogelijkheden om in de toekomst groen gas in ons hogedruktransportsysteem in te nemen. Het is van belang dat de inpassing van groen gas, dat vanwege zijn oorsprong anders van kwaliteit en samenstelling is, zorgvuldig verloopt, zodat het eveneens volgens de huidige hoge veiligheids- en betrouwbaarheidsnormen getransporteerd en geleverd kan worden aan onze aangeslotenen als volledige equivalent van het huidige aardgas.

Tevens heeft Gasunie aangeboden de rol van certificeerder van groen gas op zich te nemen. De overheid heeft daarop positief gereageerd. Inpassing van groen gas moet een reële kans krijgen en daarvoor is certificering van kwaliteit en herkomst van gas essentieel. Het uitgeven van certificaten voorziet in de behoefte van verbruikers om zekerheid te hebben over de herkomst van dit gas. Tevens kan het certificatensysteem gebruikt worden voor het faciliteren van de handel in groen gas en voor een stimuleringsregeling van de overheid voor groen gasproductie.

Schone energietoepassingen

We werken al decennia aan de ontwikkeling en toepassing van schone energie- en gastoepassingen, zoals de efficiënte decentrale concepten microwarmtekrachtkoppeling, de virtual power plant en het rijden op aardgas. We zullen op researchgebied onze expertise en onderzoeksfaciliteiten verder inzetten voor de ontwikkeling en verbreiding van schone energietoepassingen en voor een

duurzame energie-infrastructuur. Engineering & Technology heeft een centrale rol in de ondersteuning van het werk van alle divisies, afdelingen en dochterondernemingen op het gebied van duurzaamheid. Zij onderhoudt hiertoe een intensieve samenwerking met andere researchcentra en kenniscentra zoals het Energieonderzoek Centrum Nederland (ECN), KEMA en universiteiten, zowel nationaal als internationaal. Engineering & Technology is gestart met het opzetten van een Kenniscentrum Duurzame Gasinfrastructuur, waarbinnen wordt voortgebouwd op de kennis en ervaring die we gedurende de laatste decennia op het gebied van energieduurzaamheid hebben ontwikkeld.

Relatie met stakeholders

Bij nieuwbouwprojecten vindt tijdens de voorbereidingsfase veel overleg plaats met overheden, belangengroeperingen, grondeigenaren en omwonenden. Zo zijn bij de bouw van compressorstation Anna Paulowna en de voorgenomen bouw van compressorstation Midwolda uitgebreide dialogen gevoerd met de lokale stakeholders. Dilemma was daarbij onder andere de wijze waarop de bouw kon plaatsvinden zodanig dat de omgeving daarvan zo weinig mogelijk overlast zou ervaren.

Voorafgaand aan projecten worden studies verricht naar de mogelijke milieueffecten van onze activiteiten (Milieu Effect Rapport-MER). Zo vindt voor de aanleg van een leiding een dialoog plaats met stakeholders uit met name de segmenten natuurbescherming en archeologisch erfgoed. Een dilemma hierbij is hoe de leidingaanleg kan plaatsvinden zonder kwetsbare natuurgebieden schade te berokkenen. De oplossing die wij daarvoor hebben gekozen is in dergelijke situaties de leiding onder het natuurgebied door te boren.

Ook na het leggen van een leiding houden we intensief contact met onder meer overheden en aannemers om een veilige ligging van onze leidingen te garanderen.

Samenwerkingsverbanden

Als onderdeel van het ketendenken hebben we in 2007 actief deelgenomen aan het landelijke transitiebeleid, onder meer in het Platform Nieuw Gas. Hieronder valt onderzoek naar nieuwe gassen (met name biogassen en waterstof), schoon fossiel en decentrale energieopwekking.

We zijn deelnemer in Energy Valley, waarin we samen met andere bedrijven, overheidsorganen, onderzoeks- en onderwijsinstellingen onze krachten bundelen op het terrein van duurzame energiesystemen. Samen met partners werken we aan de opbouw en uitwisseling van kennis, het stimuleren van innovaties in Noord-Nederland en het opleiden van studenten.

In datzelfde kader werken we samen met onder andere Gazprom, Shell, RWE, de Rijksuniversiteit Groningen en GasTerra in het Energy Delta Institute (EDI) aan de verbreiding van energiekennis in nationaal en internationaal verband.

Ook nemen we als onderdeel van onze ketenverantwoordelijkheid actief deel in Marcogaz, een organisatie van de Europese gasindustrie die zich met name richt op afstemming ten aanzien van technische aspecten van gas(transport).

Een ander voorbeeld van ketendenken is het Energieconvenant Groningen, een samenwerkingsovereenkomst van o.a. de provincie Groningen, Gasunie, de gemeente Groningen en Nuon. Het doel van dit convenant is het realiseren van projecten op het gebied van energiebesparing en duurzame energie. In 2007 is gewerkt aan diverse

projecten op het gebied van energiebesparing, toepassing van duurzame energie (zon, wind en biomassa) en schoon fossiel (aardgaspompen en HRE-ketel). Tot slot zijn er diverse contacten geweest met regionale en landelijke politici met als doel het uitwisselen van kennis en visies ten aanzien van gastransport.

Maatschappelijke betrokkenheid

We leveren vanuit onze maatschappelijke betrokkenheid een actieve bijdrage aan de samenleving, vooral gericht op jeugd, sport en cultuur. Sponsoring en donaties maken hiervan deel uit. Daarnaast hebben we een bijdrage geleverd aan de leerstoel Energietransitie bij het Energie Kenniscentrum in Groningen, opgericht door de Hanzehogeschool en Gasunie, en aan het Nederland Rusland Centrum. In 2007 zijn voorbereidingen gestart om met TNO en de Hanzehogeschool Groningen een samenwerkingsverband aan te gaan dat met name tot doel heeft om onderzoek te verrichten op het gebied van energietransitie. Dit biedt jonge technici de mogelijkheid om tijdens de laatste fase van hun studie gericht onderzoek te doen op dit gebied.

Beheer en onderhoud

We streven bij beheer en onderhoud van onze leidingen en installaties naar een optimum tussen noodzakelijk onderhoud enerzijds en aandacht voor kostenbeheersing anderzijds.

Het beheer en onderhoud van het gastransportsysteem vormden ook in 2007 een toenemende uitdaging. Ten gevolge van de oplevering van een groot aantal nieuwbouwprojecten is de totale Asset Base wederom vergroot, onder meer door de ingebruikname van het compressorstation Grijskerk en de GWWL. Daarnaast zijn er ook in 2007 diverse vervangingsprojecten uitgevoerd.

Op het gebied van leveringszekerheid zijn de doelstellingen gehaald.

Naast de introductie van een verbeterd systeem ingevoerd voor het gebruik van werkvergunningen is er voor het verhogen van de veiligheid bij uitbesteed werk een programma opgesteld. Daarbij doorlopen inleenkrachten voor technische werkzaamheden op een gestructureerde wijze een trainingsprogramma. Dit is in lijn met een vergelijkbaar programma dat reeds bestaat voor uitbesteed werk in de projectorganisatie.

Vergunningen en procedures

De overheid en Gasunie zijn begin 2007 in Groningen gestart met een pilot voor het inrichten van een concernloket, dat namens de overheid (provincies, gemeentes en regionale brandweer) direct samenwerkt met het loket van Gasunie. Deze betere stroomlijning van communicatie leidt naar verwachting tot meer efficiëntie en effectiviteit voor zowel Gasunie als overheid bij vergunningverlening, ruimtelijke ordening, veiligheid en toezicht. Het concernloket zal vanaf 2008 worden opgeschaald naar landelijk niveau.

In het kader van de concernaanpak zijn we actief betrokken bij het opstellen van een landelijk geldend toetsingskader voor milieuvergunningen.

Installaties

Op basis van wet- en regelgeving voldoen onze stations en installaties aan de specifieke eisen met betrekking tot externe veiligheid. Dit wordt voor de grotere installaties inzichtelijk gemaakt door uitgebreide veiligheidsrapportages. Voor kleinere installaties geldt eveneens een rapportageplicht in het kader van het preventiebeleid zware ongevallen (PBZO).

Daarnaast worden veiligheidsrisico's periodiek op de installaties geïnventariseerd. In 2007 is dit gebeurd voor het compressorstation Ravenstein en de LNG-installatie op de Maasvlakte. Waar nodig zijn aanvullende maatregelen getroffen om risico's te beheersen.

Ook worden onze installaties regelmatig geïnspecteerd om zodoende een hoge mate van integriteit te kunnen waarborgen.

Leidingen

De belangrijkste oorzaak van beschadigingen aan het ondergrondse leidingnetwerk wordt gevormd door graafwerkzaamheden door derden. Hoewel deze oorzaak niet in zijn geheel is uit te bannen, doen wij er alles aan om verantwoord graven nabij leidingen te bewerkstelligen. Zo hebben wij actief bijgedragen aan de totstandkoming van de Wet Informatie-uitwisseling Ondergrondse Netten (WION), ook wel grondroerdersregeling genoemd. Hierin is onder meer opgenomen dat gravers (grondroerders), die van plan zijn mechanisch de grond te gaan bewerken, hun werkzaamheden vooraf verplicht moeten melden bij het Kadaster dat vanaf de invoering van de WION het Kabels en Leidingen Informatie Centrum (KLIC) overneemt. Tot dat moment zorgt deze organisatie er voor dat de gravers de juiste informatie krijgen over de ligging van kabels en leidingen in het gebied waarin zij werkzaamheden willen verrichten. Naast de verplichting voor de gravers zijn de beheerders van de kabels en de leidingen verplicht om kaartmateriaal ter beschikking te stellen. Gasunie registreert de digitale meldingen van voorgenomen graafwerkzaamheden in een informatiesysteem. Hierin worden de exacte locatie van de geplande graafwerkzaamheden, onze aardgastransportleidingen en de door ons beheerde leidingen getoond op geografische kaarten van Nederland. Daardoor kunnen we direct bepalen of er een kans op beschadiging van het leidingnet kan ontstaan. Op deze wijze kunnen we snel en met een hoge mate van betrouwbaarheid bepalen of we voorzorgsmaatregelen moeten treffen. Indien wij betrokken zijn bij de graafwerkzaamheden verzenden wij het kaartmateriaal naar de grondroerder en na invoering van de WION naar het Kadaster.

De nieuwe wet is in 2007 goedgekeurd door de Tweede Kamer; de Eerste Kamer spreekt zich hierover begin 2008 uit.

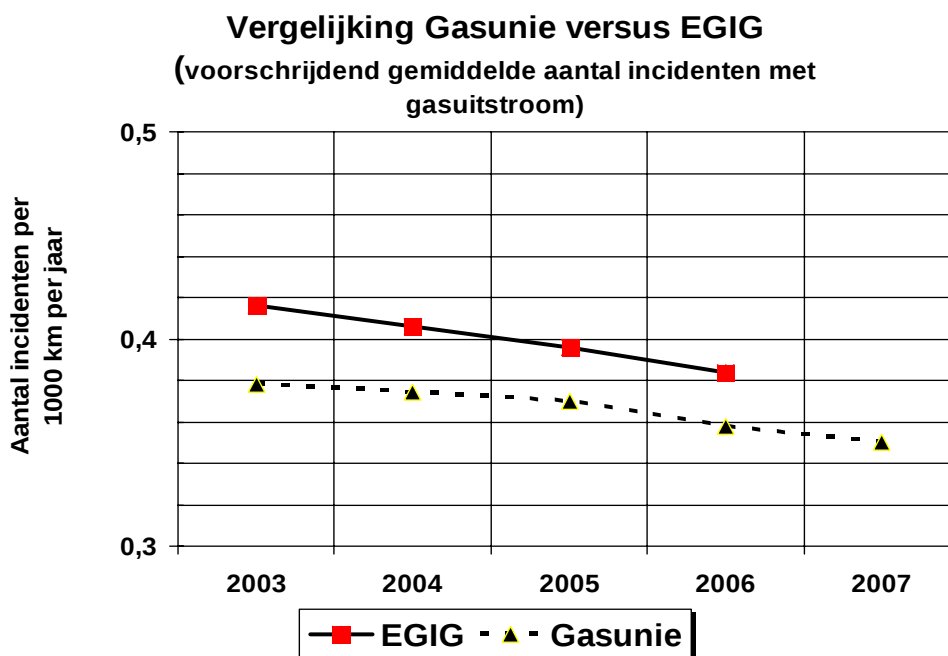
De overheid ontwikkelt een nieuwe richtlijn voor risicozonering rond aardgastransportleidingen. Deze nieuwe regeling moet de circulaire 'Zonering langs hoge druk aardgastransportleidingen' uit 1984 vervangen. Het voorgestane nieuwe beleid is in lijn met de benadering die reeds wordt toegepast voor transportmodaliteiten en inrichtingen. Wij voerden in 2007 uitgebreid overleg met de rijksoverheid (VROM/RIVM) om te komen tot dit nieuwe beleid dat naar verwachting in 2008 van kracht zal worden. Vooruitlopend hierop baseren wij ons bij de aanleg van nieuwe leidingen op zowel het huidige als het voorgenomen nieuwe beleid. Er vinden nog afrondende gesprekken plaats met de overheid over de consequenties van het nieuwe beleid voor de bestaande infrastructuur.

Om leidingbeschadigingen als gevolg van graafwerkzaamheden te voorkomen, vinden ook activiteiten plaats in het kader van tracébeheer. De ongestoorde ligging van de leidingen bewaken we mede door vroegtijdig in overleg te treden met overheden en projectontwikkelaars over voorgenomen activiteiten in het kader van de ruimtelijke ordening. In 2007 is het proces van tracébeheer verder geoptimaliseerd. Daarnaast is een experiment met nieuwe leidingmarkeringen in 2007 met succes geëvalueerd. Het doel is het beter zichtbaar maken van de leidingtracés om daarmee het aantal graafschades nog verder te verminderen. De nieuwe markeringspalen zullen in de komende jaren de bestaande palen gaan vervangen.

Leidingincidenten

Het aantal leidingbeschadigingen als gevolg van een actieve graafhandeling is gedaald van 12 in 2006 naar 9 in 2007. Bij één beschadiging is lekkage opgetreden.

Europese gastransportbedrijven registreren op vergelijkbare wijze hun leidingincidenten. Wanneer de Gasunie-statistiek met betrekking tot het aantal leidingincidenten met gasuitstroom wordt vergeleken met die van andere Europese landen (bron: EGIG database), blijkt dat wij tot de beter scorende gastransportbedrijven behoren. Opgemerkt wordt dat in het in deze statistiek gaat om incidenten met gasuitstroom.

De gegevens van de performance in Europa voor het jaar 2007 zijn nog niet voorhanden.

Leidingintegriteit

Om ondergrondse leidingen in goede conditie te houden wordt een aantal preventieve en repressieve maatregelen genomen. De leidingen worden gecoat en kathodisch beschermd. Kathodische bescherming is een elektrochemische methode om corrosie te bestrijden van, met name, stalen constructies die zich in een geleidend medium bevinden (water of een bodem waarin water aanwezig is). Waar nodig worden aanvullende maatregelen genomen. Bijvoorbeeld waar het effect van de kathodische bescherming wordt beïnvloed door andere elektrische stromen in de omgeving zoals van stromen afkomstig van het hoogspanningsnet. In 2007 is begonnen met een grootschalig onderzoek naar het voorkomen van dergelijke situaties.

De integriteit van het gastransportsysteem zelf wordt bewaakt door onderzoek naar de actuele toestand van de leidingen. Er is een aangescherpt inspectieprogramma opgesteld dat tot doel heeft om het leidingnet periodiek te inspecteren. De prioriteit wordt bepaald door leeftijd van de leiding, type ondergrond, of het een

hogedrukleiding of een regionale leiding met een lagere druk betreft en door het risico voor de omgeving bij regionale leidingen.

In 2007 zijn twintig leidingen geïnspecteerd met een totale lengte van 782 kilometer. Sommige leidingen van het regionale transportsysteem en sommige zijtakken van het HTL kunnen echter niet inwendig door middel van pigging worden geïnspecteerd.

Benchmark

Gasunie neemt jaarlijks deel aan een benchmark die wordt gehouden onder tien Europese gastransportbedrijven (Gas Transmission Benchmarking Initiative). Daarbij worden prestaties op het gebied van onder andere veiligheid, ziekteverzuim en kostenefficiëntie onderling vergeleken. We zien benchmarking als goede manier om onze resultaten te vergelijken met die van andere transportbedrijven en ambiëren een overall 'best in class' positie. We gebruiken de resultaten van de benchmark om ons eigen beleid op diverse gebieden verder aan te scherpen en wisselen kennis uit met de andere betrokken partijen over de achtergronden van de getallen.

Uit de benchmark die in 2007 werd gehouden, bleek dat onze veiligheidsscore onverminderd hoog blijft.

Transport en diensten

Het in 2007 getransporteerde volume bedraagt 95,9 miljard m³ aardgas. Dit is een lichte daling ten opzichte van 2006 (96,4 miljard m³), hetgeen onder meer te verklaren is door de zachte wintermaanden. Het maximale getransporteerde dagvolume bedroeg in 2007 474 miljoen m³ – het hoogste dagvolume sinds de Elfstedentochtwinter van 1997. Dit is mede een indicatie voor de toename in de belasting van het transportsysteem.

De omzet die in het verslagjaar met gastransport en hieraan gerelateerde diensten via GTS is gerealiseerd, is met € 1,2 miljard op hetzelfde niveau uitgekomen als het voorgaande jaar. Zowel prijs (tarief) als volume (capaciteit) lagen in 2007 op een vergelijkbaar niveau als in 2006. Ten gevolge van de vernietiging van het NMa/DTe methodebesluit eind 2006 is de daarin voorziene tariefdaling niet doorgevoerd en zijn conform de Gaswet de transporttarieven in 2007 gelijk gebleven aan de tarieven van 2006. Er is per saldo vrijwel evenveel capaciteit verkocht als in 2006.

De kosten van de uitvoering van het gastransport, te weten de kosten van flexibiliteit, transmission gas en elektriciteit, zijn aanzienlijk gedaald ten opzichte van het voorgaande jaar. Dit is in belangrijke mate een gevolg van een efficiënte inzet van middelen en een lagere behoefte aan transmission gas dan werd verwacht.

In 2007 is er door GTS intensief gewerkt aan de optimalisatie en ontwikkeling van de transportdiensten.

Zowel marktpartijen als GTS hebben inmiddels ervaring opgedaan met het in 2006 geïntroduceerde balanceringsregime. Veel marktpartijen hebben aangegeven dat zij het regime als een duidelijke verbetering beschouwen. GTS is eind 2007 gestart met studies naar mogelijke verdere verbeteringen van het balanceringsregime. In de eerste plaats zijn in dit verbeterproces de wensen en mogelijkheden van marktpartijen ten aanzien van balanceren richtinggevend. Daarnaast is de dialoog met de NMa, het ministerie van Economische Zaken en representatieve organisaties essentieel.

GTS heeft in 2007 voor het eerst onderbreekbare kwaliteitsconversie aangeboden om vanuit de huidige schaarstesituatie zo goed mogelijk te voldoen aan de toenemende vraag van klanten. Door de toenemende import van hoogcalorisch aardgas, als gevolg van de afnemende binnenlandse productie, neemt de behoefte aan kwaliteitsconversie toe. In 2007 is GTS gestart met een verkenning van geschikte opties voor uitbreiding van de kwaliteitsconversiecapaciteit zodat een structurele oplossing voor deze ontwikkeling in zicht is.

De liquiditeit van de Nederlandse gasmarkt blijft zich gunstig ontwikkelen. Het belang van de activiteiten op het Title Transfer Facility (TTF, het virtuele handelsplatform van GTS) nam in 2007 opnieuw toe. In het verslagjaar leverden shippers netto circa 7,5 miljard m³ aardgas via het TTF (2006: 6,34 miljard m³). Ook het handelsvolume groeide en bedroeg over het verslagjaar 29,5 miljard m³. Dit betekent dat de 'churn-factor' (het aantal malen dat, gemiddeld over een jaar, een kubieke meter aardgas is verhandeld) met 15% gestegen is van 3,3 naar 3,8. Meer dan 50 verschillende partijen dragen dagelijks op het TTF gas aan elkaar over op basis van kortetermijn- en langetermijn (tot een jaar of meer vooruit) - contracten. GTS verkocht in 2007

voor het eerst gas op de APX-gasbeurs. Hiermee maakte GTS een begin met de dagelijkse in- en verkoop van gas op de day-ahead-markt van de APX-gasbeurs.

In 2007 is de uitrol van de systeemverbindingsovereenkomsten (SVO's) voor de op het net aangesloten industrieën voortgezet. Met ruim 40% van alle klanten is er nu een overeenkomst. Met diverse industrieën en vertegenwoordigende koepelorganisaties wordt overleg gevoerd. Voor de systeemverbinding met de regionale netbeheerders zijn in 2007 de algemene voorwaarden ontwikkeld. Met de grootste regionale netbeheerders is het overleg hierover gestart.

GTS voert op reguliere basis bilateraal overleg met klanten. Ook door shippermeetings en voorlichtingbijeenkomsten met aangesloten industrieën vindt de dialoog met marktpartijen plaats. Regelmatig vinden onderzoeken naar de klanttevredenheid plaats. De resultaten daarvan dienen mede als input voor bestaand en nieuw te ontwikkelen beleid.

In 2007 is de website van GTS compleet vernieuwd op basis van een doelgroepgeoriënteerde structuur. Hierdoor kan elke doelgroepcategorie snel en transparant de juiste informatie vinden. In het kader van transparantie is een capaciteitsmonitor ontwikkeld die in één oogopslag laat zien wat globaal de beschikbaarheid is van transportcapaciteit per provincie is en wat het landelijke beeld voor kwaliteitsconversie is.

GTS geeft een eigen jaarverslag uit.

Engineering & Technology

De strategie van Gasunie als zelfstandig gasinfrastructuurbedrijf heeft onder meer geleid tot een gewijzigde strategie voor de activiteiten op het gebied van Engineering & Technology. Waar die voorheen hoofdzakelijk waren gericht op andere partijen in de gasmarkt, ligt de huidige focus voornamelijk op het leveren van een actieve bijdrage aan de realisatie van de strategie en missie van Gasunie. Ongeveer 30% van de diensten op dit gebied wordt extern vermarkt onder de naam Gasunie Engineering & Technology (GET).

Engineering & Technology leverde niet alleen een belangrijke ondersteuning aan de verdere ontwikkeling van het streven om van Nederland de gasrotonde van Noordwest-Europa te maken, maar heeft ook een bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van het duurzaamheidsbeleid van Gasunie. Verder is op het gebied van kennisontwikkeling nadere invulling gegeven aan het streven als kenniscentrum op het gebied van gasinfrastructuur te fungeren.

In 2007 heeft Engineering & Technology een belangrijke bijdrage geleverd aan onderstaande, strategische onderdelen van het Gasunie-beleid.

Duurzaamheid

Medio 2007 is het beleid inzake duurzaamheid nader uitgewerkt. Dit heeft geresulteerd in een door de Raad van Bestuur geaccordeerde aanpak op het gebied van duurzaamheid. De hoofdelementen daarvan zijn de reductie van de eigen emissies, CO₂-transport en –opslag, inpassing en certificering groen gas en schone energietoepassingen.

In 2008 zal verder invulling gegeven worden aan dit voor Gasunie zo belangrijke strategische onderdeel.

Business Development

Engineering & Technology ontwikkelt en onderhoudt samenwerkingsverbanden met belangrijke partners en ondersteunt hiermee de relatie tussen Gasunie en haar belangrijkste collega-gasbedrijven, klanten en kennispartijen. Belangrijke projecten in 2007 waren onder andere energiebesparingsprojecten in Rusland en het Pipeline Integrity Management System (PIMS).

Engineering & Technology is onder meer bezig om samen met Gazprom en de Russische en Nederlandse overheid het veilig en efficiënt gebruik van aardgas te stimuleren in Rusland. In 2007 is in dat kader een energie- en milieumeetwagen geïntroduceerd in Rusland waardoor energiebesparingsprojecten binnen de Russische industrie worden bevorderd.

Het Pipeline Integrity Management System (PIMS) is samen met softwarebedrijf ATP binnen Gasunie ontwikkeld en onder meer geïmplementeerd bij gastransportbedrijven in Zuid-Afrika, Slovenië en Tsjechië. Eind 2007 zijn tevens de eerste besprekingen gevoerd met het Russische Gazprom voor de implementatie van PIMS in drie Gazprom-divisies.

Kennisuitwisseling

Engineering & Technology draagt, zowel vanuit zijn kennispositie als vanuit de maatschappelijke verantwoordelijkheid van Gasunie, bij aan het maatschappelijke debat op het gebied van, onder andere, energietransitie. Er worden ook relaties

onderhouden met diverse kennisinstellingen, waaronder de Rijksuniversiteit Groningen, de Hanzehogeschool Groningen, het Energy Delta Institute en Energy Valley. In 2007 zijn tevens voorbereidingen gestart om met TNO en de Hanzehogeschool Groningen een samenwerkingsverband aan te gaan dat met name tot doel heeft om onderzoek te verrichten op het gebied van energietransitie.

Daarnaast zijn in 2007 de voorbereidingen gestart voor een onderzoeksprogramma naar diverse transitie modellen gericht op een duurzame energievoorziening in Nederland. Hieraan nemen nog zes andere partijen deel. Naar verwachting zal in het voorjaar van 2008 de definitieve besluitvorming over dit initiatief plaatsvinden.

Aanpassing van het binnenlandse gastransportnet

Het binnenlandse gastransportnet is aan voortdurende veranderingen onderhevig. Door de liberalisering van de gasmarkt en de toenemende grensoverschrijdende gasstromen is er een grote dynamiek op de markt ontstaan. Marktpartijen hebben vrijwel voortdurend behoefte aan uitbreiding van de transportcapaciteit hetgeen leidt tot aanpassingen in het gastransportnet.

De toenemende eisen die aan de flexibiliteit van het gastransportsysteem worden gesteld, gecombineerd met de noodzakelijke aanpassingen in het kader van de ruimtelijke ordening, hebben ook in 2007 veel wijzigingen van het systeem tot gevolg gehad. In het verslagjaar zijn diverse verleggings- en verzwarringsprojecten uitgevoerd.

Grote projecten waren onder meer de aanleg van de leiding Grijskerk-Wieringermeer (GWWL), met een lengte van 115 kilometer en een diameter van 48 inch. Tussen Workum en Wieringermeer kruist deze leiding het IJsselmeer. In het vierde kwartaal van 2007 is geheel volgens de planning het gedeelte Grijskerk-Workum in gebruik genomen, alsmede het in Grijskerk gebouwde compressorstation.

Deze leiding levert een bijdrage aan de leveringszekerheid in West-Nederland. De leiding zorgt ook voor additionele transportcapaciteit tussen Oude Statenzijl en Julianadorp (beginpunt van de BBL), waardoor de gaslevering aan het Verenigd Koninkrijk via de BBL kan worden uitgebreid.

Medio 2007 is GTS een Open Season 2012 gestart om te inventariseren welke transportcapaciteit omstreeks 2012 nodig is om nieuwe ontwikkelingen in de markt te faciliteren. De resultaten hiervan zullen in 2008 in nieuwe uitbreidingsvoorstellen worden opgenomen.

Uitbreiding binnenlands gastransportnet

In het eerste kwartaal van het verslagjaar is de definitieve toestemming verkregen om fase 1 van de uitbreiding van het Noord-Zuidtraject uit te voeren. Fase 1 bestaat uit de aanleg van 260 kilometer 48" leiding, 50 kilometer 24" leiding, twee compressorstations en diverse kleinere aanpassingen aan import- en exportstations. Het betreft hier een investering van 1,1 miljard euro. De verwachte opleverdatum is 1 oktober 2010. Het reeds eerder ingezette proces van de Milieu Effect Rapporten (MER) is geïntensiveerd en medio 2007 zijn de eerste grote orders voor de materiaalleveringen geplaatst. Eind 2007 verleende de commissie MER goedkeuring aan de eerste van de in totaal negen vereiste MER's.

Aardgasbuffer Zuidwending

Het jaar 2007 heeft voor Gasunie Zuidwending B.V. in het teken gestaan van de afronding en ondertekening van commerciële contracten met klanten en de voortgang van het bouwproject. In 2007 zijn voor alle ten behoeve van Gasunie Zuidwending gebouwde cavernes capaciteitscontracten overeengekomen.

De bouw van de (in eerste instantie) vier cavernes, twee voor Gasunie Zuidwending en twee voor Nuon Zuidwending, vordert gestaag. Begin 2007 is de laatste hand gelegd aan het uitloogstation en het hoogspanningsgebouw. De boringen zijn, na enkele aanloopproblemen, voorspoedig verlopen en werden eind 2007 afgerond. Drie van de vier cavernes verkeren inmiddels in het uitloogstadium, de vierde caverne zal begin 2008 worden aangesloten op het uitloogstation. Het uitloogproces zal circa twee jaar in beslag nemen. De bouw van de gastechnische installaties zal in 2008 starten.

Inmiddels heeft Gasunie besloten in Zuidwending een derde gascaverne aan te leggen.

Aansluiting op nieuwe gasstromen

De eigen gasproductie in Nederland daalt. Dit geldt ook voor andere Europese lidstaten. De vraag naar gas stijgt echter waardoor aansluiting op gasstromen van buiten Europa noodzakelijk is, hetzij via pijpleidingen, hetzij als vloeibaar aardgas. Om ook in de toekomst aan de groeiende en veranderende vraag naar transportcapaciteit te kunnen voldoen moeten tijdig maatregelen worden getroffen om aansluiting op die nieuwe gasstromen te realiseren.

Overeenkomst Nord Stream

We hebben op 6 november 2007 met de Russische gasmaatschappij Gazprom een overeenkomst getekend gericht op deelneming in de Nord Stream-pijpleiding door de Baltische Zee. Daarnaast zijn er afspraken gemaakt over het vervoer van gas voor Gazprom door het Gasunie-netwerk.

In de overeenkomst is vastgelegd dat Gasunie een aandeel van 9% verwerft in het kapitaal van Nord Stream AG. Gazprom behoudt 51% van de aandelen. De Duitse partners E.ON Ruhrgas en Wintershall dragen elk een aandeel van 4,5% over aan Gasunie en behouden een aandeel van elk 20%. Daarnaast is overeengekomen dat Gazprom het recht heeft op aankoop van 9% van de aandelen in BBL Company, in welk geval Gasunie's aandeel uitkomt op 51%. De andere BBL-partners, E.ON Ruhrgas en het Belgische Fluxys, behouden elk 20% van de aandelen.

Overname Noord-Duits gastransportnetwerk

Op 23 november 2007 hebben we een overeenkomst getekend voor de aankoop van de gastransporttak van het Noord-Duitse BEB Erdgas und Erdöl GmbH (BEB). Het hoogwaardige gastransportnetwerk van BEB grenst aan dat van Gasunie en strekt zich uit tot aan Berlijn. Ook het ExxonMobil-netwerk EMGTG maakt onderdeel uit van de overeenkomst. Het netwerk, met een totale lengte van ruim drieëneenhalf duizend kilometer (ruim een kwart van de omvang van het Gasunie-netwerk), heeft aansluitingen met diverse belangrijke brongebieden voor aardgas, zoals het aanlandingspunt van Noors gas in Duitsland. Hierdoor wordt de positie van Gasunie als eigenaar en beheerder van een belangrijk gasknooppunt voor Europa versterkt. De formele overname vindt medio 2008 plaats.

Gate terminal

Eind 2007 namen Gasunie en Vopak de definitieve investeringsbeslissing voor de bouw van een LNG terminal met een jaarlijkse doorvoercapaciteit van 9 miljard m³. De totale "all inclusive" projectkosten van Gate terminal bedragen rond € 800 miljoen. De eerste klanten van Gate terminal zijn DONG Energy, EconGas en Essent. Zij zullen ieder jaarlijks 3 miljard m³ vloeibaar aardgas doorvoeren. Essent, DONG Energy en OMV GAS INTERNATIONAL (als belangrijkste aandeelhouder van EconGas) verkrijgen ieder een minderheidsbelang van 5%.

De terminal zal een initiële doorzetcapaciteit hebben van 9 miljard m³ per jaar en zal bestaan uit drie opslagtanks en een aanlegsteiger. De jaarlijkse doorvoercapaciteit kan in de toekomst worden uitgebreid naar 16 miljard m³. Naar verwachting zal de terminal in de tweede helft van 2011 volledig operationeel zijn.

Op 19 juli is het contract voor het ontwerp, de inkoop en de bouw ondertekend en is de contractor begonnen met voorbereidende werkzaamheden.

Project Noors gas

Wij hebben ons in 2007 tot het uiterste ingespannen en gecommitteerd om de mogelijke aanlanding van een nieuwe aanvoerleiding uit Noorwegen in Nederland te laten plaatsvinden. Helaas heeft de Noorse overheid eind oktober besloten voorlopig niet tot verhoogde productie van aardgas uit het Troll-veld en de daarmee verbonden aanleg van een extra toevoerleiding over te gaan.

BBL

Gedurende geheel 2007 is op commerciële basis gas getransporteerd. Bij het gereedkomen van de GWWL is in het vierde kwartaal voor twee initiële shippers het transport via de BBL gestart. Van de te koop aangeboden vrije capaciteit tot en met 1 december 2007 hebben vijf shippers gebruik gemaakt.

Omdat per 1 december 2007 de BBL is volgeboekt is per dezelfde datum afschakelbaar transport naar het Verenigd Koninkrijk aangeboden. Het in 2007 gehouden open season gericht op uitbreiding van de BBL heeft veel interesse opgeleverd voor uitbreiding van de transportcapaciteit richting Verenigd Koninkrijk, en - in mindere mate - richting Nederland. Eind 2007 is op grond van commitments van shippers besloten tot uitbreiding van het BBL-systeem met een vierde compressor te Anna Paulowna, onder de voorwaarde dat overeenstemming wordt bereikt over de regulatoire aspecten. Een deel van de commitments is conditioneel voor wat betreft het verkrijgen van exitcapaciteit te Julianadorp. Gedurende 2008 zal mogelijk verdere uitbreiding worden overwogen.

Participaties in APX en ENDEX

Gasunie heeft een 25,5% participatie in APX B.V. en een participatie van bijna 10% in de energiebeurs ENDEX. APX is een van de grootste beurzen voor kortetermijnhandel in gas en elektriciteit in Europa; ENDEX opereert een elektronisch handelssysteem voor gas- en elektriciteitsderivaten en verzorgt clearing (afhandeling) services voor zogenaamde OTC (Over-The-Counter) transacties.

Eventuele koppelingen van markten waarbij ook APX en ENDEX betrokken zijn, past goed binnen de strategische doelstelling van Gasunie de gasbeursactiviteiten in Nederland en Noordwest-Europa te faciliteren. De liquiditeit op de gasmarkt zal toenemen en klanten (zowel handelaren als eindverbruikers) krijgen meer keuzemogelijkheden.

Vooruitzichten 2008

Gasunie is een internationale onderneming op het gebied van gasinfrastructuur en gastransport. Wij zijn verantwoordelijk voor een essentieel deel van de (inter)nationale energievoorziening. Het doorlopend goed functioneren van ons bedrijf is van groot economisch en maatschappelijk belang, zowel in Nederland als daarbuiten.

Ook in 2008 zullen de activiteiten van Gasunie gericht zijn op de drie strategische pijlers onder onze onderneming: veilig, betrouwbaar en duurzaam gastransport, aanpassing van het binnenlandse gastransportnet en aansluiting van ons net op toekomstige gasstromen.

De ontwikkelingen op de gasmarkt wijzen op een sterke toename van importstromen en nieuwe transitostromen. Onze investeringen zijn gebaseerd op de wensen van onze klanten en van de markt. Hiermee wordt niet alleen marktwerking gestimuleerd maar is tevens sprake van grotere voorzieningszekerheid en diversiteit. Goede technische en financiële voorbereiding van alle projecten en een goede aansturing in de uitvoeringsfase is een taak voor alle medewerkers.

Behoud en waar mogelijk toename van de waarde van onze onderneming dient de belangen van allen.

Een goede invulling van onze rol in de energievoorziening is gebaseerd op een bedrijfsmatige aanpak: effectief en met een rendement dat gangbaar is in onze sector.

De invulling van het nieuwe reguleringsmodel is voor Gasunie en dochteronderneming GTS van cruciaal belang. De uitgangspunten die de minister van Economische Zaken in een brief aan de Tweede Kamer heeft verwoord zullen in 2008 worden opgenomen in de Gaswet en in een Ministeriële Regeling. Vanwege het ontbreken van een nieuw reguleringskader zullen in 2008 de tarieven van 2007 van kracht blijven.

De ontwikkeling van de omzet en het resultaat over 2008 worden in belangrijke mate bepaald door de tarieven die op basis van de aangekondigde wet- en regelgeving mogen worden gehanteerd en de succesvolle afronding van de aankoop van het leidingnetwerk in Noord-Duitsland.

De belangrijkste ontwikkeling op het gebied van Europese regulering in 2008 is het zogenoemde 'Third Package'. De Europese Commissie heeft in het najaar van 2007 de eerste concepten bekendgemaakt. Naar verwachting zullen eind 2008 de Raad van Europa en het Europese Parlement een besluit nemen over de voorstellen van de Europese Commissie. Implementatie van de richtlijnen in nationale wetgeving zal vervolgens plaatsvinden uiterlijk 1 juli 2010.

We zullen in 2008 onze samenwerkingsrelatie met naburige gasinfrastructuurbedrijven voortzetten en waar mogelijk uitbreiden. De samenwerking is erop gericht mogelijke belemmeringen in het transport van aardgas over de grens weg te nemen. De inpassing van de BEB Transport en EMGTG in de Gasunie-structuur zal in 2008 plaatsvinden. De bedrijven blijven in de dagelijkse operaties als zelfstandige eenheden functioneren maar zullen op strategisch niveau

een eenheid vormen met de Gasunie-organisatie. De implementatie daarvan zal van veel medewerkers extra inspanningen vergen.

In 2006 heeft de Raad van Bestuur een efficiencyprogramma ingezet voor de periode 2006-2009 dat moet leiden tot een jaarlijkse daling van de netto operationele kosten van bestaande activiteiten. Eind 2009 dienen de bestaande activiteiten tegen 10% lagere exploitatiekosten te worden uitgevoerd dan in 2005.

Veiligheid, gezondheid en milieu blijven voor Gasunie van het grootste belang. Het voorkomen van leidingbeschadigingen heeft de hoogste prioriteit.

Ons langetermijn-streven blijft gericht op nul ongevallen met verzuim, zowel voor eigen medewerkers als voor degenen die via contractors voor ons werkzaam zijn. Als kortetermijn-doelstelling voor 2008 handhaven we de target van nul ongevallen met verzuim voor de eigen medewerkers en maximaal 1,4 ongevallen met verzuim per miljoen gewerkte uren door derden.

We zijn goed op weg om het aantal leidingbeschadigingen door een actieve handeling vanaf 2005 in vijf jaar te halveren naar 10 per jaar in 2010 en het aantal met gasuitstroom nog verder te reduceren.

In 2008 wordt de zogenoemde grondroetersregeling operationeel waardoor naar verwachting het aantal graafschades zal afnemen. Wij zullen de resultaten van deze nieuwe regeling alert volgen maar houden onze eigen inspanningen om leidingbeschadigingen te voorkomen op een onverminderd hoog niveau.

Het jaar 2008 zal een grote wissel trekken op onze organisatie vanwege de uitvoering van vele projecten. Hierbij zullen nauwkeurige planning en afstemming op strategisch, tactisch en operationeel niveau een wezenlijke bijdrage moeten leveren. Vanwege het toenemende belang van communicatie over externe veiligheid met omwonenden en andere betrokkenen is een begin gemaakt met een communicatiebeleid dat hier beter op inspeelt. Dit beleid zal in 2008 worden voortgezet.

Omgevingsbewust opereren, met kennis van alle relevante relaties en de belangen die zij nastreven, is een zeer belangrijke succesfactor. Wij geven onze relatie met onze omgeving vorm en inhoud door middel van een gecoördineerde aanpak en centrale aansturing. Een proactieve opstelling, professionele communicatie en een integrale benadering en een structurele aanpak staan hierbij centraal.

Op basis van een goede interactie met onze klanten en andere marktpartijen zullen we ons dienstenpakket verder uitbouwen. We zullen ontwikkelingen in de gasmarkt blijven ondersteunen en faciliteren. Zo zal GTS vanaf 2008 een tarievensysteem uitwerken en implementeren volgens het alsdan gewijzigde wettelijke reguleringskader, op basis van nieuwe reguleringsparameters, investeringen die uit de Open Season 2012 naar voren zijn gekomen en mogelijke vervolgprojecten. Tevens onderzoekt GTS de mogelijkheid een aangepast balanceringsregime te ontwerpen dat rekening houdt met de wensen en doelstellingen van alle betrokken stakeholders. Ook het investeren in importcapaciteit en kwaliteitsconversie zijn onderwerpen waarmee GTS zich zal bezighouden.

GTS verwacht dat de betekenis van het TTF voor de Nederlandse en Noordwest-Europese gasvoorziening nog verder zal toenemen.

In 2008 continueren we de werkzaamheden in het kader van een grootschalige uitbreiding van ons gastransportnet, het zogenoemde Noord-Zuidproject.

In 2008 zal de bestaande facilitaire organisatie worden omgevormd tot een Corporate Service Centre. Hierdoor wordt niet alleen een hogere mate van efficiency bereikt maar worden de medewerkers binnen het Corporate Service Centre tevens breder inzetbaar.

De 'mensjaren eigen medewerkers' vertonen een stijgende tendens, met name als gevolg van nieuwe projecten en van een hoger activiteitsniveau in het algemeen. Er wordt een uitbreiding van het aantal fte's voorzien van 1.448 (ultimo 2007) naar 1.554 (ultimo 2008).

Tot slot

Gasunie stelt alles in het werk om te bereiken dat eigen medewerkers en medewerkers van derden die voor ons werkzaam zijn onder alle omstandigheden de wet- en regelgeving nakomen. De richtlijnen die zijn neergelegd in onze Gedragscode zijn leidend. Ze zijn gericht op de integriteit van het handelen van alle medewerkers. Het management en de Raad van Bestuur zien toe op naleving van de Gedragscode en vervullen hierin een voorbeeldrol.

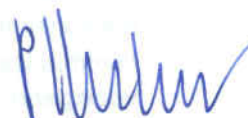
M.P. Kramer, voorzitter Raad van Bestuur

H.A.T. Chin Sue

E. Dam

P.E.G. Trienekens

Groningen, 14 mei 2008

Hoofd- en nevenfuncties commissarissen N.V. Nederlandse Gasunie

De Commissarissen hebben de Nederlandse nationaliteit met uitzondering van de heer Vermeire, hij heeft de Belgische nationaliteit.

Drs. C. Griffioen RA

Huidige hoofdfunctie: geen

Voormalige hoofdfunctie: Lid Raad van Bestuur en CFO
Koninklijke KPN N.V.

Overige bezoldigde nevenfuncties:

Vice-voorzitter Raad van Commissarissen TenneT B.V.

Lid Raad van Commissarissen Cordares Holding N.V.

Vice-voorzitter Raad van Commissarissen Berenschot Holding
B.V.

Lid Raad van Commissarissen Kas-Bank N.V

Vice-voorzitter Raad van Toezicht Zorggroep Noorderbreedte
Adviseur lid Raad van Bestuur Deloitte

Drs. A. Lont

Hoofdfunctie: Managing Director EconPöyry, een
internationaal energie-consultancybureau

Overige bezoldigde nevenfuncties: Lid Raad van
Commissarissen Fesil Sunergy AS

Ir. G.J. van Luijk

Hoofdfunctie: Voorzitter College van Bestuur Technische
Universiteit Delft

Overige bezoldigde nevenfuncties: geen

Ir. H.L.J. Noy

Hoofdfunctie: Voorzitter Raad van Bestuur ARCADIS NV,
Arnhem

Overige bezoldigde nevenfuncties:

Voorzitter Raad van Toezicht Hogeschool Arnhem en Nijmegen
(HAN)

Mw. mr. M.E.C. Pernot

Hoofdfunctie: Algemeen directeur Vereniging Eigen Huis

Overige bezoldigde nevenfuncties:

Vice-voorzitter Stichtingsbestuur Universiteit van Tilburg

Lid van de Commissie de financiële consument van de AFM

Lid van de Strategische Adviesraad Witteveen en Bos

Ir. J.P.H.J. Vermeire

Hoofdfunctie: Managing Partner J.V. Consult BVBA, een
adviesmaatschappij

Overige bezoldigde nevenfuncties:

Lid van de Raad van Commissarissen Distrigas

Lid van het Strategisch Comité Distrigas

Voorzitter van de Internationale Groepering van LNG-

Invoerders (GIIGNL)

Kerndocent bij EDI

Prof. mr. M.H. van der Woude

Hoofdfuncties: Partner – Stibbe, Brussel

Hoogleraar Mededingingsrecht, Erasmus

Universiteit Rotterdam

Jaarrekening 2007

Datum
14 mei 2008

Inhoud

De samenstelling van de jaarrekening 2007 is als volgt:

Geconsolideerde jaarrekening.....	59
Geconsolideerde balans per 31 december (vóór winstbestemming)	60
Geconsolideerde winst- en verliesrekening	62
Geconsolideerd overzicht van de totale baten en lasten.....	63
Geconsolideerd kasstroomoverzicht.....	64
Toelichting op de geconsolideerde financiële overzichten	65
Vennootschappelijke jaarrekening	98
Vennootschappelijke balans per 31 december (vóór winstbestemming)	99
Vennootschappelijke winst- en verliesrekening	100
Toelichting op de vennootschappelijke financiële overzichten	101

Geconsolideerde jaarrekening

Geconsolideerde balans per 31 december (vóór winstbestemming)

In miljoenen euro's	Nadere toelichting	2007	2006
Activa			
Vaste activa			
- materiële vaste activa	1	5.551,5	5.425,6
- investeringen in geassocieerde deelnemingen	2	12,0	10,0
- overige kapitaalsbelangen	3	1,3	1,3
- uitgestelde belastingvorderingen	5	1.034,0	1.058,2
- pensioenactief	11	44,1	-
Totaal vaste activa		6.642,9	6.495,1
Vlottende activa			
- voorraden		20,8	19,8
- handels- en overige vorderingen	6	224,8	204,3
- geldmiddelen en kasequivalenten	7	28,8	97,2
Totaal vlottende activa		274,4	321,3
Totaal activa		6.917,3	6.816,4

In miljoenen euro's	Nadere toelichting	2007	2006
Passiva			
Totaal eigen vermogen toekomend aan de aandeelhouder	8+9	5.443,2	5.366,2
Langlopende verplichtingen			
- rentedragende leningen	10	1.000,0	1.000,0
- personeelsbeloningen	11	14,3	12,6
- voorzieningen	12	1,6	3,5
Totaal langlopende verplichtingen		1.015,9	1.016,1
Kortlopende verplichtingen			
- kortlopende financieringsverplichtingen	13	247,9	183,6
- handelsschulden en overige te betalen posten	14	202,3	236,5
- belastingverplichtingen		8,0	14,0
Totaal kortlopende verplichtingen		458,2	434,1
Totaal passiva		6.917,3	6.816,4

Geconsolideerde winst- en verliesrekening

In miljoenen euro's	Nadere toelichting	2007	2006
Voortgezette bedrijfsactiviteiten			
Opbrengsten		1.318,5	1.250,9
Aan investeringen toegerekende kosten	67,3	55,4	
Salarissen en sociale lasten	17 - / - 106,7	- / - 107,7	
Overige personeelskosten	17 - / - 0,2	6,4	
Overige bedrijfslasten	18 - / - 448,2	- / - 441,1	
Afschrijvingskosten	- / - 201,7	- / - 190,1	
Totale lasten		- / - 689,5	- / - 677,1
Bedrijfsresultaat		629,0	573,8
Financieringsbaten	19	2,6	12,0
Financieringslasten	20	- / - 52,6	- / - 42,7
Resultaat verkoop kapitaalsbelangen	4	7,1	-
Aandeel in resultaat geassocieerde deelnemingen		2,5	0,9
Resultaat vóór belastingen		588,6	544,0
Belastingen	21	- / - 153,4	- / - 161,2
Resultaat ná belastingen		435,2	382,8
Beëindigde bedrijfsactiviteiten			
Resultaat op beëindigde bedrijfsactiviteiten ná belastingen		-	-
Winst over de periode		435,2	382,8
Toe te rekenen winst aan aandeelhouder		435,2	382,8
Dividend per aandeel in duizenden euro's			
- uitgekeerd interim dividend		51,6	58,2
- uit te keren slotdividend		164,3	194,3

Geconsolideerd overzicht van de totale baten en lasten

In miljoenen euro's	Cash flow hedge reserve	Overige reserves	Onverdeeld resultaat	Totaal
2007				
Mutatie in cash flow hedge reserve	-/- 1,3	-	-	-/- 1,3
Saldo van actuariële winsten en verliezen terzake van personeelsbeloningen,	-	21,3	-	21,3
waarvan vennootschapsbelasting	-	-/- 5,4	-	-/- 5,4
Baten en lasten over het boekjaar rechtstreeks verwerkt in het eigen vermogen	-/- 1,3	15,9	-	14,6
Baten en lasten over het boekjaar verwerkt in winst- en verliesrekening	-	-	435,2	435,2
Totale baten en lasten over het boekjaar	-/- 1,3	15,9	435,2	449,8
2006				
Effect tariefswijziging op de uitgestelde belastingen	-	-/- 148,7	-	-/- 148,7
Mutatie in cash flow hedge reserve	15,5	-	-	15,5
Saldo van actuariële winsten en verliezen terzake van personeelsbeloningen,	-	-/- 35,9	-	-/- 35,9
waarvan vennootschapsbelasting	-	10,6	-	10,6
Baten en lasten over het boekjaar rechtstreeks verwerkt in het eigen vermogen	15,5	-/- 174,0	-	-/- 158,5
Baten en lasten over het boekjaar verwerkt in winst- en verliesrekening	-	-	382,8	382,8
Totale baten en lasten over het boekjaar	15,5	-/- 174,0	382,8	224,3

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

In miljoenen euro's	2007	2006
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Opbrengsten	1.318,5	1.250,9
Totale lasten	- / - 689,5	- / - 677,1
	<u>629,0</u>	<u>573,8</u>
Aanpassingen voor:		
- afschrijvingen	201,7	189,0
- mutatie voorraden	- / - 1,0	- / - 1,6
- mutatie vorderingen	- / - 20,5	39,1
- mutatie niet-rentedragende verplichtingen	- / - 76,0	- / - 68,1
	<u></u>	<u></u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	733,2	732,2
Ontvangen interest	2,6	12,0
Resultaat in geassocieerde deelnemingen	1,3	0,9
Betaalde interest	- / - 52,6	- / - 42,7
Betaalde vennootschapsbelasting	- / - 123,0	- / - 112,5
	<u></u>	<u></u>
	- / - 171,7	- / - 142,3
Kasstroom uit operationele activiteiten	561,5	589,9
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa	- / - 337,0	- / - 528,8
Desinvesteringen in materiële vaste activa	9,3	2,1
Investerings in geassocieerde deelnemingen	- / - 0,7	- / - 8,8
Des-/investerings in kapitaalbelangen	7,1	- / - 1,3
	<u></u>	<u></u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	- / - 321,3	- / - 536,8
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Opname langlopende schulden	-	1.000,0
Aflossingen van langlopende schulden	- / - 90,8	- / - 90,8
Mutatie kortlopende financieringsverplichtingen	155,0	- / - 534,8
Betaald dividend	- / - 372,8	- / - 365,3
	<u></u>	<u></u>
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	- / - 308,6	9,1
Toename geldmiddelen en kasequivalenten	- / - 68,4	62,2
Geldmiddelen en kasequivalenten ultimo vorig jaar	97,2	35,0
Geldmiddelen en kasequivalenten ultimo dit jaar	28,8	97,2
	<u>- / - 68,4</u>	<u>62,2</u>

Toelichting op de geconsolideerde financiële overzichten

Opmaken en vaststellen van de jaarrekening

De jaarrekening 2007 is opgemaakt door de Raad van Bestuur op 14 mei 2008. De opgemaakte jaarrekening wordt ter vaststelling voorgelegd aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 25 juni 2008.

Aard der bedrijfsactiviteiten

N.V. Nederlandse Gasunie is een gastransportbedrijf. Haar hoofdactiviteit is het besturen, onderhouden en aanpassen (renovatie en nieuwbouw) van het gastransportsysteem. Het bedrijf is eigenaar van en beheerder van het landelijk gastransportnet met een lengte van circa 12.000 km.

De vennootschap is statutair gevestigd in Groningen.

Alle op balansdatum uitstaande aandelen worden gehouden door de Staat der Nederlanden.

Uitgangspunten voor de grondslagen

Op grond van de Verordening (EG) nr. 1606/2002 van het Europees Parlement dient de vennootschap haar geconsolideerde financiële overzichten op te stellen overeenkomstig de bepalingen van de International Financial Reporting Standards (IFRS), zoals aanvaard binnen de Europese Unie. De geconsolideerde financiële overzichten van de vennootschap en haar groepsmaatschappijen zijn zonder uitzondering opgesteld in overeenstemming met de standaarden, zoals die op 31 december 2007 van toepassing zijn.

Nieuwe verslaggevingsstandaarden

In 2007 zijn de volgende nieuwe standaarden en interpretaties effectief geworden:

- IFRS 7, Financial Instruments – Disclosures.
- IAS 1 (Amendment), Presentation of Financial Statements.
- IFRIC 7, Applying the Restatement Approach under IAS 29 Financial Reporting in Hyperinflationary Economies.
- IFRIC 8, Scope of IFRS 2.
- IFRIC 9, Reassessment of Embedded Derivatives.
- IFRIC 10, Interim Financial Reporting and Impairment.

De toepassing van de hierboven opgenomen onderwerpen heeft geen materiële invloed op het eigen vermogen en het resultaat van de vennootschap en heeft enkel additionele toelichtingen tot gevolg.

De IFRS-standaarden en de interpretaties van de International Financial Reporting Interpretations Committee die wel zijn uitgebracht maar nog niet van kracht zijn, zijn niet toegepast. Het betreffen:

vanaf 1 januari 2008:

- IFRIC 12 'Service concession arrangements'
- IFRIC 14 IAS 19, The Limit on a Defined Benefit Asset, Minimum Funding Requirements and their Interaction.

vanaf 1 januari 2009:

- IFRS 8, Operating Segments.
- IAS 1 (Revised), Presentation of Financial Statements.
- IAS 23 (Amendment), Borrowing Costs.
- IFRIC 11, Group and Treasury Share Transaction.
- IFRIC 13, Customer Loyalty Programmes.

De invloed van IAS 23 (Amendment) Borrowing Costs kan afhankelijk van de omvang van de in aanmerking komende activa van materieel belang zijn op het eigen vermogen en resultaat van de vennootschap in de periode van eerste toepassing.

Ten aanzien van de overige onderwerpen verwacht de vennootschap dat zij geen materiële invloed zullen hebben op het eigen vermogen en resultaat van de vennootschap in de periode van eerste toepassing.

Oordelen en schattingen door het management

Het management maakt bij het opstellen van de jaarrekening schattingen, die de gerapporteerde activa en passiva op balansdatum en het resultaat over het boekjaar beïnvloeden. De invloed van oordelen en schattingen zijn significant bij de waardering van de materiële vaste activa, uitgestelde belastingen en pensioenen.

Grondslagen voor consolidatie

In de geconsolideerde jaarrekening worden opgenomen de financiële gegevens van N.V. Nederlandse Gasunie en haar groepsmaatschappijen. Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen en vennootschappen waarin beslissende zeggenschap kan worden uitgeoefend.

De groepsmaatschappijen worden integraal geconsolideerd vanaf de datum waarop beslissende zeggenschap op de groepsmaatschappij is verkregen. De groepsmaatschappijen worden niet meer in de consolidatie opgenomen vanaf de datum waarop geen sprake meer is van beslissende zeggenschap. De posten in de geconsolideerde jaarrekening worden volgens uniforme grondslagen van waardering en resultaatbepaling vastgesteld.

Financiële relaties en niet gerealiseerde resultaten tussen groepsmaatschappijen worden geëlimineerd. Niet-gerealiseerde verliezen worden eveneens geëlimineerd, behalve als een verlies een aanwijzing is voor een bijzondere waardevermindering.

De in de consolidatie begrepen rechtspersonen zijn:

Naam van de vennootschap	Zetel	Aandeel in kapitaal op 31 dec. 2007	Aandeel in kapitaal op 31 dec. 2006
Gas Transport Services B.V.	Groningen	100%	100%
Gasunie BBL B.V.	Groningen	100%	100%
Gasunie Engineering B.V.	Groningen	100%	100%
Gasunie LNG Holding B.V.	Groningen	100%	100%
Gasunie Zuidwending B.V.	Groningen	100%	100%
Gasunie Infrastructuur AG	Zug, Zwitserland	100%	-
Gastransport Noord-West Europa Holding B.V.	Groningen	100%	-
Gastransport Noord-West Europa B.V.	Groningen	100%	-
Gasunie Germany Verwaltungs GmbH	Köln, Duitsland	100%	-
Gasunie Germany GmbH & Co. KG	Köln, Duitsland	100%	-

Gasunie Infrastructuur AG, Gastransport Noord-West Europa Holding B.V., Gastransport Noord-West Europa B.V. zijn alle opgericht in 2007. Gasunie Germany Verwaltungs GmbH en Gasunie Germany GmbH & Co. KG zijn in 2007 verkregen. Beide entiteiten hebben een zeer gering balanstotaal en zijn verkregen tegen de nominale waarde van het aanwezige kapitaal.

EuroHub B.V. is per 17 december 2007 ontbonden.

Voor de overige rechtspersonen heeft de N.V. Nederlandse Gasunie gedurende heel 2007 de beslissende zeggenschap in deze rechtspersonen.

Joint ventures worden proportioneel geconsolideerd. Het zijn:

Naam van de vennootschap	Zetel	Aandeel in kapitaal per 31 dec. 2007	Aandeel in kapitaal per 31 dec. 2006
BBL Company V.O.F.	Groningen	60%	60%
Gate terminal Management B.V.	Rotterdam	50%	50%
Gate terminal C.V.	Rotterdam	42,5%	-
Gate terminal B.V.	Rotterdam	42,5%	50%
Zuidwending V.O.F.	Groningen	50%	50%

Op grond van overeenkomsten tussen de vennoten van BBL Company V.O.F. heeft de N.V. Nederlandse Gasunie geen beslissende zeggenschap, maar kwalificeert het kapitaalsbelang als een joint venture.

Gate terminal C.V. is in 2007 opgericht.

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Algemeen

Activa en passiva zijn, voorzover niet anders vermeld, gewaardeerd tegen nominale waarde. De algemene grondslag voor de waardering en de resultaatbepaling wordt gevormd door de historische kosten, met uitzondering van de afgeleide financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd.

Vreemde valuta

De functionele en rapporteringsvaluta van de vennootschap is de euro. De geconsolideerde jaarrekening is opgemaakt in euro's.

Transacties in vreemde valuta worden verantwoord tegen de koers van de functionele valuta per de datum van de transactie.

Monetaire activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per balansdatum. Eventuele verschillen worden verantwoord in de winst- en verliesrekening.

Vaste activa

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen kostprijs verminderd met lineaire afschrijvingen, gebaseerd op de verwachte economische levensduur rekening houdend met de restwaarde, en bijzondere waardeverminderingen. De reële waarde voor activa aanwezig op het moment van overgang naar IFRS (1 januari 2004) is gehanteerd als veronderstelde kostprijs. De restwaarde van het actief, de gebruiksduur en de waarderingsmethodes worden beoordeeld en indien noodzakelijk aangepast per het einde van het boekjaar.

De bijdrage van derden in de kosten van aanleg van het gastransportsysteem worden op de investeringen in mindering gebracht.

Materiële vaste activa die op balansdatum nog niet zijn opgeleverd worden verantwoord onder de Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering. Na de ingebruikname worden de betreffende activa naar hun aard gerubriceerd onder één van de hoofdcategorieën. De gasvoorraden worden opgenomen onder de andere vaste bedrijfsmiddelen.

De materiële vaste activa worden onderverdeeld in de volgende componenten:

- Bedrijfsgebouwen en terreinen.
- Compressorstations.
- Installaties.
- Hoofdtransportleidingen c.a.
- Regionale transportleidingen c.a.
- Andere vaste bedrijfsmiddelen.

Bijzondere waardevermindering

De vennootschap onderzoekt periodiek en indien daartoe een aanleiding bestaat of er sprake is van een bijzondere waardevermindering van materiële vaste activa. Zij bepaalt daartoe de realiseerbare waarde van de activa. Indien deze waarde lager is dan de huidige boekwaarde, dan

wordt het verschil ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht. De aard van de activa leidt ertoe dat de realiseerbare waarde veelal niet per actief kan worden bepaald, in deze gevallen wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort.

De vennootschap onderzoekt indien daartoe een aanleiding bestaat of het bijzondere waardeverminderverslies dat in voorgaande perioden is verantwoord voor een materieel vast actief niet meer bestaat of is afgenomen.

Investerings in geassocieerde deelnemingen

Deelnemingen waarin de vennootschap invloed van betekenis uitoefent op het zakelijke en financiële beleid worden volgens de vermogensmutatiemethode gewaardeerd.

In de winst-en-verliesrekening wordt het aandeel van de vennootschap in het resultaat van de deelnemingen opgenomen.

Investerings in overige kapitaalsbelangen

Voorzover de reële waarde betrouwbaar kan worden vastgesteld worden de overige kapitaalsbelangen gewaardeerd tegen reële waarde, waarbij de mutaties in de reële waarde in de winst- en verliesrekening worden verantwoord. Anders vindt waardering tegen kostprijs plaats.

Vlottende activa

Vorraden

De voorraden van onderhoudsmaterialen en onderdelen worden tegen de gemiddelde inkooprijzen opgenomen onder aftrek van een voorziening voor incourantheid.

Vorderings

Vorderings worden gewaardeerd tegen nominale waarde onder aftrek van de voorziening wegens oninbaarheid. Indien daartoe een objectieve aanleiding is, wordt een voorziening wegens oninbaarheid gevormd.

Geldmiddelen en kasequivalenten

Geldmiddelen omvatten de beschikbare geldmiddelen in contanten en uitstaande bedragen bij banken. Kasequivalenten zijn uiterst liquide kortetermijn-beleggingen met een looptijd van maximaal drie maanden en die niet onderhevig zijn aan een materieel risico op waardeschommelingen.

Langlopende verplichtingen

Dit betreft verplichtingen met een resterende looptijd van meer dan een jaar. De binnen een jaar vervallende aflossingsverplichtingen op langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Rentedragende leningen worden bij de eerste opname gewaardeerd tegen reële waarde van de ontvangen prestatie verminderd met de direct toerekenbare transactiekosten. Na deze eerste opname worden de rentedragende leningen vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode.

Personeelsbeloningen

De langlopende verplichtingen ter zake van personeelsbeloningen hebben betrekking op pensioenverplichtingen, jubileumuitkeringen en de kosten van de secundaire arbeidsvoorwaarden na pensionering voor postactieve en gepensioneerde werknemers.

Pensioenverplichtingen

De vennootschap heeft een pensioenregeling die haar werknemers aanspraak geeft op onder andere ouderdoms- en nabestaandenpensioen op basis van een eindloonsysteem. Deze aanspraken worden jaarlijks door middel van premiebetalingen afgefinancierd en overgedragen aan Stichting Pensioenfonds Gasunie. De stichting voert de pensioenregeling uit. Voor alle pensioenverplichtingen, welke zijn ondergebracht bij Stichting Pensioenfonds Gasunie, houdt het fonds beleggingen aan. Op basis van IAS 19 "Personeelsbeloningen" wordt deze pensioenregeling aangemerkt als een toegezegd-pensioenregeling.

De voorziening voor pensioenverplichtingen wordt berekend in overeenstemming met de 'projected unit credit method of actuarial cost allocation'. Volgens deze methode wordt de contante waarde van de pensioenaanspraken bepaald op basis van het aantal actieve dienstjaren tot aan de balansdatum, het geraamde salarisniveau per de verwachte pensioneringsdatum en de marktrente op bedrijfsobligaties van hoge kwaliteit. Voor de bepaling van de pensioenlasten wordt tevens het verwachte rendement op de fondsbeleggingen in de berekening betrokken.

Actuariële winsten en verliezen worden volledig verantwoord in het eigen vermogen in de periode waarin zij zich voordoen onder aftrek van uitgestelde belastingen.

De netto verplichting uit hoofde van de toegezegd-pensioenregeling bestaat uit de contante waarde van de bruto verplichting verminderd met de reële waarde van de fondsbeleggingen. Indien deze berekening leidt tot een actiefpost, dan wordt dat pensioenactief alleen in de balans opgenomen voor zover realisatie in de toekomst mogelijk is door betalingen van lagere premies of restituties.

Jaarlijks worden actuariële berekeningen opgesteld door externe actuarissen.

Voorziening voor jubileumuitkeringen

De voorziening heeft betrekking op de jubileumuitkeringen die N.V. Nederlandse Gasunie uitkeert aan haar werknemers bij dienstjubilea.

Voorziening voor kosten van de secundaire arbeidsvoorwaarden na pensionering voor postactieve en gepensioneerde werknemers

De voorziening heeft betrekking op de vergoeding die N.V. Nederlandse Gasunie verstrekt aan haar werknemers na hun pensionering. Er is rekening gehouden met de kans dat de uitkering zal plaatsvinden en met de rekenrente die ook voor de pensioenverplichting wordt gehanteerd.

De voorziening vertegenwoordigt de contante waarde van de reeds ingegane verplichtingen ter zake van postactieve en gepensioneerde werknemers alsmede een opbouw voor de werknemers die thans in actieve dienst zijn gedurende de diensttijd. Er is rekening gehouden met ontslag- en sterftekansen en een rekenrente die gelijk aan de rekenrente die wordt gehanteerd bij het bepalen van de pensioenverplichtingen.

Periodiek worden de veronderstellingen van deze voorziening getoetst aan de hand van sterfte-, rente- en kostenontwikkelingen en zo nodig bijgesteld.

Voorzieningen

Het bedrag opgenomen als voorziening is de best mogelijke schatting op de balansdatum van de uitgaven die vereist zijn om aan de bestaande verplichting te voldoen, rekening houdend met de waarschijnlijkheid van het mogelijke resultaat van de gebeurtenis.

Indien het effect van de tijdswaarde van geld materieel is, wordt een voorziening bepaald op de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting vereist zullen zijn om de verplichting af te wikkelen.

De disconteringsvoet wordt bepaald vóór belastingen en houdt rekening met de huidige marktbeoordelingen voor de tijdswaarde van geld en de risico's die inherent zijn aan de verplichting.

Voorziening reorganisatiekosten

De voorziening dient ter dekking van de verplichtingen (aan postactieve werknemers) die voortkomen uit reeds eerder gestarte reorganisaties. De verplichtingen zijn contant gemaakt tegen een rekenrente van 4% per jaar.

Kortlopende verplichtingen

Dit betreft verplichtingen met een looptijd van maximaal een jaar.

Opbrengsten

Onder "Opbrengsten" wordt verstaan de opbrengsten van aan derden geleverde diensten uit gastransport en gastransport gerelateerde diensten aan derden onder aftrek van kortingen en over deze omzet geheven belastingen zoals omzetbelasting.

Indien het resultaat van een transactie aangaande het verlenen van een dienst betrouwbaar kan worden geschat, wordt de opbrengst met betrekking tot die dienst verwerkt naar rato van de verrichte prestaties in het boekjaar.

Diensten, die betrekking hebben op het beschikbaar stellen van transportcapaciteit, staan los van het daadwerkelijk gebruik. Zij worden geacht te zijn geleverd, indien de capaciteit ter beschikking heeft gestaan aan de afnemer gedurende het overeengekomen tijdsvak.

Aan investeringen toegerekende kosten

Onder de "aan investeringen toegerekende kosten" worden de eigen bedrijfskosten opgenomen ten dienste van de vervaardiging van materiële vaste activa. Het betreft met name de kosten van eigen en inleenpersoneel en een deel van de organisatiekosten van de ondersteunende afdelingen.

Overige bedrijfslasten

De kosten worden bepaald op historische basis, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen voor de waardering en worden toegerekend aan de verslagperiode waarop ze betrekking hebben. Verliezen worden in aanmerking genomen in de verslagperiode waarin zij voorzienbaar zijn.

Financieringsbaten en -lasten

Hieronder worden baten en lasten verband houdende met de financiering verantwoord.

Renteopbrengsten worden tijdsevenredig in de winst- en verliesrekening verwerkt rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost, indien hun bedrag bepaalbaar is en hun ontvangst waarschijnlijk.

Rentelasten worden tijdsevenredig in de winst-en-verliesrekening verwerkt rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende passiefpost.

Onder financieringskosten worden verstaan: de kosten die de vennootschap maakt in verband met het lenen van geldmiddelen. De financieringskosten worden als last opgenomen in de periode waarin zij zijn gemaakt.

Aandeel in resultaat geassocieerde deelnemingen

Hieronder worden baten en lasten verband houdende met de investeringen in geassocieerde deelnemingen.

Vennootschapsbelasting

Voor alle belastbare tijdelijke verschillen wordt een uitgestelde belastingverplichting opgenomen. Voor alle verrekenbare tijdelijke verschillen en voor beschikbare voorwaartse verliescompensatie wordt een uitgestelde belastingvordering opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er fiscale winst beschikbaar zal zijn voor verrekening.

De uitgestelde belastingverplichtingen en -vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Bij de waardering worden die belastingtarieven gehanteerd die naar verwachting van toepassing zullen zijn op de periode waarin realisatie zal plaatsvinden op basis van de belastingtarieven en de belastingwetgeving waarvan het wetgevingsproces (materieel) is afgesloten op balansdatum. De hieruit voortvloeiende mutaties worden verwerkt in de winst- en verliesrekening met uitzondering van de mutaties die betrekking hebben op de herwaardering van de materiële vaste activa per 1 januari 2004, de fiscale verwerking van de door de Staat betaalde koopsom, de actuariële winsten en verliezen en de cash flow hedge reserve. Deze mutaties worden rechtstreeks in het eigen vermogen verwerkt.

De (niet) uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen worden gesaldeerd indien is voldaan aan de algemene voorwaarden voor saldering.

Tussen N.V. Nederlandse Gasunie en haar Nederlandse 100%-groepsmaatschappijen bestaat een fiscale eenheid, met uitzondering van de Gasunie Zuidwending B.V.

De belastingen worden berekend op basis van het verantwoorde resultaat, rekening houdend met fiscaal vrijgestelde posten en geheel of gedeeltelijk niet-aftrekbare kosten.

Kasstroomoverzicht

In dit overzicht komen de gegenereerde kasstromen tot uitdrukking. De kasstroom uit operationele activiteiten wordt op basis van de indirecte methode bepaald uitgaande van de opbrengsten in de geconsolideerde winst- en verliesrekening.

Financiële informatie per segment

Er zijn binnen de vennootschap thans geen materiële segmenten te onderkennen. De onderneming richt zich op één product (gastransport). Zij heeft een uniforme afzetmarkt (in Nederland) in termen van rendement- en risicoprofiel en heeft een bestuurlijke structuur die zich richt op het geïntegreerde bedrijfsproces. Op grond van bovenstaande is in de jaarrekening het verstrekken van financiële informatie per segment achterwege gelaten.

Afgeleide financiële instrumenten

Cash flow hedge accounting

Op de afgeleide financiële instrumenten die daartoe specifiek zijn aangewezen door het management, die zijn gericht op het afdekken van een zeer waarschijnlijke kasstroom en voldoen aan de overige voorwaarden wordt cash flow hedge accounting toegepast.

Zij worden bij eerste opname verantwoord tegen de reële waarde per de datum waarop het contract is aangegaan en vervolgens wordt hun reële waarde periodiek opnieuw bepaald. De reële waarde wordt bepaald op basis van de marktwaarde van soortgelijke instrumenten.

De winst of het verlies op het effectieve deel van het afdekkingsinstrument wordt verwerkt in de cash flow hedge reserve in het eigen vermogen onder aftrek van uitgestelde belastingen. Een eventueel ineffectief gedeelte van de afdekking wordt onmiddellijk in de winst- en verliesrekening verwerkt.

Wanneer een afdekkingsinstrument wordt afgewikkeld, blijft de winst of het verlies op het effectieve deel in het eigen vermogen opgenomen voor zover naar verwachting de onderliggende kasstroom nog zal plaatsvinden. Indien de onderliggende kasstroom niet langer verwacht wordt, wordt de winst of het verlies op het effectieve deel, dat is uitgesteld in het eigen vermogen, onmiddellijk ten gunste of ten laste gebracht van de winst- en verliesrekening.

Overige afgeleide financiële instrumenten

De overige afgeleide financiële instrumenten die ter dekking van bestaande risico's worden gebruikt zoals renteswaps en valutatermijntransacties worden vanaf eerste opname gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening.

De reële waarde wordt bepaald op basis van de marktwaarde van soortgelijke instrumenten. Indien de reële waarde positief is, wordt het instrument opgenomen onder "overige vorderingen" en onder "overige schulden" indien deze waarde negatief is.

Verbonden partijen

De dienstverlening tussen N.V. Nederlandse Gasunie en haar verbonden partijen (geassocieerde deelnemingen, Joint Ventures en key personnel) vindt plaats op zakelijke gronden (at arm's length).

Nadere toelichting op de geconsolideerde balans

1. Materiële vaste activa

In miljoenen euro's	Boekwaar- de per 1 jan. 2007	Investe- ringen	Desin- veste- ringen	Afschrij- vingen	Boekwaar- de per 31 dec. 2007
Bedrijfsgebouwen en terreinen	108,9	0,3	-	3,5	105,7
Compressorstations	367,6	34,8	-	23,7	378,7
Installaties	633,2	103,2	1,4	43,3	691,7
Hoofdtransportleidingen c.a.	3.078,6	291,7	3,3	85,8	3.281,2
Regionale transportleidingen c.a.	768,8	12,9	2,5	20,9	758,3
Andere vaste bedrijfsmiddelen	84,4	46,4	2,2	24,5	104,1
Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering	384,1	-152,3	-	-	231,8
Totaal voor boekjaar 2007	5.425,6	337,0	9,4	201,7	5.551,5

In miljoenen euro's	Boekwaar- de per 1 jan. 2006	Investe- ringen	Desin- veste- ringen	Afschrij- vingen	Boekwaar- de per 31 dec. 2006
Bedrijfsgebouwen en terreinen	110,6	1,8	-	3,5	108,9
Compressorstations	281,6	108,4	0,7	21,7	367,6
Installaties	636,7	38,3	0,2	41,6	633,2
Hoofdtransportleidingen c.a.	2.970,3	188,0	0,7	79,0	3.078,6
Regionale transportleidingen c.a.	782,3	7,6	0,5	20,6	768,8
Andere vaste bedrijfsmiddelen	84,3	22,7	-	22,6	84,4
Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering	222,1	162,0	-	-	384,1
Totaal voor boekjaar 2006	5.087,9	528,8	2,1	189,0	5.425,6

In miljoenen euro's	Aanschaf- waarde per 31 dec. 2007	Cumulatieve afschrijvingen) per 31 dec. 2007	Aanschaf- waarde per 31 dec. 2006	Cumulatieve afschrijvingen) per 31 dec. 2006
Bedrijfsgebouwen en terreinen	173,4	67,7	173,1	64,2
Compressorstations	466,4	87,7	431,6	64,0
Installaties	859,1	167,4	757,3	124,1
Hoofdtransportleidingen c.a.	3.584,5	318,5	3.296,1	232,7
Regionale transportleidingen c.a.	856,3	82,8	845,9	61,9
Andere vaste bedrijfsmiddelen	290,6	186,5	246,4	162,0
Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering	231,8	-	384,1	-
Totaal	6.462,1	910,6	6.134,5	708,9

*) inclusief eventuele bijzondere waardeverminderingen

Afschrijvingstermijnen

De resterende afschrijvingstermijn voor investeringen in transportleidingen daterend van vóór 1 januari 2004 bedraagt 40 jaar met ingang van 1 januari 2004. Investeringen in transportleidingen vanaf 1 januari 2004 worden afgeschreven in de periode vanaf aanschaf tot aan 2044.

Voor compressorsstations en installaties geldt vanaf 1 januari 2004 een afschrijvingstermijn van 30 jaar.

De afschrijvingstermijnen van de andere componenten zijn als volgt:

- Bedrijfsgebouwen: 50 jaar.
- Andere vaste bedrijfsmiddelen: 3-20 jaar.

Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Bijzondere waardevermindering

In 2007 en 2006 hebben geen bijzondere waardeverminderingen van activa plaatsgevonden. Ook zijn in 2007 geen bijzondere waardeverminderingen van voorafgaande perioden geheel of gedeeltelijk teruggenomen.

2. Investeringen in geassocieerde deelnemingen

De vennootschap heeft een 33 1/3 % belang in EuroHub GmbH gevestigd te Haan (Duitsland), een 50% belang in C.V. Gasexpansie IJmond gevestigd te Groningen en een 25,5% belang in APX B.V. gevestigd te Amsterdam. In 2007 is een 25% belang verworven in Energie Data Services Nederland (EDSN) B.V. gevestigd te Arnhem en een 25% belang in Eemshaven LNG Terminal B.V. gevestigd te 's-Hertogenbosch.

In miljoenen euro's	2007	2006
Stand per 1 januari	10,0	1,2
Investeringen	1,0	8,1
Resultaat in geassocieerde deelnemingen	2,5	0,9
Overige mutaties	- / - 1,5	- / - 0,2
Stand per 31 december	12,0	10,0

Het aandeel in de activa en verplichtingen op balansdatum en de omzet en het resultaat over het boekjaar van de geassocieerde deelnemingen is als volgt:

In miljoenen euro's	31 dec. 2007	31 dec. 2006
Activa	172	179
Verplichtingen	164	173
Omzet	7	7
Resultaat na belastingen	2	2

3. Overige kapitaalsbelangen

De vennootschap heeft een belang van ongeveer 10% in Endex N.V. gevestigd te Amsterdam.

In miljoenen euro's	31 dec. 2007	31 dec. 2006
Boekwaarde op balansdatum	1,3	1,3

Het belang in Endex wordt gewaardeerd tegen kostprijs.

4. Belangen in joint ventures

De vennootschap heeft (indirect) een 60% belang in BBL Company V.O.F. In deze vennootschap onder firma hebben Gasunie BBL B.V. en twee andere partijen de gezamenlijke zeggenschap. BBL Company V.O.F. exploiteert een gaspijpleiding tussen Balgzand in Nederland en Bacton in het Verenigd Koninkrijk, die in december 2006 in bedrijf is genomen.

De vennootschap heeft (indirect) een 50% belang in Gate terminal Management B.V., een 42,5% belang in Gate terminal C.V en een 42,5% belang in Gate terminal B.V. Het betreft een samenwerkingsverband met Koninklijke Vopak N.V. met als doel om een terminal voor vloeibaar aardgas (LNG) op de Maasvlakte te bouwen en te exploiteren. In 2007 is een 7,5% belang in Gate terminal B.V. verkocht met een voordelig resultaat ad Euro 7,1 miljoen.

Het aandeel in de activa en verplichtingen op balansdatum en de baten en lasten over het boekjaar van de joint ventures, die zijn opgenomen in de consolidatie zijn als volgt:

In miljoenen euro's	31 dec. 2007	31 dec. 2006
Vaste activa	314,8	315,1
Vlottende activa	10,9	47,3
	325,7	362,4
Langlopende verplichtingen	7,5	2,5
Kortlopende verplichtingen	8,2	39,3
	15,7	41,8
Netto investering	310,0	320,6
Omzet	61,5	4,2
Resultaat na belastingen	35,1	1,4

5. Uitgestelde belastingvorderingen

De tijdelijke verschillen tussen de waardering in de jaarrekening en de fiscale jaarcijfers geven aanleiding tot het opnemen van de uitgestelde belastingvorderingen. Zij kunnen als volgt worden gespecificeerd:

In miljoenen euro's	31 dec. 2007	31 dec. 2006
• Fiscale verwerking van de door de Staat betaalde koopsom	1.995,5	2.049,4
• Fiscale verwerking van de voorziening inzake personeelsbeloningen	- / - 11,0	1,1
• Fiscale verwerking van de financiële instrumenten	- / - 5,3	- / - 5,7
• Materiële vaste activa	- / - 946,1	- / - 987,0
• Compensabele verliezen	0,9	0,4
Totaal	1.034,0	1.058,2

a. *Fiscale verwerking van de door de Staat betaalde koopsom*

Bij de herstructurering van de N.V. Nederlandse Gasunie heeft in fiscale zin een informele kapitaalstorting in de vennootschap plaatsgevonden door de Staat der Nederlanden.

Op grond hiervan heeft N.V. Nederlandse Gasunie met ingang van 2005 een additioneel fiscaal afschrijvingspotentieel ontvangen in de vorm van een fiscale herwaardering van het netwerk. De hieruit voortvloeiende uitgestelde belastingvordering is ten gunste van het eigen vermogen verwerkt. Ook de gevolgen van de tariefswijzigingen zijn en worden in het eigen vermogen verwerkt.

De mutaties in de uitgestelde belastingvorderingen zijn als volgt:

In miljoenen euro's	2007	2006
Stand per 1 januari	1.058,2	1.263,3
Mutaties verwerkt in de winst- en verliesrekening	- / - 18,8	- / - 67,0
Mutaties verwerkt in het eigen vermogen	- / - 5,4	- / - 138,1
Stand per 31 december	1.034,0	1.058,2

De mutaties verwerkt in de winst- en verliesrekening en het eigen vermogen over 2007 zijn als volgt te specificeren:

In miljoenen euro's	Winst- en verliesrekening	Eigen vermogen
Door de Staat betaalde koopsom	- / - 53,9	-
Voorziening inzake personeelsbeloning	- / - 6,7	- / - 5,4
Financiële instrumenten	0,4	-
Materiële vaste activa	40,9	-
Compensabele verliezen	0,5	-
Totaal	- / - 18,8	- / - 5,4

De mutaties verwerkt in de winst- en verliesrekening en het eigen vermogen over 2006 zijn als volgt te specificeren:

In miljoenen euro's	Winst- en verliesrekening	Eigen vermogen
Door de Staat betaalde koopsom	- / - 75,1	- / - 288,9
Voorziening inzake personeelsbeloning	- / - 13,0	10,6
Financiële instrumenten	- / - 8,7	0,9
Materiële vaste activa	29,4	139,3
Compensabele verliezen	0,4	-
Totaal	- / - 67,0	- / - 138,1

6. Handels- en overige vorderingen

In miljoenen euro's	31 dec. 2007	31 dec. 2006
Debiteuren	154,1	149,0
Belastingen en sociale premie	25,8	37,2
Afgeleide financiële instrumenten	1,7	1,7
Overige vorderingen	43,2	16,4
Totaal	224,8	204,3

Het totaal van de debiteuren en de overige vorderingen bedraagt Euro 197,3 miljoen (2006: Euro 165,4 miljoen). De ouderdomsanalyse van deze vorderingen op balansdatum is als volgt:

In miljoenen euro's	Totaal	Niet vervallen en niet impaired	Vervallen en niet impaired				
			< 30 dagen	30-60 dagen	60-90 dagen	90-120 dagen	> 120 dagen
2007	197,3	192,0	0,7	0,2	2,2	0,3	1,9
2006	165,4	157,2	0,1	0,1	2,7	0,7	4,6

De mutaties in de voorziening voor oninbaarheid zijn als volgt:

	31 dec. 2007	31 dec. 2006
In miljoenen euro's		
Stand per 1 januari	0,2	0,2
Toevoegingen	-	-
Onttrekkingen	-	-
Vrijval ten gunste van het resultaat	- / - 0,1	-
Totaal	0,1	0,2

Voor de bepaling van de omvang van de voorziening worden de vorderingen individueel beoordeeld en hierbij wordt voornamelijk de ouderdom van de vordering en de kredietwaardigheid van de debiteur in beschouwing genomen.

7. Geldmiddelen en kasequivalenten

In miljoenen euro's	31 dec. 2007	31 dec. 2006
Banken	27,6	95,9
Callgeld en deposito's u/g	1,2	1,3
Totaal	28,8	97,2

De banksaldi kennen een rentevergoeding op basis van dagrente en het callgeld en deposito's u/g kennen een rentevergoeding van een 3-maands rentetarief.

8. Eigen vermogen

De mutaties in het eigen vermogen zijn als volgt:

In miljoenen euro's	Aandelen kapitaal	Cash flow hedge reserve	Overige reserves	Onverdeeld resultaat	Totaal
2007					
Stand per 1 januari 2007	0,2	15,5	5.055,7	294,8	5.366,2
Totale baten en lasten over het boekjaar	-	-/- 1,3	15,9	435,2	449,8
Uitgekeerd slotdividend 2006	-	-	-	-/- 294,8	-/- 294,8
Uitgekeerd interimdividend 2007	-	-	-	-/- 78,0	-/- 78,0
Stand per 31 december 2007	0,2	14,2	5.071,6	357,2	5.443,2
2006					
Stand per 1 januari 2006	0,2	-	5.230,8	276,2	5.507,2
Totale baten en lasten over het boekjaar	-	15,5	-/- 174,0	382,8	224,3
Uitgekeerd slotdividend 2005	-	-	-	-/- 277,3	-/- 277,3
Bestemming van het onverdeeld resultaat 2005	-	-	-/- 1,1	1,1	-
Uitgekeerd interimdividend 2006	-	-	-	-/- 88,0	-/- 88,0
Stand per 31 december 2006	0,2	15,5	5.055,7	294,8	5.366,2

De onder de "Overige reserves" opgenomen posten hebben in IFRS-termen het karakter van ingehouden winsten.

Geplaatst kapitaal

Het maatschappelijk kapitaal op 31 december 2007 bedraagt Euro 756.000 en is verdeeld in 7.560 aandelen van elk Euro 100 nominaal. Hiervan zijn 1.512 aandelen geplaatst en volgestort.

9. Cash flow hedge reserve

De mutaties in de cash flow hedge reserve zijn als volgt:

In miljoenen euro's	2007	2006
Stand per 1 januari	15,5	-
In de reserve opgenomen opbrengsten uit hoofde van Transacties gericht op afdekken van (rente) kasstromen onder aftrek van uitgestelde belastingen	-	16,1
Overgeboekt naar de winst- en verliesrekening	- / - 1,3	- / - 0,6
Stand per 31 december	14,2	15,5

De cash flow hedge reserve wordt overgeboekt naar de winst- en verliesrekening gedurende de resterende looptijd van de onderliggende obligatielening. Het saldo van Euro 14,2 miljoen (2006: Euro 15,5 miljoen) valt voor Euro 5,1 miljoen (2006: 5,7 miljoen) lineair vrij tot en met 2016 en voor Euro 9,1 miljoen (2006: 9,8 miljoen) lineair vrij tot en met 2021.

In juni 2006 heeft de vennootschap twee langlopende obligatieleningen met een vast rentepercentage uitgegeven. Het renterisico in de periode vanaf het besluit om deze leningen te gaan realiseren tot aan het moment van het daadwerkelijk realiseren van de langlopende leningen is beheerst met behulp van swap- en swaptiontransacties. Deze transacties hebben ten doel om de wijzigingen in de (rente)kasstromen als gevolg van wijzigingen in de marktrente effectief te compenseren. Deze transacties zijn daartoe door het management specifiek aangewezen.

10. Rentedragende leningen

Langlopende leningen

Het totaalbedrag aan langlopende obligaties is op balansdatum volledig vastrentend.

Er worden geen open valuta posities ingenomen.

Mutatie-overzicht rentedragende leningen

In miljoenen euro's	2007	2006
Stand per 1 januari	1.000,0	90,8
Uitgegeven obligatieleningen	-	1.000,0
Aflossingsverplichtingen in volgende boekjaar	-	- / - 90,8
Stand per 31 december	1.000,0	1.000,0

Overzicht toekomstige aflossingen

Aflossingsverplichting in	2007	2006
2007		90,8
2008	-	-
2009	-	-
2010	-	-
2011	-	-
2012	-	-
Na 2012	1.000,0	1.000,0
Totaal van de aflossingsverplichtingen	1.000,0	1.090,8

Overzicht langlopende leningen

Onderstaand volgt een overzicht van de langlopende leningen op balansdatum inclusief aflossingsverplichtingen in het komende boekjaar

Restant hoofdsom oorspronkelijke lening	Saldo per 31 dec. 2007 op basis van nominale waarde	Saldo per 31 dec. 2006 op basis van nominale waarde
90,8 miljoen 1997-2007		90,8
700,0 miljoen 2006-2016	700,0	700,0
300,0 miljoen 2006-2021	300,0	300,0
	1.000,0	1.090,8

Het gewogen gemiddelde effectieve rentepercentage van de langlopende leningen bedroeg per balansdatum 4,3% (ultimo 2006: 4,4%).

Stand per 31 december 2007

Effectieve rentepercentages	Rente herzieningsdatum	Uitstaand bedrag in miljoenen euro's
4,25%	niet van toepassing	700,0
4,50%	niet van toepassing	300,0

Stand per 31 december 2006

Effectieve rentepercentages	Rente herzieningsdatum	Uitstaand bedrag in miljoenen euro's
5,75%	niet van toepassing	90,8
4,25%	niet van toepassing	700,0
4,50%	niet van toepassing	300,0

Het renterisico wordt beheerst met behulp van financiële derivaten (zie ook punt 15 van de toelichting).

De marktwaarde van de langlopende leningen bedraagt op 31 december 2007 Euro 960 miljoen (2006: Euro 1.100 miljoen).

11. Personeelsbeloningen

In miljoenen euro's	31 dec. 2007	31 dec. 2006
A. pensioenverplichtingen	-	0,4
B. jubileumuitkeringen	7,5	4,0
C. secundaire arbeidsvoorwaarden na pensionering	6,8	8,2
Totaal	14,3	12,6

A. Voorziening voor pensioenverplichtingen

De voorziening voor pensioenverplichtingen is als volgt opgebouwd:

In miljoenen euro's	31 dec. 2007	31 dec. 2006
Contante waarde toegekende pensioenaanspraken	810,4	843,4
Fondsbeleggingen	- / - 854,5	- / - 843,0
Pensioenvoorziening	- / - 44,1	0,4

Het verloop van de pensioenvoorziening luidt als volgt:

In miljoenen euro's	2007	2006
Contante waarde toegekende pensioenaanspraken		
Stand per 1 januari	843,4	785,1
Toename toegekende pensioenaanspraken	18,2	16,7
Oprenting	35,4	32,9
Actuarieel resultaat	- / - 52,7	40,7
Betaalde pensioenuitkeringen	- / - 33,9	- / - 32,0
Stand per 31 december	810,4	843,4
Fondsbeleggingen		
Stand per 1 januari	843,0	777,3
Verwacht rendement	50,6	46,4
Ontvangen pensioenbijdrage werkgever	26,2	46,5
Actuarieel resultaat	- / - 31,4	4,8
Betaalde pensioenuitkeringen	- / - 33,9	- / - 32,0
Stand per 31 december	854,5	843,0
Alle fondsbeleggingen zijn ondergebracht bij de Stichting Pensioenfonds Gasunie.		
Rechtstreeks in het eigen vermogen verwerkte actuariële resultaten		
Actuarieel resultaat op pensioenaanspraken	52,7	- / - 40,7
Actuarieel resultaat op fondsbeleggingen	- / - 31,4	4,8
Totaal actuariële winst (2006: verlies)	21,3	- / - 35,9

Het actuariële resultaat in 2006 wordt in belangrijke mate veroorzaakt door een verzwarende van de contante waarde van de pensioenaanspraken. Door middel van deze verzwarende (Euro 40,7 miljoen) wordt rekening gehouden met recente inzichten in (de ontwikkeling van) het langlevens risico.

Het cumulatieve saldo van de actuariële winsten en verliezen, die rechtstreeks in het eigen vermogen zijn verwerkt, bedraagt ultimo 2007: Euro 50,4 miljoen nadelig (ultimo 2006: Euro 66,3 miljoen nadelig).

De totale pensioenlasten uit hoofde van de toegezegde-pensioenregeling in de winst- en verliesrekening bestaan uit:

In miljoenen euro's	31 dec. 2007	31 dec. 2006
Toename toegekende pensioenaanspraken	18,2	16,7
Oprenting	35,4	32,9
Verwacht rendement pensioenbeleggingen	- / - 50,6	- / - 46,4
Totaal pensioenlasten	3,0	3,2

De aannames die ten grondslag liggen aan de berekening van de pensioenverplichtingen zijn als volgt:

	2007	2006
Disconteringsvoet	4,8 %	4,2 %
Verwachte toekomstige salarisverhogingen	3,7 %	3,7 %
Verwachte toekomstige pensioenverhogingen	1,5 %	1,5 %
Verwacht rendement op pensioenbeleggingen	6,0 %	6,0 %

Bij het bepalen van het verwachte rendement is rekening gehouden met de specifieke rendementsverwachtingen van de desbetreffende beleggingscategorie. Hierbij is uitgegaan van een langetermijn-rente van 4,6% en een risicopremie voor zakelijke waarden van 3%.

Meerjarenoverzicht (stand ultimo het jaar)

In miljoenen euro's	2007	2006	2005	2004
Contante waarde				
toegekende pensioenaanspraken	810,4	843,4	785,1	783,8
Fondsbeleggingen	- / - 854,5	- / - 843,0	- / - 777,3	- / - 652,8
Pensioenvoorziening	- / - 44,1	0,4	7,8	131,0
Ervaringsaanpassingen				
verplichtingen van de regeling	22,0	0,0	- / - 6,7	2,1
Ervaringsaanpassingen				
fondsbeleggingen	31,4	- / - 4,8	- / - 40,9	- / - 12,8

De fondsbeleggingen per beleggingscategorie zijn als volgt:

In percentages	31 dec. 2007	31 dec. 2006
Zakelijke waarden	53	48
Obligaties	42	45
Liquiditeiten	5	7
Totaal	100	100

Het werkelijke rendement over 2007 op de fondsbeleggingen bedraagt 1,6% (2006: 6,8%). De vennootschap verwacht in 2008 circa Euro 33,6 miljoen aan pensioenbijdrage aan het pensioenfonds verschuldigd te zijn.

De reële waarde van de kortlopende financiering die door het fonds is verstrekt aan N.V. Nederlandse Gasunie bedraagt per 31 december 2007 Euro 3,0 miljoen (2006: Euro 3,0 miljoen). De verstrekte gelden zijn dagelijks opeisbaar door het pensioenfonds. De rentevergoeding is gebaseerd op één-maands interbancaire rente. Het pensioenfonds belegt niet in eigendommen of andere activa die door de vennootschap worden gebruikt.

B. Voorziening voor jubileumuitkeringen

De voorziening heeft betrekking op de jubileumuitkeringen die N.V. Nederlandse Gasunie uitkeert aan haar werknemers bij dienstjubilea, en is in 2007 herberekend. Er is rekening gehouden met de kans dat de uitkering zal plaatsvinden en met de rekenrente die ook voor de pensioenverplichting wordt gehanteerd. De mutaties in de voorziening zijn als volgt:

In miljoenen euro's	2007	2006
Stand per 1 januari	4,0	4,0
Toevoegingen	3,5	-
Stand per 31 december	7,5	4,0

C. Voorziening voor kosten van de secundaire arbeidsvoorwaarden na pensionering voor postactieve en gepensioneerde werknemers

N.V. Nederlandse Gasunie verstrekt overige vergoedingen aan niet-actieve en gepensioneerde medewerkers. De mutaties in de voorziening zijn als volgt:

In miljoenen euro's	2007	2006
Stand per 1 januari	8,2	9,0
Toevoegingen	0,4	0,3
Aanwending in het boekjaar	- / - 1,8	- / - 1,1
Stand per 31 december	6,8	8,2

De voorziening heeft overwegend een langlopend karakter. De voorziening is niet afgefinancierd.

12. Voorzieningen

In miljoenen euro's	31 dec. 2007	31 dec. 2006
Reorganisatiekosten	1,6	3,5
Totaal	1,6	3,5

Voorziening reorganisatiekosten

De mutaties in de voorziening reorganisatiekosten zijn als volgt:

In miljoenen euro's	2007	2006
Stand per 1 januari	3,5	6,8
Toevoegingen	0,4	0,4
Kortlopende deel van de voorziening	- / - 2,3	- / - 3,7
Stand per 31 december	1,6	3,5

De voorziening heeft overwegend een langlopend karakter.

13. Kortlopende financieringsverplichtingen

In miljoenen euro's	31 dec. 2007	31 dec. 2006
Aflossingsverplichtingen op langlopende leningen	-	90,8
Kredietfaciliteit / kortlopende leningen	247,9	92,8
Totaal kortlopende financieringsverplichtingen	247,9	183,6

Kredietfaciliteit

N.V. Nederlandse Gasunie heeft twee kredietfaciliteiten afgesloten voor de tijdelijke financiering van Euro 350 miljoen euro. De gemiddelde verschuldigde vergoeding bedraagt ultimo 2007 4,9% over de opgenomen gelden. De looptijd van de kredietfaciliteit is maximaal één jaar. Bij ingebreke blijven, kunnen de kredietfaciliteiten worden ingetrokken. Er zijn géén zekerheden gesteld.

14. Handelsschulden en overige te betalen posten

In miljoenen euro's	31 dec. 2007	31 dec. 2006
Handelsschulden	136,7	181,1
Afgeleide financiële instrumenten	-	-
Overige schulden en overlopende passiva	65,6	55,4
Handelsschulden en overige te betalen posten	202,3	236,5

De handelsschulden en overige te betalen posten zijn niet rentedragend.

15. Financiële risico's

Algemeen

De belangrijkste risico's waaraan Gasunie onderhevig is zijn het marktrisico (bestaande uit renterisico en valutarisico), het kredietrisico en het liquiditeitsrisico. Gasunie past financieel risicomanagement toe met het doel deze risico's te beperken door operationele en financiële maatregelen. Afhankelijk van de aard en omvang van de risico's worden daartoe zonodig specifieke instrumenten ingezet.

De afdeling Treasury is verantwoordelijk voor het uitvoeren van het financiële risicomanagement. De inzet van bepaalde risico-instrumenten behoeven de voorafgaande instemming van de Raad van Bestuur. De Raad van Bestuur wordt periodiek gerapporteerd over de aard en omvang van de risico's en de getroffen maatregelen.

Door N.V. Nederlandse Gasunie wordt gebruik gemaakt van afgeleide financiële instrumenten voor het beheersen van rente- en valutarisico's die voortvloeien uit de gewone bedrijfsuitoefening. Het risicobeleid is erop gericht om de kortetermijn-effecten van de rente- en koersschommelingen op het resultaat te beperken en om op lange termijn de vigerende marktrenten en marktwisselkoersen te volgen.

Financiële instrumenten worden alleen ingezet voor afdekking van risico's en niet voor handels- of andere doeleinden.

Voor de presentatie van valuta- en renterisico's vereist IFRS 7 gevoeligheidsanalyses die de financiële effecten van redelijkerwijs hypothetische veranderingen in relevante risicovariabelen laten zien op de winst- en verliesrekening en op het eigen vermogen. De effecten worden bepaald door de hypothetische veranderingen in de risicovariabelen te relateren aan de balanswaarde van de financiële instrumenten op verslagdatum. Hierbij wordt verondersteld dat de balanswaarde op verslagdatum een representatieve weergave is voor de gehele periode.

Renterisico

Het door de vennootschap gelopen risico door fluctuaties in de marktrente heeft voornamelijk betrekking op de langlopende verplichtingen met een variabele rente. Daarnaast loopt de vennootschap een renterisico in de periode tussen het besluit tot en de realisatie van de uitgifte van langlopende leningen met een vaste rente. Bij de tweetal in 2006 uitgegeven obligatieleningen is het renterisico in de periode vanaf het besluit om deze leningen te gaan realiseren tot aan het moment van het daadwerkelijk realiseren van de langlopende leningen beheerst met behulp van swap- en swaptiontransacties. Deze transacties hebben ten doel om de wijzigingen in de (rente)kasstromen als gevolg van wijzigingen in de marktrente effectief te compenseren (cash flow hedge).

Het variabel rentedragende deel van de leningen portefeuille bedraagt 20% (2006: 8%). Bij een rentestijging van 1%-punt stijgen de jaarlijkse rentelasten van de leningen portefeuille met Euro 2,4 miljoen (2006: Euro 0,9 miljoen).

Voor het beheersen van renterisico worden renteswaps en -swaptions gehanteerd. Van deze instrumenten is de current en potential exposure bepaald.

in miljoenen euro's	Current exposure	Potential exposure	Effect op winst voor belasting	Effect op eigen vermogen
2007	1,7	2,7	+ 1,0	-
2006	1,7	4,0	+ 2,3	-

De current exposure is de marktwaarde van de uitstaande financiële transactie. Voor bepaling van toekomstrisico (potential exposure) wordt op basis van een "worst case" kansberekening een schatting van de toekomstige marktwaarde van de financiële transactie gemaakt.

Valutarisico

Valutarisico's ontstaan, zoals gedefinieerd in IFRS 7, bij financiële instrumenten als deze zijn afgesloten in een valuta die ongelijk is aan de functionele valuta en die van een monetaire aard zijn.

N.V. Nederlandse Gasunie streeft er naar om valutarisico's te minimaliseren. Valuta-instrumenten worden uitsluitend toegepast op basis van onderliggende posities. Valutarisico's worden volledig afgedekt voorzover er in voldoende mate zekerheid bestaat over de omvang en het tijdstip van de kasstromen in vreemde valuta. Termijncontracten worden gebruikt om valutarisico's te beperken.

De vreemde valutaposities in 2006 en 2007 zijn hoofdzakelijk ontstaan door contracten met buitenlandse aannemers voor de bouw van de BBL leiding.

Ultimo 2007 was voor Euro 10 miljoen GBP verplichtingen met termijntransacties afgedekt (2006: Euro 32,8 miljoen). Er resteerden posities in GBP ter waarde van Euro 5,1 miljoen in 2007 en Euro 11,8 miljoen in 2006. De omrekening van de Euro naar GBP heeft hierbij plaatsgevonden tegen de ultimo jaarkoers.

in miljoenen euro's		Stijging/ daling Koers	Effect op winst voor belasting	Effect op eigen vermogen
	Positie			
2007				
Euro/GBP	5,1	+ 10%	-/- 0,75	-
2006				
Euro/GBP	11,8	+ 10%	-/- 1,73	-

Er zijn geen andere vreemde valutaposities van significante omvang.

Kredietrisico

Het kredietrisico bestaat uit het verlies dat zou ontstaan indien op verslagdatum tegenpartijen volledig in gebreke zouden blijven en hun contractuele verplichtingen niet na zouden komen. De onderneming loopt geen belangrijk kredietrisico ten aanzien van een enkele individuele afnemer of tegenpartij. Zie ook punt 6 van de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening.

Bij toepassing van afgeleide financiële instrumenten hanteert de onderneming ter beperking van het tegenpartijrisico per partij strikte limieten met betrekking tot de hoogte van het risico, dat op de partij mag worden gelopen. De onderneming heeft selectiecriteria opgesteld ten aanzien van

tegenpartijen van financiële instrumenten. Deze criteria beperken het risico verbonden aan mogelijke kredietconcentraties en marktrisico's.

Ontvangen garantiestellingen

N.V. Nederlandse Gasunie en haar groepsmaatschappijen hebben de volgende garantiestellingen ontvangen van derden:

In miljoenen euro's	31 dec. 2007		31 dec. 2006	
	aantal	waarde	aantal	waarde
Bankgaranties	62	47,8	67	42,4
Deposits	19	5,0	22	5,4
Sureties	20	54,3	22	51,2
	101	107,1	111	99,0

De ontvangen bankgaranties en sureties betreffen zekerheden uit gastransportovereenkomsten. De ontvangen bankgaranties betreffen naast ontvangen zekerheden uit gastransportovereenkomsten voornamelijk zekerstellingen van aannemers bij nieuwbouwactiviteiten.

Zowel de bankgaranties als de sureties betreffen garanties die niet in geld worden aangehouden. De rente op deposits wordt aan de garantieverstrekker vergoed. De looptijd van de ontvangen garantiestelling is over het algemeen kort van aard (1-2 jaar) en de garantiestellingen zijn niet vrij overdraagbaar.

Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico betreft het risico dat de onderneming over onvoldoende liquide middelen beschikt om de lopende betalingen te verrichten. Het beleid van Gasunie is het reduceren van dit risico tegen minimale kosten. De mogelijkheden tot reduceren van dit risico hangt samen met de solvabiliteit van de onderneming. Als solvabele onderneming is Gasunie goed in staat om kredietfaciliteiten aan te trekken. Voor de kwantificering van het risico werkt Gasunie met een meerjarenplanning voor de kapitaalslasten en liquiditeitsprognose met een horizon van minimaal een jaar voor de operationele uitgaven.

De vennootschap heeft gecommiteerde kredietfaciliteiten tot Euro 350 miljoen en een Medium Term Note programma ter grootte van Euro 2,5 miljard.

N.V. Nederlandse Gasunie streeft naar een verhouding tussen vreemd en eigen vermogen, die haar in staat stelt om haar strategie te kunnen realiseren.

Looptijden verplichtingen

De looptijd van de verplichtingen op balansdatum is als volgt:

In miljoenen euro's	Totaal	Direct opeisbaar	< 1 jaar	1-5 jaar	> 5 jaar
2007					
Langlopende verplichtingen					
- rentedragende leningen	1.000,0	-	-	-	1.000,0
Kortlopende verplichtingen					
- kortlopende financieringsverplichtingen	247,9	-	247,9	-	-
- handelsschulden	136,7	131,7	5,0	-	-
- overige schulden en overlopende passiva	65,6	37,1	28,5	-	-
- belastingverplichtingen	8,0	8,0	-	-	-
Totaal 2007	1.458,2	176,8	281,4	-	1.000,0
2006					
Langlopende verplichtingen					
- rentedragende leningen	1.000,0	-	-	-	1.000,0
Kortlopende verplichtingen					
- kortlopende financieringsverplichtingen	183,6	-	183,6	-	-
- handelsschulden	181,1	175,8	5,3	-	-
- overige schulden en overlopende passiva	55,3	22,1	33,2	-	-
- belastingverplichtingen	14,0	14,0	-	-	-
Totaal 2006	1.434,0	211,9	222,1	-	1.000,0

Verstreckte garantiestellingen

N.V. Nederlandse Gasunie en haar groepsmaatschappijen hebben de volgende garantiestellingen afgegeven aan derden:

In miljoenen euro's	31 dec. 2007		31 dec. 2006	
	aantal	waarde	aantal	waarde
Bankgaranties	8	9,3	7	9,3
Parent Guarantees	1	21,6	1	21,6
Letters of Credit	1	0,4	1	0,4
Escrow	1	4,1	1	4,1
	11	35,4	10	35,4

De zekerheden worden afgegeven voor een specifieke doelstelling en hebben hoofdzakelijk betrekking op investeringsprojecten.

De escrow is de enige garantiestelling waarop circa 50% in geld is gestort. De rente op escrow wordt aan de garantieverstrekker vergoed. De looptijd van de verstrekte garantiestellingen zijn in het algemeen kort van aard (1-2 jaar) en de garantiestellingen zijn niet vrij overdraagbaar.

Reële waarde en boekwaarde van financiële instrumenten

In onderstaand overzicht zijn opgenomen die financiële instrumenten waarbij de reële waarde op balansdatum materieel afwijken van de boekwaarde; de reële waarde van de overige financiële activa en passiva benadert de boekwaarde.

In miljoenen euro's	Reële waarde	Boekwaarde
2007		
Rentedragende leningen	960,0	1.000,0
2006		
Rentedragende leningen	1.100,0	1.000,0

De rentedragende leningen zijn obligaties met een listing op de Amsterdamse beurs. De reële waarde betreft de marktwaarde tegen de slotkoers per ultimo jaar.

16. Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Voorwaardelijke verplichtingen uit hoofde van acquisitie(s)

Op 23 november 2007 is de overeenkomst getekend voor de aankoop van de gastransporttak van het Noord-Duitse BEB Erdgas und Erdöl GmbH (BEB), dat gezamenlijk eigendom was van Shell Verwaltungsgesellschaft für Erdgasbeteiligungen en ExxonMobil Central Europe Holding. Het gastransportnetwerk EMGTG van ExxonMobil is ook in deze aankoop besloten. De transactie is eind 2007 nog niet volledig afgerond, want eerst moet een aantal benodigde instemmingen worden verkregen. De formele overdracht van het gastransportnetwerk naar Gasunie vindt dan plaats in 2008.

Ultimo 2007 heeft de N.V. Nederlandse Gasunie een voorwaardelijke verplichting van circa Euro 2,1 miljard die voortvloeit uit deze aankoop.

Voorwaardelijke verplichtingen vanwege Nord Stream

In het 4e kwartaal 2007 heeft N.V. Nederlandse Gasunie een voorwaardelijke overeenkomst gesloten met Gazprom. Op grond van deze overeenkomst kan N.V. Nederlandse Gasunie een belang van 9% verkrijgen in de Nord Stream-gaspijpleiding die door de Baltische Zee van Rusland naar Duitsland loopt en kan Gazprom een belang van 9% verkrijgen in de BBL-gaspijpleiding die Nederland met Engeland verbindt. Effectuering is mede afhankelijk van te verkrijgen toestemming van de andere aandeelhouders in de betrokken entiteiten. De verwachte investeringswaarde voor N.V. Nederlandse Gasunie in verband met de Nord Stream-gaspijpleiding bedraagt circa Euro 0,9 miljard.

Investeringsverplichtingen

Ultimo 2007 heeft N.V. Nederlandse Gasunie voor ruim 607 miljoen euro niet in de balans opgenomen verplichtingen inzake investeringsprojecten. Hierin is inbegrepen een bedrag van 279 miljoen euro voor de aanleg van Noord-Zuid, 243 miljoen euro voor de bouw van de LNG-terminal (Gate terminal) en 31 miljoen euro in het kader van de bouw van de gasopslag in Zuidwending.

Ultimo 2006 heeft N.V. Nederlandse Gasunie voor ruim 155 miljoen euro niet in de balans opgenomen verplichtingen inzake investeringsprojecten. Hierin is inbegrepen een bedrag van 45 miljoen euro in het kader van de bouw van de gasopslag in Zuidwending.

Leaseverplichtingen (operational lease)

De leaseverplichtingen eind 2007 bedragen per jaar gemiddeld Euro 6 miljoen (2006: Euro 7 miljoen). Deze verplichtingen hebben betrekking op de operational lease-overeenkomsten van bedrijfswagens en privé auto's. De vaste leasevergoeding is onder andere gebaseerd op de waarde van het lease-object en de verwachte exploitatiekosten op basis van een genormeerde kilometrage per jaar. Daarnaast geldt een variabele vergoeding per kilometer indien het aantal genormeerde kilometers wordt overschreden. De gemiddelde looptijd van de leaseverplichtingen is circa vier jaar. De werkelijke leasekosten over 2007 bedroegen circa Euro 6 miljoen (2006: circa Euro 6 miljoen).

De leaseverplichtingen in de loop van de tijd zijn als volgt te specificeren:

Looptijd	0 – 1 jaar	1 – 5 jaar
Omvang verplichting	€ 6 miljoen	€ 18 miljoen

Overige verplichtingen

De overige verplichtingen ultimo 2007 bedragen Euro € 605 miljoen (2006: Euro 374 miljoen). Deze verplichtingen zijn als volgt samengesteld:

Looptijd	Contractwaarde
0 – 1 jaar	€ 85 miljoen
1 – 5 jaar	€ 422 miljoen
> 5 jaar	€ 98 miljoen

De overige verplichtingen hebben betrekking op verplichtingen die zijn aangegaan bij leveranciers ten behoeve van het uitvoeren van bedrijfsactiviteiten.

Nadere toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening

17. Personeelskosten

In miljoenen euro's	2007	2006
Salarissen	101,2	101,7
Sociale lasten	5,5	6,0
Salarissen en sociale lasten	106,7	107,7
Pensioenkosten	1,1	-/- 4,1
Mutatie voorzieningen secundaire arbeidsvoorwaarden	- / - 0,9	-/- 2,3
Overige personeelskosten	0,2	-/- 6,4

Bezoldiging van bestuurders en commissarissen

I. Bestuurder(s) van de vennootschap

In euro's	Periodiek betaalde beloningen	Bonus	Werkgevers- bijdrage secundaire arbeidsvoor- waarden (inclusief pensioenlasten)
2007			
Raad van Bestuur			
Mr. M.P. Kramer, voorzitter	321.427	108.868	108.752
Drs. Ir. H.A.T. Chin Sue RC	233.023	77.911	97.022
Ing. E. Dam	233.023	77.911	96.019
Drs. P.E.G. Trienekens	233.023	77.911	89.568

Bovengenoemde bonusbetalingen zijn gebaseerd op het bereiken van de afgesproken doelstellingen gedurende het verslagjaar. Zij bestaan uit collectieve Gasunie-doelstellingen en uit functiespecifieke doelstellingen. De collectieve Gasunie-doelstellingen hebben betrekking op te behalen financiële- en operationele resultaten.

De bonussen zijn uitbetaald in 2007 en 2008.

2006

Raad van Bestuur

Mr. M.P. Kramer, voorzitter	310.938	83.159	99.957
Drs. Ir. H.A.T. Chin Sue RC	237.922	45.855	83.969
Ing. E. Dam	226.167	53.320	82.773
Drs. P.E.G. Trienekens	227.635	54.386	93.917

Onder de periodiek betaalde beloningen zijn opgenomen de eenmalige afkoop van verlofdagen en het verzilveren van tijd.

Bovengenoemde bonusbetalingen zijn gebaseerd op het bereiken van de afgesproken doelstellingen gedurende het verslagjaar. Zij bestaan uit collectieve Gasunie doelstellingen en uit functie-specifieke doelstellingen. De collectieve Gasunie doelstellingen hebben betrekking op te behalen financiële- en operationele resultaten.

De bonussen zijn uitbetaald in 2007.

Leningen verstrekt aan bestuurders

Aan de heer Trienekens is een renteloze lening verstrekt met een specifiek bestedingsdoel, in overeenstemming met een voor het gehele personeel geldende regeling. De restant hoofdsom is in 2007 volledig afgelost (restant hoofdsom per 31 december 2006: Euro 6.500).

II. Commissarissen van de vennootschap

In euro's	Bezoldiging
2007	
Ir. G.J. van Luijk, voorzitter	38.015
Drs. C. Griffioen RA, vice-voorzitter	31.459
Ir. H.L.J. Noy	31.950
Prof. mr. H. M. van der Woude	22.000
Mw. mr. M.E.C. Pernot	25.886
Drs. A. Lont	26.624
Ir. J.P.H.J. Vermeire (aangetreden per 1 oktober 2007)	5.000
2006	
Ir. G.J. van Luijk, voorzitter	37.275
Drs. C. Griffioen RA, vice-voorzitter	31.684
Ir. H.L.J. Noy	31.950
Prof. mr. H. M. van der Woude	22.000
Mw. mr. M.E.C. Pernot	26.625
Drs. A. Lont	26.625

De bezoldiging van de leden van de Raad van Commissarissen over het boekjaar 2007 bedraagt in totaal Euro 180.934 (2006: Euro 176.159).

III. Ex-bestuurder(s) van de vennootschap

De bezoldiging van heer G.H.B. Verberg voor zijn werkzaamheden in de functie van voorzitter van de "International Gas Union" bestaat in 2006 uit periodieke betaalde beloningen van in totaal Euro 58.785 en een bonus ter grootte van Euro 29.227.

18. Overige bedrijfslasten

In miljoenen euro's	2007	2006
Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten	157,6	123,6
Kosten van grond- en hulpstoffen	17,6	25,5
Overige bedrijfskosten	273,0	292,0
Totaal	448,2	441,1

Onder de "overige bedrijfskosten" zijn opgenomen de mutaties in de voorziening voor incurantheid van de voorraden ad Euro 0,5 miljoen nadelig (2006: Euro 0,8 miljoen voordelig).

19. Financieringsbaten

In miljoenen euro's	2007	2006
Interestbaten	2,6	11,9
Resultaten op vreemde valuta	-	0,1
Totaal financieringsbaten	2,6	12,0

Van de interestbaten heeft 0,9 miljoen euro (2006: 8,4 miljoen euro) betrekking op financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met de waardeveranderingen via de winst- en verliesrekening. De overige rentebaten hebben betrekking op uitgezette gelden en vorderingen.

20. Financieringslasten

In miljoenen euro's	2007	2006
Interestlasten	51,6	38,7
Financieringskosten	1,0	4,0
Totaal financieringslasten	52,6	42,7

De rentelasten van de financiële verplichtingen gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs bedragen Euro 47,0 miljoen (2006: Euro 29,5 miljoen). De overige interestlasten hebben met name betrekking op (kortlopende) financieringen.

21. Belastingen

De belastinglast over het resultaat in de geconsolideerde winst- en verliesrekening bestaat uit de volgende componenten:

In miljoenen euro's	2007	2006
Over het boekjaar verschuldigde vennootschapsbelasting	134,6	94,2
Mutatie in uitgestelde belastingen	18,8	67,0
Totale belastinglast	153,4	161,2

De aansluiting tussen het effectieve belastingtarief en het toepasselijke belastingtarief voor de geconsolideerde jaarrekening luidt als volgt:

In procenten	2007	2006
Winst- en verliesrekening		
Toepasselijk tarief	25,5	29,6
Wijzigingen uitgestelde belastingvorderingen / - verplichtingen in verband met wijziging belastingtarief of nieuwe belastingwetgeving	-	0,0
Overige verschillen	0,6	0,0
Effectief tarief	26,1	29,6
Uitgestelde belastingen		
Toepasselijk tarief (voor volgende boekjaren)	25,5	25,5
Effectief tarief (voor volgende boekjaren)	25,5	25,5

22. Aantal werknemers

De gemiddelde personeelsbezetting in fulltime-equivalenten bedraagt voor 2007: 1.448 (2006: 1.418). De personeelsbezetting bedraagt ultimo 2007 1.448 fulltime-equivalenten (2006: 1.444).

23. Uitgekeerd en voorgesteld dividend

De Raad van Bestuur stelt voor om van de winst over 2007 één-vierde gedeelte (108,8 miljoen euro) toe te voegen aan de algemene reserve en drie-vierde gedeelte (326,4 miljoen euro) aan de aandeelhouder uit te keren. In december 2007 is een interimdividend betaald ter grootte van 78,0 miljoen euro zodat een slotdividend resteert van 248,4 miljoen euro.

Over 2006 is Euro 88,0 miljoen interim- en Euro 294,8 miljoen slotdividend betaald.

Vennootschappelijke jaarrekening

Vennootschappelijke balans per 31 december (vóór winstbestemming)

In miljoenen euro's	2007	2006
Activa		
Vaste activa		
- materiële vaste activa	5.182,1	5.085,4
- financiële vaste activa	391,3	364,0
- uitgestelde belasting vorderingen	1.033,1	1.057,8
- pensioenactief	44,1	-
	6.650,6	6.507,2
Vlottende activa		
- voorraden	20,8	19,8
- handelsvorderingen en overige vorderingen	229,6	187,6
- liquide middelen	20,3	56,9
	6.921,3	6.771,5
Passiva		
Eigen vermogen		
- geplaatst kapitaal	0,2	0,2
- herwaarderingsreserve	2.706,5	2.812,0
- algemene reserve	2.301,3	2.171,2
- resultaat boekjaar	435,2	382,8
	5.443,2	5.366,2
Voorzieningen	15,9	16,1
Langlopende schulden		
- langlopende financiële verplichtingen	1.000,0	1.000,0
Kortlopende schulden		
- kortlopende financiële verplichtingen	247,9	183,6
- handelsschulden en overige te betalen posten	205,6	190,4
- belastingverplichtingen	8,7	15,2
	6.921,3	6.771,5

Vennootschappelijke winst- en verliesrekening

In miljoenen euro's	2007	2006
Opbrengsten	1.333,3	1.300,9
Salarissen en sociale lasten	- / - 107,7	- / - 103,0
Overige bedrijfslasten	- / - 438,2	- / - 435,2
Afschrijvingskosten	- / - 193,6	- / - 189,5
Som der bedrijfslasten	- / - 739,5	- / - 727,7
Bedrijfsresultaat	593,8	573,2
Financieringsbaten- en lasten	- / - 26,9	- / - 14,5
Aandeel in resultaat kapitaalbelangen	22,2	- / - 14,3
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering vóór belastingen	589,1	544,4
Belastingen	- / - 153,9	- / - 161,6
Resultaat na belastingen	435,2	382,8

Toelichting op de vennootschappelijke financiële overzichten

1 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Algemeen

De vennootschappelijke jaarrekening is opgesteld overeenkomstig met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor de financiële verslaggeving en de wettelijke bepaling inzake de jaarrekening (NL GAAP) waarbij gebruik is gemaakt van de in Burgerlijk Wetboek 2 artikel 362 lid 8 geboden mogelijkheid om in de vennootschappelijke jaarrekening de waarderingsgrondslagen toe te passen die ook worden toegepast in de geconsolideerde jaarrekening. Dit betreffen de bepalingen van de IFRS, zoals aanvaard door de Europese Unie.

Voor de grondslagen voor de waardering van de activa en passiva en voor de bepaling van het resultaat wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans en winst- en verliesrekening. In deze toelichting worden de aanvullingen op de toelichting op de geconsolideerde financiële overzichten vermeld.

Belangen in groepsmaatschappijen worden gewaardeerd op netto-vermogenswaarde. Indien en voor zover de vennootschap niet zonder beperking uitkering van de resultaten aan haar kan bewerkstelligen, worden de resultaten in een wettelijke reserve opgenomen.

2 Nadere toelichting op de vennootschappelijke balans

Materiële vaste activa

In miljoenen euro's	Boekwaarde per 1 jan. 2007	Investe- ringen	Desin- veste- ringen	Af- schrij- vingen	Boekwaarde per 31 dec. 2007
Bedrijfsgebouwen en terreinen	108,9	0,4	-	3,5	105,8
Compressorstations	268,4	72,6	-	21,8	319,2
Installaties	633,2	50,9	1,4	41,3	641,4
Hoofdtransportleidingen c.a.	2.901,2	271,5	3,3	81,7	3.087,7
Regionale transportleidingen c.a.	768,8	12,8	2,5	20,9	758,2
Andere vaste bedrijfsmiddelen	82,5	44,6	2,2	24,4	100,5
Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering	322,4	-153,1	-	-	169,3
Totaal voor boekjaar 2007	5.085,4	299,7	9,4	193,6	5.182,1

Financiële vaste activa

In miljoenen euro's	2007	2006
<u>Groepsmaatschappijen</u>		
Kapitaalsbelang per 1 januari	17,7	1,5
Mutaties		
- Investerings	24,5	32,3
- Resultaat groepsmaatschappijen vóór vennootschapsbelasting	19,7	-/- 15,3
- Dividenduitkering / investering	- / - 0,6	-/- 0,8
Kapitaalsbelang per 31 december	61,3	17,7
Financiering per 1 januari	335,0	136,1
Mutaties		
- Verstrekte langlopende leningen	6,2	198,9
- Aflossing langlopende leningen	- / - 23,6	-
Financiering per 31 december	317,6	335,0
Balans per 31 december	378,9	352,7
Investerings in geassocieerde deelnemingen	11,1	10,0
Overige kapitaalsbelangen	1,3	1,3
Totaal financiële vaste activa	391,3	364,0

Voor een toelichting op de Investerings in geassocieerde deelnemingen verwijzen wij naar punt 2 van de nadere toelichting op de geconsolideerde balans in de geconsolideerde jaarrekening.

Geplaatst kapitaal

Het maatschappelijk kapitaal bedraagt Euro 756.000 en is verdeeld in 7.560 aandelen van elk Euro 100 nominaal. Hiervan zijn 1.512 aandelen geplaatst en volgestort.

De geplaatste aandelen worden gehouden door de Staat der Nederlanden.

De mutaties in het geplaatst kapitaal zijn als volgt:

In euro's	2007	2006
Stand per 1 januari	151.200	151.200
Mutaties	-	-
Stand per 31 december	151.200	151.200

Herwaarderingsreserve

De mutaties in de herwaarderingsreserve zijn als volgt:

In miljoenen euro's	2007	2006
Stand per 1 januari	2.812,0	2.759,2
Effect tariefswijziging vennootschapsbelasting	-	140,2
Gerealiseerd deel van de ongerealiseerde herwaardering	- / - 104,2	- / - 102,9
In de herwaarderingsreserve opgenomen opbrengsten uit hoofde van transacties gericht op afdekken van (rente) kasstromen onder aftrek van uitgestelde belastingen	- / - 1,3	16,1
Overgeboekt naar de winst- en verliesrekening	-	- / - 0,6
Stand per 31 december	2.706,5	2.812,0

In de herwaarderingsreserve zijn opgenomen de herwaardering van de materiële vaste activa per 1 januari 2004 en de cash flow hedge reserve. Volledigheidshalve verwijzen wij ook naar de toelichting in de geconsolideerde jaarrekening.

Algemene reserve

De mutaties in de algemene reserve zijn als volgt:

In miljoenen euro's	2007	2006
Stand per 1 januari	2.259,2	2.471,6
Bestemming resultaat voorgaand boekjaar	-	-/- 1,1
Effect tariefswijziging vennootschapsbelasting op de fiscale verwerking van de door de Staat betaalde koopsom	-	-/- 288,9
Saldo van actuariële winsten en verliezen terzake van personeelsbeloningen, waarvan vennootschapsbelasting	21,3 - / - 5,4	-/- 35,9 10,6
Gerealiseerd deel van de ongerealiseerde herwaardering	104,2	102,9
	2.379,3	2.259,2
Af: uitgekeerd interim dividend	- / - 78,0	-/- 88,0
Stand per 31 december	2.301,3	2.171,2

Resultaat boekjaar

De mutaties in het resultaat boekjaar zijn als volgt:

In miljoenen euro's	2007	2006
Stand per 1 januari	382,8	276,2
Uitgekeerd slotdividend	- / - 382,8	-/- 277,3
Bestemming van het resultaat	-	1,1
Resultaat over het boekjaar	435,2	382,8
Stand per 31 december	435,2	382,8

Voorzieningen

In miljoenen euro's	2007	2006
Voorzieningen voor pensioenverplichtingen	-	0,4
Voorzieningen voor jubileumuitkeringen	7,4	4,0
Voorzieningen voor secundaire arbeidsvoorwaarden	6,8	8,2
Voorzieningen voor reorganisatiekosten	1,7	3,5
Totaal voorzieningen	15,9	16,1

Voor een nadere specificatie van deze voorzieningen verwijzen wij naar de nadere toelichting op de geconsolideerde balans (punten 11 en 12) in de geconsolideerde jaarrekening.

Overige posten in de vennootschappelijke balans

Voor een toelichting op de overige posten in de vennootschappelijke balans verwijzen wij naar de toelichting op de desbetreffende geconsolideerde posten in de geconsolideerde jaarrekening.

3 Nadere toelichting op de vennootschappelijke winst- en verliesrekening

Overige bedrijfslasten

In miljoenen euro's	2007	2006
Aan investeringen toegerekende kosten	- / - 68,1	- / - 55,9
Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten	200,1	177,2
Kosten van grond- en hulpstoffen	17,6	25,5
Overige bedrijfskosten	288,6	288,4
Totaal	438,2	435,2

De toelichting op de bezoldiging van bestuurders en commissarissen is opgenomen in de toelichting op de geconsolideerde financiële overzichten.

Financieringsbaten en -lasten

In miljoenen euro's	2007	2006
Interestbaten	25,4	28,3
Financieringsbaten	25,4	28,3
Interestlasten	- / - 51,3	- / - 38,8
Financieringskosten	- / - 1,0	- / - 4,0
Financieringslasten	- / - 52,3	- / - 42,8
Saldo	- / - 26,9	- / - 14,5

Overige posten in de vennootschappelijke winst- en verliesrekening

Voor een toelichting op de overige posten in de vennootschappelijke winst- en verliesrekening verwijzen wij naar de toelichting op de desbetreffende geconsolideerde posten in de geconsolideerde jaarrekening.

Overzicht deelnemingen

Naam van de vennootschap	Zetel	Aandeel in kapitaal
Gas Transport Services B.V.	Groningen	100%
Gasunie BBL B.V.	Groningen	100%
Gasunie Engineering B.V.	Groningen	100%
Gasunie LNG Holding B.V.	Groningen	100%
Gasunie Zuidwending B.V.	Groningen	100%
Gasunie Infrastructuur AG	Zug, Zwitserland	100%
Gastransport Noord-West Europa Holding B.V.	Groningen	100%
Gastransport Noord-West Europa B.V.	Groningen	100%
Gasunie Germany Verwaltungs GmbH	Köln, Duitsland	100%
Gasunie Germany GmbH & Co. KG	Köln, Duitsland	100%
BBL Company V.O.F	Groningen	60%
Gate terminal Management B.V.	Rotterdam	50%
Gate terminal C.V.	Rotterdam	42,5%
Gate terminal B.V.	Rotterdam	42,5%
Zuidwending V.O.F.	Groningen	50%
C.V. Gasexpansie IJmond	Groningen	50%
Eurohub GmbH	Haan, Duitsland	33 1/3%
Energie Data Services Nederland B.V.	Arnhem	25%
Eemshaven LNG Terminal B.V.	's Hertogenbosch	25%

De Raad van Bestuur,

M.P. Kramer, voorzitter

E. Dam

H.A.T. Chin Sue

P.E.G. Trienekens

De Raad van Commissarissen,

G.J. van Luijk, voorzitter

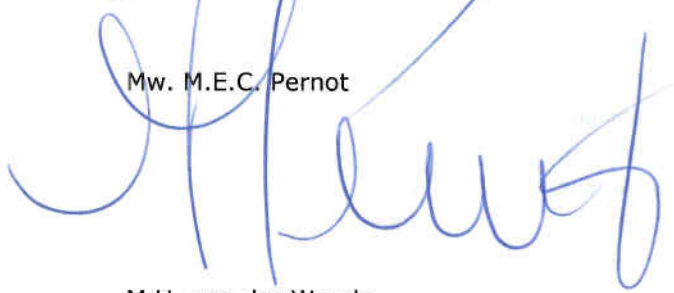
C. Griffioen, vice-voorzitter

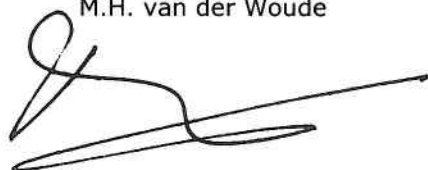
A. Lont

Mw. M.E.C. Pernot

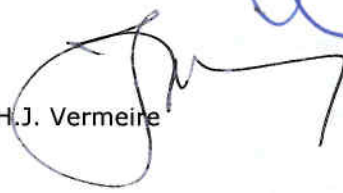
M.H. van der Woude

H.L.J. Noy

J.P.H.J. Vermeire

Groningen, 14 mei 2008

Overige gegevens

Winstbestemming

De Raad van Bestuur acht een reservering van de winst op grond van artikel 39 lid 2 van de Statuten niet noodzakelijk. Hierdoor staat de winst over het boekjaar ter vrije beschikking van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

De vennootschap kan aan de aandeelhouders en andere gerechtigden tot de voor uitkering vatbare winst slechts uitkeringen doen voor zover haar eigen vermogen groter is dan het bedrag van het geplaatste kapitaal vermeerderd met de reserves die krachtens de wet moeten worden aangehouden.

De Raad van Bestuur stelt voor om van de winst over 2007 één-vierde gedeelte (108,8 miljoen euro) toe te voegen aan de algemene reserve en drie-vierde gedeelte (326,4 miljoen euro) aan de aandeelhouder uit te keren. In december 2007 is een interimdividend betaald ter grootte van 78,0 miljoen euro zodat een slotdividend resteert van 248,4 miljoen euro.

Accountantsverklaring

Aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders
en de Raad van Commissarissen
van N.V. Nederlandse Gasunie

Accountantsverklaring

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit verslag opgenomen jaarrekening 2007 van N.V. Nederlandse Gasunie te Groningen gecontroleerd. De jaarrekening omvat de geconsolideerde en de vennootschappelijke jaarrekening. De geconsolideerde jaarrekening bestaat uit de geconsolideerde balans per 31 december 2007, winst-en-verliesrekening, overzicht van de totale baten en lasten en kasstroomoverzicht over 2007 alsmede uit een overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen. De vennootschappelijke jaarrekening bestaat uit de vennootschappelijke balans per 31 december 2007 en de vennootschappelijke winst-en-verliesrekening over 2007 met de toelichting.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de vennootschap is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven in overeenstemming met International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie en met Titel 9 Boek 2 BW, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevatten, het kiezen en toepassen van aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat. Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening.

De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn. Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van schattingen die het bestuur van de vennootschap heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel betreffende de geconsolideerde jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van N.V. Nederlandse Gasunie per 31 december 2007 en van het resultaat en de kasstromen over 2007 in overeenstemming met International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie en met Titel 9 Boek 2 BW.

Oordeel betreffende de vennootschappelijke jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de vennootschappelijke jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van N.V. Nederlandse Gasunie per 31 december 2007 en van het resultaat over 2007 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende andere wettelijke voorschriften en / of voorschriften van regelgevende instanties

Op grond van de wettelijke verplichting ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e BW melden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Groningen, 14 mei 2008

Ernst & Young Accountants
namens deze

w.g. Drs. P.J.T.A. van Kleef RA

VGM-KATERN

GASUNIE COMMITMENT VOOR VEILIGHEID, GEZONDHEID EN MILIEU

Gasunie geeft veiligheid, gezondheid en milieu de hoogste prioriteit, omdat het een voorwaarde is voor het voortbestaan van de onderneming.

Dit commitment past bij de missie van Gasunie om te zorgen voor veilig, betrouwbaar en duurzaam gastransport. Het vermijden van risico's tijdens de uitvoering van de werkzaamheden is een kernelement bij alle activiteiten van Gasunie.

Wij willen voortdurend onze prestaties ten aanzien van veiligheid, gezondheid en milieu verbeteren en passen nieuw ontwikkelde technieken en kennis toe.

Norm

Wij zullen voldoen aan hoge eisen voor veiligheid, gezondheid en milieu, zodat eigen medewerkers, derden die voor ons werkzaam zijn en het milieu worden beschermd.

Geen ongevallen, ernstige incidenten en leidingbeschadigingen

Ons doel is het voorkomen van alle ongevallen, ernstige incidenten en leidingbeschadigingen. We streven dat doel krachtig na. Ook buiten de werksituatie stimuleren wij Gasunie-medewerkers veilig en gezond te leven.

Bij activiteiten brengen wij vooraf de veiligheids- en gezondheidsrisico's in kaart. Wij zullen adequate maatregelen treffen om die risico's weg te nemen.

Wij handhaven de veiligheid en betrouwbaarheid van het gastransportnetwerk op het niveau van onze eigen standaard en overeenkomstig de wettelijke eisen voor externe veiligheid.

In samenwerking met alle betrokken partijen zullen wij het aantal leidingbeschadigingen door derden terugdringen.

Vermindering milieubelasting

Wij zorgen ervoor dat al onze activiteiten vanuit milieuoogpunt verantwoord worden uitgevoerd. Wij gaan efficiënt met ons energieverbruik om en zullen de uitstoot van schadelijke stoffen beperken. Wij verminderen de hoeveelheid afval en stimuleren hergebruik.

Met andere bedrijven uit onze branche streven we naar standaarden voor onze industrie op basis van zelfregulering.

Duurzaam ondernemen

Wij zijn bereid een bijdrage te leveren aan de beheersing en oplossing van maatschappelijke vraagstukken die te maken hebben met onze activiteiten.

Wij leveren een bijdrage aan de overgang naar een duurzame energievoorziening.

Wij willen de positie van aardgas als milieuvriendelijke energiebron versterken.

Verantwoordelijkheid en verantwoording

De Raad van Bestuur blijft op de hoogte van de belangrijke gebeurtenissen op het gebied van veiligheid, gezondheid en milieu en ziet erop toe dat het managementsysteem voor veiligheid, gezondheid en milieu goed functioneert en dat de regels worden

nageleefd. De Raad zorgt ervoor dat de inzet van mensen en middelen zodanig is dat aan deze afspraken kan worden voldaan. De Raad zal zich publiekelijk verantwoorden met betrekking tot de naleving van dit commitment.

Het management is verantwoordelijk voor de ontwikkeling van kennis, vaardigheden en motivatie van de medewerkers. Het management ziet erop toe dat dit commitment en de wet- en regelgeving worden nageleefd.

Iedere Gasunie-medewerker en iedere medewerker van derden werkzaam voor Gasunie, is persoonlijk verantwoordelijk voor naleving van dit commitment en van de wet- en regelgeving. Dit is een belangrijke voorwaarde voor dienstverband of contract.

ASSURANCE RAPPORT

Opdracht

Wij hebben een assurance opdracht uitgevoerd overeenkomstig Standaard 3410 'Assurance standaard inzake maatschappelijk verslagen' aangaande het MVO verslag 2007 van N.V. Nederlandse Gasunie ('Gasunie'). Onze assurance opdracht is gericht op het verkrijgen van een beperkte mate van zekerheid dat de informatie in het MVO verslag 2007 in alle van materieel belang zijnde opzichten, een betrouwbare en toereikende weergave is van het beleid ten aanzien van maatschappelijk verantwoord ondernemen, de bedrijfsvoering, de gebeurtenissen en de prestaties gedurende 2007. De vergelijkende cijfers van het jaar 2006 zijn geen onderdeel van ons onderzoek geweest. De werkzaamheden die worden verricht bij het verkrijgen van een beperkte mate van zekerheid zijn gericht op het vaststellen van de plausibiliteit van informatie en zijn geringer in diepgang dan de procedures die wij uitvoeren bij een assurance opdracht gericht op het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid.

Criteria

Als toetsingscriteria hebben wij gehanteerd de 'Sustainability Reporting Guidelines' (G3) van Global Reporting Initiative, de handreiking maatschappelijk verslaggeving van de Raad voor de Jaarverslaggeving en het verslaggevingsbeleid van Gasunie. Wij zijn van mening dat deze criteria toereikend zijn voor het doel van onze assurance opdracht.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de Gasunie is verantwoordelijk voor de inhoud van het MVO verslag 2007 en het opmaken ervan in overeenstemming met bovenstaande criteria. Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van een maatschappelijk jaarverslag dat betrouwbaar en toereikend is, het kiezen en toepassen van aanvaardbare grondslagen voor het meten en presenteren van duurzaamheidsprestaties en het maken van schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn. De door het bestuur gemaakte keuzes, de reikwijdte van het verslag en de verslaggevingsgrondslagen, inclusief de inherente specifieke beperkingen die de betrouwbaarheid van de in het verslag opgenomen informatie kunnen beïnvloeden, zijn uiteengezet in het algemene gedeelte van dit verslag.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Het is onze verantwoordelijkheid om op basis van de boven beschreven opdracht een conclusie te formuleren over het MVO verslag 2007 van Gasunie. Wij hebben onze werkzaamheden verricht in overeenstemming met Nederlands recht. Hierin staan onder meer gedragsregels, inclusief eisen voor de onafhankelijkheid van de assurance teamleden.

De belangrijkste werkzaamheden waren:

- het verkrijgen van inzicht in de branche, de organisatie en haar meest relevante maatschappelijk issues;
- het beoordelen van de aanvaardbaarheid van de gehanteerde grondslagen voor verslaggeving en de consistente toepassing ervan, alsmede van belangrijke schattingen en berekeningen, die bij het opmaken van het MVO verslag 2007 zijn toegepast;
- het uitvoeren van analytische procedures gericht op het beoordelen van de kwantitatieve gegevens;
- het door middel van deelwaarnemingen toetsen van de onderbouwing van de verstrekte kwalitatieve en kwantitatieve informatie en het bestuderen van relevante bedrijfsdocumenten;
- het houden van interviews met verantwoordelijke functionarissen, vooral gericht op het beoordelen van de plausibiliteit van de verstrekte kwalitatieve en kwantitatieve informatie in het maatschappelijk jaarverslag;
- het beoordelen van het algehele beeld van het MVO verslag 2007 aan de hand van bovengenoemde criteria.

Conclusies

Op grond van onze procedures gericht op het verkrijgen van een beperkte mate van zekerheid hebben wij geen reden te concluderen dat de informatie in het MVO verslag 2007 van Gasunie niet in alle van materieel belang zijnde opzichten, een betrouwbare en toereikende weergave is van het beleid, de bedrijfsvoering, de gebeurtenissen en de prestaties ten aanzien van maatschappelijk verantwoord ondernemen gedurende 2007, in overeenstemming met de 'Sustainability Reporting Guidelines' (G3) van Global Reporting Initiative, de handreiking maatschappelijk verslaggeving van de Raad voor de Jaarverslaggeving en het verslaggevingsbeleid van Gasunie.

Groningen, 14 mei 2008

Ernst & Young Accountants
namens deze,

w.g. D.A. de Waard RA MA

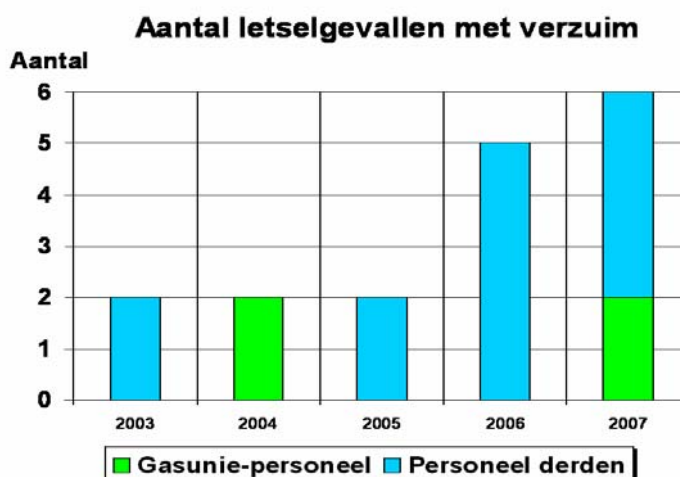
Algemeen

De reikwijdte van dit VGM-katern betreft de activiteiten van de N.V. Nederlandse Gasunie en haar deelnemingen: Gas Transport Services B.V., Gasunie Engineering B.V., Gasunie Zuidwending B.V. en Gasunie BBL B.V (voor wat betreft het gedeelte in Nederland).

Voor het opstellen van het katern zijn de richtlijnen van het Global Reportive Initiative als leidraad gebruikt. Hierbij is uitgegaan van de vier geïdentificeerde speerpunten uit het Masterplan, te weten: veiligheid medewerkers, veiligheid aannemers, veiligheid leidingen en duurzaamheid zoals is aangegeven in het hoofdstuk 'Operational Excellence – Veiligheid, gezondheid, milieu en duurzaamheid' in dit verslag. In het Masterplan is het VGM-beleid voor de komende jaren vastgelegd.

Het meet- en registratiesysteem is procedureel vastgelegd. Een groot deel van deze registraties is geautomatiseerd en wordt centraal verwerkt voor de rapportage in dit katern. De getallen zijn, met uitzondering van het jaar 2006, geverifieerd door een externe accountant.

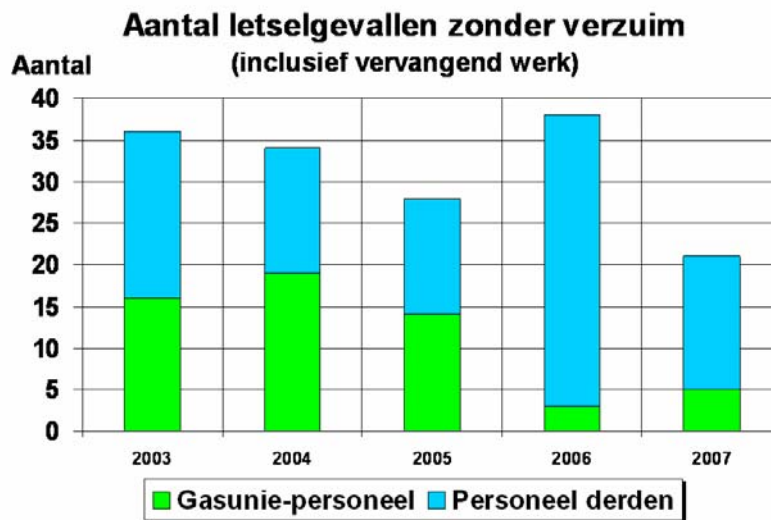
Persoonlijke veiligheid

Gasunie wil in 2008 een betere prestatie neerzetten ten aanzien van ongevallen met verzuim dan in 2007. Het streven blijft onverminderd gericht op 0 letselgevallen met verzuim, zowel voor eigen medewerkers als medewerkers van derden. Het stimuleren van het veiligheidsbewustzijn blijft een continu aandachtspunt. In het kader van veiligheid is het van belang dat werkzaamheden door mensen met de juiste kennis en vaardigheden worden uitgevoerd. Daartoe is in 2007 competentie management als instrument ingevoerd. Er is voor de veiligheid van aannemers een plan met verbeteracties opgesteld en in uitvoering genomen. Hiervan maken onder meer verbeteringen in de contracten, een VGM-veiligheidsplan en een structurele audit van projecten deel uit.

Er is een verbeterd proces voor werkvergunningen ingevoerd en voor risicovolle activiteiten is een Taak Risico Analyse verplicht gesteld. In 2008 zal dit moeten leiden tot een verbeterde veiligheidsperformance.

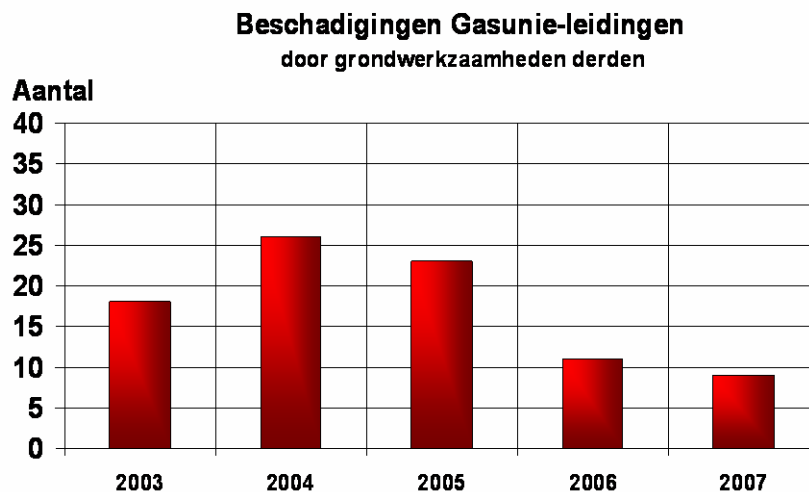
De twee letselgevallen met verzuim van Gasunie-personeel zijn veroorzaakt door een auto-ongeval waarbij zij buiten hun schuld van achteren zijn aangereden.

Het merendeel van de letselgevallen zonder verzuim is veroorzaakt bij personeel van derden. In 2008 zal hier wederom extra aandacht aan worden besteed.

Externe Veiligheid

Gasunie heeft ervoor gekozen om het aantal leidingbeschadigingen vanaf dit jaar anders te presenteren. De leidingschades zijn opgedeeld in drie groepen: leidingschades veroorzaakt door grondwerkzaamheden van derden, leidingschades ten gevolge van corrosie en overige leidingschades. In 2007 hebben zich geen leidingschades met gasuitstroom in de categorieën corrosie en overige schades voorgedaan.

We hebben ons in 2005 tot doel gesteld om het aantal beschadigingen door graafwerkzaamheden van derden in 2010 terug te brengen tot maximaal 10. In 2007 zijn we met negen beschadigingen door derden binnen deze doelstelling voor 2010 gebleven. Van deze negen beschadigingen had één een lekkage tot gevolg.

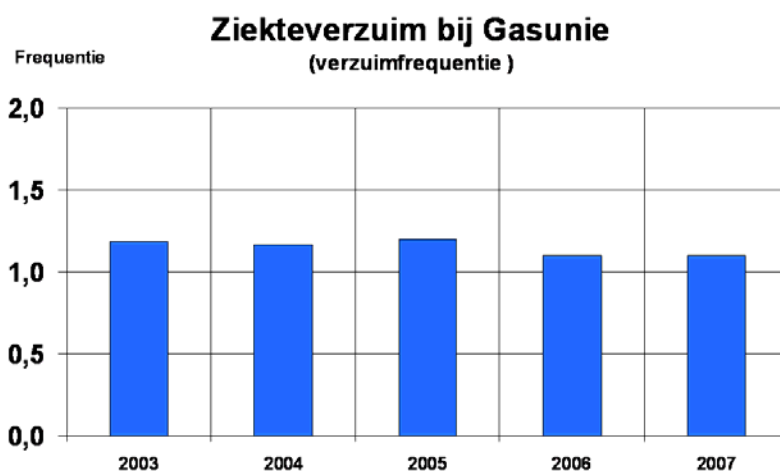
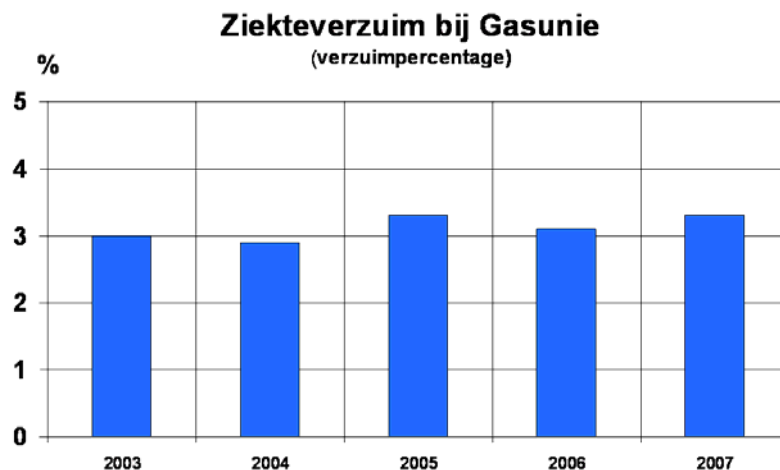
In 2007 zijn verdere concrete acties ingezet om de afhandeling van KLIC-meldingen en het toezicht bij graafwerkzaamheden te verbeteren. Promotieactiviteiten (om grondroerders bewust te maken van het belang van KLIC-meldingen en toezicht) zijn in 2007 geïntensiveerd en de processen die hierbij ondersteunen zijn verbeterd. In 2008 zal opnieuw de focus liggen op het voorkomen van leidingbeschadigingen.

Gezondheid

Het ziekteverzuim is in 2007 gestegen van 3,1% naar 3,4%. Dit is hoofdzakelijk veroorzaakt door een stijging in het langdurig ziekteverzuim van 1,5% naar 1,8% terwijl het kort- en middellang verzuim nagenoeg gelijk is gebleven. De gemiddelde verzuimfrequentie is in 2007 met 1,1 verzuim per medewerker per jaar gelijk aan dat van 2006.

Het zogenaamde nulverzuim, medewerkers die zich in 2007 niet ziek hebben gemeld, was 59%.

Landelijk gezien wordt een nulverzuim tussen de 45% en 55% als normaal beschouwd.

WAO/WIA

In 2007 is één medewerker tot de WAO/WIA toegetreden en is niemand uitgestroomd. In 2006 werd voor vier medewerkers een WIA-uitkering aangevraagd.

Milieu

CO₂-en CH₄-emissie

Doel: een reductie van ca. 27 % in 2015 t.o.v. 2006

Op basis van een studie naar emissies en de uitgevoerde strategische studie is het beleid herzien betreffende de directe emissie van kooldioxide en methaan.

Het onderzoek heeft geleid tot een herziening van de emissiedoelstelling voor methaan en koolstofdioxide. Met geïdentificeerde maatregelen moet een reductie van ca. 27% in 2015 t.o.v. 2006 haalbaar zijn. Voor deze maatregelen is een financiële norm van € 25 per ton CO₂-equivalenten vastgesteld.

Enkele van deze maatregelen zijn ketelvervanging op gasontvangstations, heroverweging vervangingsbeleid compressoren, realtime planning gastransport, renovatie meet- en regelstations met niet-emitterende regelaars, aantrekken van appendages op compressorstations, onderzoek naar nuttig gebruik afblaasgas, hercompressie bij werkzaamheden aan leidingen en onderzoek naar boil-off LNG.

In onderstaande tabel zijn de absolute CO₂- en CH₄-emissies weergegeven. De daaropvolgende grafiek toont de CO₂-equivalent-emissie¹.

De methaanemissie van het jaar 2006 is naar aanleiding van een intern uitgevoerd onderzoek bijgesteld van 5.463 ton naar 6.055 ton om een duidelijk uitgangspunt te krijgen voor de nieuwe milieudoelstelling. De verhoging wordt veroorzaakt omdat vanaf 2006 ook de lekverliezen zijn meegenomen voor gasontvangstations en meet- en regelstations.

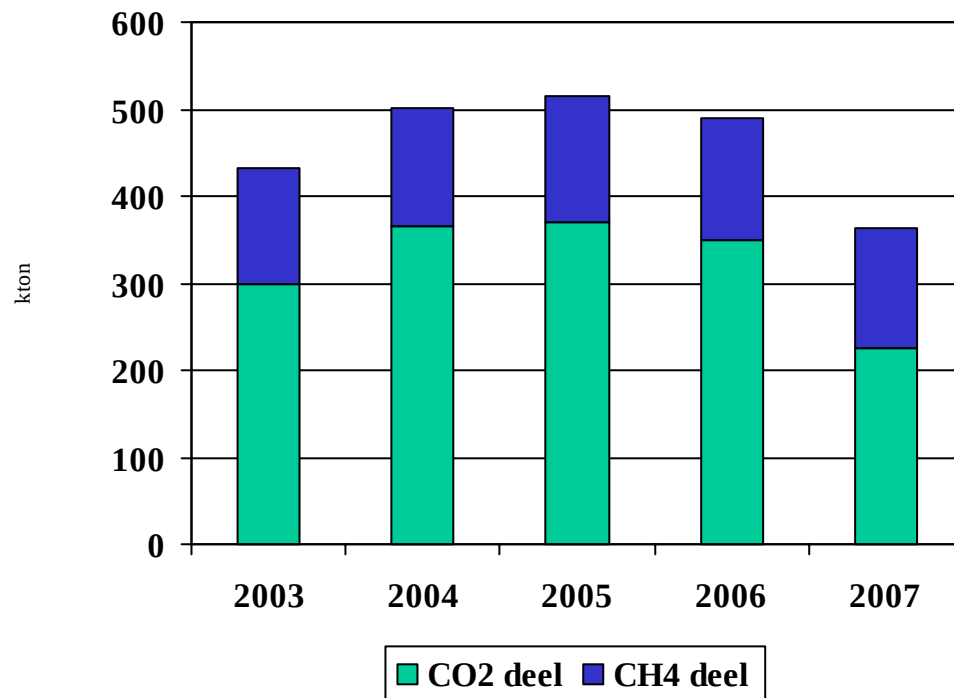
In 2007 is aanzienlijk minder CO₂ uitgestoten dan in voorgaande jaren. Deze afname wordt veroorzaakt door de zachte winter van 2007 waardoor minder brandstof (aardgas) nodig was dan in voorgaande jaren en omdat er in 2007 meer gebruik is gemaakt van elektrische compressie. De hoeveelheid brandstof voor de compressorstations Ommen en Ravenstein was in 2007 ongeveer 62 miljoen m³ lager dan in 2006.

	Eenheid	2003	2004	2005	2006	2007
Methaanemissie	Ton	5.760	5.819	6.250	6.055 ^{*)}	6.058
Kooldioxide-emissie	Kiloton	300	366	371	349	226

*) : vanaf 2006 is de methaanemissie n.a.v. een intern onderzoek bijgesteld

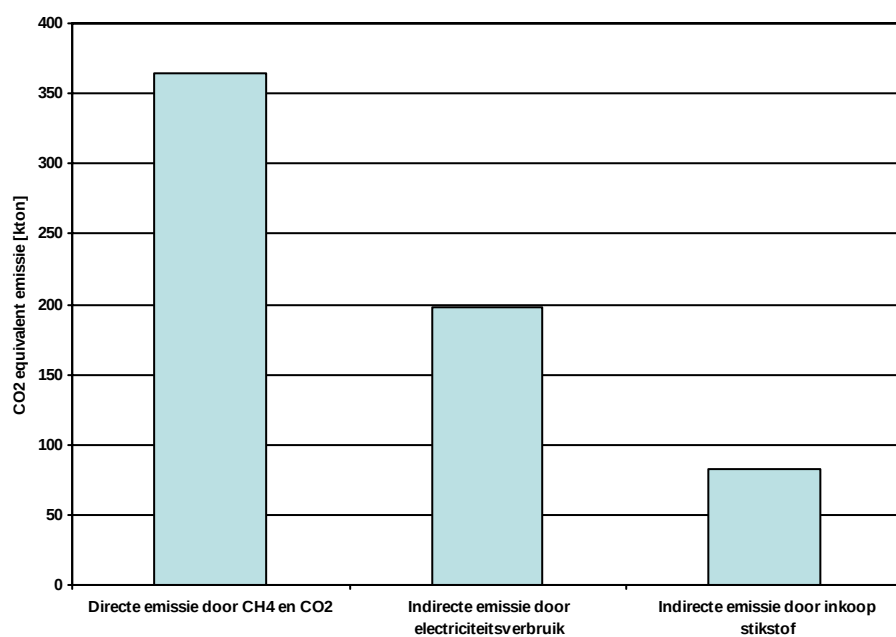
¹ CO₂- en CH₄-emissie kunnen met behulp van het zogeheten Global Warming Potential (GWP) worden omgezet in een maat voor het versterkte broeikaseffect, de zogenaamde CO₂-equivalent-emissie. De GWP voor CO₂ wordt op 1 gesteld en de GWP voor CH₄ op 23.

CO₂-equivalent emissie per jaar

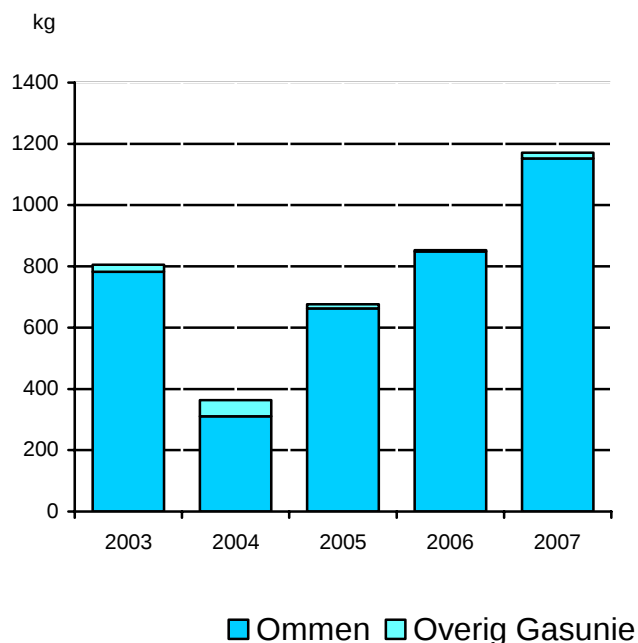
Indirecte CO₂-emissies

Voor Gasunie zijn twee bronnen bij de bepaling van de indirecte CO₂-emissie t.g.v. elektriciteit relevant. Deze bronnen zijn: CO₂-emissies door eigen elektriciteitsverbruik en CO₂-emissies t.g.v. elektriciteitsgebruik benodigd voor de productie van ingekocht stikstof. In de volgende tabel is de totale CO₂-equivalentemissie afgebeeld t.g.v. directe emissies en indirecte emissies.

Freonemissie

Doel: Een zo laag mogelijke emissie van ozonaantastende stoffen (freonemissie)

Freon wordt binnen Gasunie vooral gebruikt als koelmiddel bij de productie van stikstof. In 2007 is op Ommen een onderzoek uitgevoerd naar de oorzaak van de stijging van de freonuitstoot. Er is gebleken dat de stijging werd veroorzaakt door een defect aan zogenaamde 'breekplaten'. Deze breekplaten zijn in 2007 vervangen.

In 2007 heeft zich een incident voorgedaan op de locatie Ommen waarbij ± 680 kg freon is weggelekt. De lekkage was het gevolg van een defecte afdichtingsseal van een freoncompressor van de stikstofinstallatie.

Vanaf 2010 mag freon niet meer vrij worden verhandeld en vanaf 2015 geldt een freonverbod. Op basis van een inventarisatie heeft Gasunie een plan gemaakt om alle freon bevattende systemen te vervangen.

Grond- en hulpstoffen

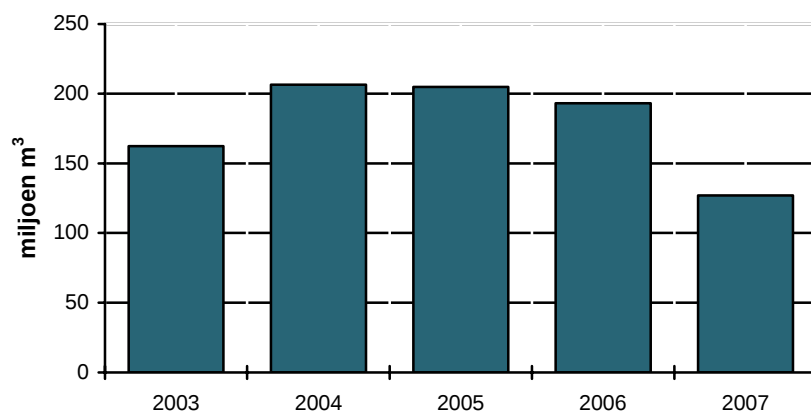
Doel: Zo zuinig mogelijk omgaan met grond- en hulpstoffen en waar mogelijk stimuleren van hergebruik

Om ons eigen energieverbruik zoveel mogelijk te beperken hebben wij een besparingsprogramma ontwikkeld. Daardoor is een verdere stijging van het energieverbruik voorkomen.

Aardgas

Gasturbines en gasmotoren worden voor het gastransport ingezet. Deze machines gebruiken veelal aardgas als brandstof. Daarnaast wordt aardgas voor verwarmingsdoeleinden gebruikt. We zien dat het aardgasverbruik ten opzichte van voorgaande jaren is gedaald. Hiervoor zijn dezelfde redenen aan te voeren als bij de daling van CO₂.

Aardgasverbruik

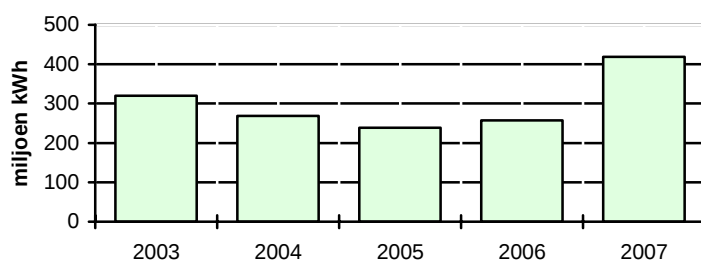

Elektriciteitsverbruik

Elektriciteit wordt met name gebruikt voor de productie van stikstof (stikstoffabriek locatie Ommen en Kootstertille), compressie (locaties Grijskerk en Anna Paulowna) en voor het vloeibaar maken van aardgas (LNG-installatie).

Door de inzet van elektrische compressoren op de nieuwe locaties Grijskerk en Anna Paulowna is het elektriciteitsverbruik aanzienlijk toegenomen in 2007.

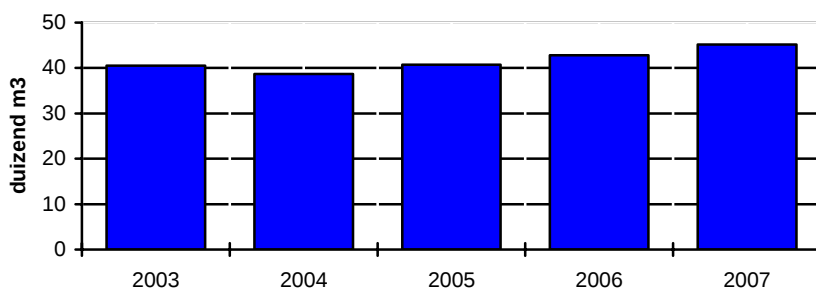
Elektriciteitsverbruik

Water

Water wordt hoofdzakelijk gebruikt voor het koelproces van de LNG-installatie: in 2007 ongeveer 2,7 miljoen m³ oppervlaktewater en 22.000 m³ leidingwater. Ook wordt het gebruikt voor reinigingsdoeleinden en sanitaire voorzieningen.

Leidingwatergebruik

Het verbruik van leidingwater is in lijn met de voorgaande jaren.

Grondstoffen

Onderstaande tabel geeft een overzicht van grondstoffen die voor het transport van aardgas worden gebruikt:

- dieselolie is nodig voor de generatoren die de noodstroomvoorziening verzorgen indien de openbare elektriciteitsvoorziening wegvalt;
- methanol dient ter voorkoming van verstoppingen in installaties door bevriezing en voor het ontwateren van transportleidingen;
- smeerolie wordt gebruikt voor het smeeroliesysteem van compressoren, gasmotoren en gasturbines;
- glycol wordt gebruikt als antivries in koelwater en verwarmingssystemen;
- odorant wordt uit veiligheidsoverwegingen als geurstof aan het aardgas toegevoegd.

Verbruikte stoffen in absolute hoeveelheden op basis van inkoopgegevens

Omschrijving	2003	2004	2005	2006	2007
Dieselolie (*1.000 liter)	13	11	14	11	5
Methanol (*1.000 liter)	0	0,2	0,2	0	0,2
Smeerolie (*1.000 liter)	59	55	110	45	12
Ingekocht glycol (*1.000 liter)	13	0	11	1,5	0,4
Verbruik odorant (*1.000 kg)	450	539	409	470	426

Opmerking: De tabel is samengesteld op basis van inkoopgegevens. Deze kunnen afwijken van het werkelijke verbruik door voorraadmutaties.

Het verbruik van smeerolie is in 2007 aanzienlijk lager dan in de voorgaande jaren. Dit hangt samen met de lagere inzet van de gasturbines en gasmotoren in het verslagjaar.

Stikstof

Teneinde hoogcalorisch aardgas kwalitatief geschikt te maken voor een bepaald marktsegment wordt op enkele plaatsen stikstof aan het gas toegevoegd.

Verbruik stikstof (hoeveelheden in 1.000 ton)

Omschrijving	2003	2004	2005	2006	2007
Stikstof ingekocht van derden (Wieringermeer, Pernis en Maasvlakte)	1.216	1.395	1.209	1.007	726
Stikstof uit eigen productie (Ommen en Kootstertille)	1.142	1.035	845	897	918
Totaal	2.358	2.430	2.054	1.904	1.644

Aardgas wordt in verschillende kwaliteiten aangeboden en gevraagd. Naast het mengen van verschillende gaskwaliteiten wordt ook stikstof toegevoegd om de gewenste kwaliteit te leveren. In 2007 was hiervoor landelijk minder stikstof nodig.

NO_x-emissie

Als landelijk opererend bedrijf hebben wij te maken met vele vergunningverlenende overheden. Binnen het kader van het concernloket is een deelproject gestart met VROM en zes provincies om een uniforme benadering (aanpak voor aanvraag, voorschriften, toezichtsplan) voor milieuvergunningen op te stellen. Hierbij zijn wij actief betrokken om een landelijk geldend toetsingskader op te stellen voor onze milieuvergunningen. Op basis van toetsing van de emissies aan de best beschikbare technieken (Best Available Techniques, BAT) zullen realistische maatregelen worden geïdentificeerd. De resultaten en consequenties hiervan voor Gasunie zullen in 2008 duidelijk worden.

Doel: Een reductie van 80 % van het NO_x-emissiekental in 2010 (reductie ten opzichte van 1987). Het doel in 2010 is 8,3 kg per miljoen m³ getransporteerd aardgas.

NO_x-emissie en NO_x-emissiekental

Omschrijving	Eenheid	2003	2004	2005	2006	2007
NO _x -emissie	Ton	593	757	770	747	518
NO _x -emissiekental	Kg/miljoen m ³	6,8	7,8	8,1	7,7	5,4

Het NO_x-emissiekental in 2007 is lager dan de doelstelling voor 2010.

Aangezien de brandstofinzet voor de gasturbines in het verslagjaar veel lager was dan vorige jaren is de NO_x hoeveelheid afgenomen. De verklaring voor de afname in de brandstofhoeveelheid is reeds bij CO₂ gegeven.

Bodem

Doel: Gasunie saneert bodemverontreiniging in lijn met de bedrijfsvoering

Op Gasunie-locaties wordt de bodemverontreiniging geïnventariseerd. De verontreiniging betreft met name smeerolie, dieselolie, polycyclische aromaten en odorant.

Voortgang Bodembeheersing Gasunie-locaties

	2003	2004	2005	2006	2007
Cumulatief geïnventariseerd	967	971	985	1.042	1.096
Cumulatief afgerond (onderzoeken/saneringen)	654	661	676	793	869
Lopende onderzoeken	21	20	14	13	13
Lopende saneringen	12	5	10	7	12
Nog in nader onderzoek te nemen	280	285	285	229	202

In 2007 is een onderzoek afgerond om na te gaan of de doelstelling moet worden aangepast aan veranderingen in de branche en in wet- en regelgeving. Hieruit is gebleken dat wij de bodemsaneringen beter kunnen laten aansluiten bij onze bedrijfsvoering. Hiertoe is een nieuwe doelstelling geformuleerd. Wij saneren bodemverontreinigingen in lijn met onze bedrijfsvoering.

Momenteel werken we aan de implementatie van de aanbevelingen uit het onderzoek.

In 2007 zijn Gasunie-breed 54 inventariserende bodemonderzoeken uitgevoerd. Verder zijn er 18 vervolgonderzoeken uitgevoerd. In het verslagjaar zijn in totaal acht saneringen afgerond.

Nederlandse Richtlijn bodembescherming (NRB)

Naar aanleiding van het NRB zijn benodigde aanpassingen onderzocht. Er is een vijfjarenplan uitgevoerd om voor alle locaties op NRB-niveau te komen. Het implementatietraject is in 2007 nagenoeg gereed gekomen.

Geluid

Doel: De stations van Gasunie moeten voldoen aan de geldende geluidsvoorschriften

Regelmatig worden geluidsmetingen en/of -berekeningen uitgevoerd. In onderstaande tabel is het aantal geluidsmetingen, -berekeningen en -overschrijdingen vanaf 2003 weergegeven.

Geluid

Omschrijving	2003	2004	2005	2006	2007
Totaal aantal uitgevoerde metingen en berekeningen	11	17	13	10	10
Aantal uitgevoerde metingen waarvan het resultaat niet aan de wettelijke norm voldeed	6	8	2	1	4
Aantal berekeningen t.b.v. aanvraag milieuvergunning	6	9	8	5	3

Eind 2006 is een saneringsprogramma opgesteld voor een aantal gasontvangstations. In 2007 heeft afstemming plaatsgevonden met andere projecten op gasontvangstations en is een aandachtspuntenlijst m.b.t. geluidsbronnen opgesteld. In 2008 zal aan de hand van deze

aandachtspuntenlijst een inventarisatie worden uitgevoerd en een vervangingsstrategie worden opgesteld.

Bij meet- en regelstations die worden aangepast in het kader van het nieuwe concept worden ook eventuele geluidsproblemen verholpen.

Afval

Doel: een gemiddelde stijging van de hoeveelheid afval van maximaal 1 % per jaar tot 2010. Het hergebruik in 2010 bedraagt minimaal 80 % en de hoeveelheid die wordt gestort in 2010 maximaal 4 %. Het restant wordt verbrand

Op Gasunie-locaties worden afvalstoffen, zoals chemicaliën, oliën, vetten en onderhoudsmiddelen, gescheiden ingezameld en daarna door erkende afvalinzamelaars afgevoerd naar erkende afvalverwerkingsbedrijven.

In 2007 is in totaal 10,6 kiloton afval afgevoerd. Hiervan is 89% hergebruikt, 10% verbrand en 1% gestort. De hoeveelheid afval is ten opzichte van 2006 met circa 22% gegroeid. Deze groei wordt met name veroorzaakt door het vrijkomen van schoon puin en grond bij nieuwbouwactiviteiten.

In de volgende tabel is de hoeveelheid afval weergegeven van 2003 tot en met 2007, verdeeld over tien afvalstromen.

Afvalstromen	2003 Ton	%	2004 Ton	%	2005 Ton	%	2006 Ton	%	2007 Ton	%
Papier en karton	101,2	3,6	141,3	2,6	151,9	2,2	164,6	1,9	134,1	1,3
Bouw en sloop	234,1	8,4	314,2	5,8	566,6	8,1	434,1	5,0	579,1	5,5
Schoon puin	409,0	14,6	820,0	15,2	971,9	13,9	567,4	6,5	1.683,5	15,9
Kolkafval	16,7	0,6	4,5	0,1	9,4	0,1	1,2	0,01	5,2	0,0
Metalen	1.073,6	38,4	2.155,9	40,1	1.231,0	17,6	2.025,9	23,4	2.312,5	21,9
Kabelrestanten	4,6	0,2	35,3	0,7	3,1	0,0	11,5	0,13	11,5	0,1
Gevaarlijk afval	627,6	22,5	875,9	16,3	832,9	11,9	1.145,2	13,2	898,6	8,5
Keuken- en kantine-afval	34,4	1,2	47,1	0,9	87,5	1,3	45,5	0,5	97,9	0,9
Restafval	292,1	10,5	310,9	5,8	318,0	4,5	409,2	4,7	347,3	3,3
Grond	0,4*	0,0	674,4	12,5	2.823,2	40,4	3.861,2	44,6	4.507,6	42,6
Totalen	2.793,8	100,0	5.379,5	100,0	6.995,5	100,0	8.665,7	100,0	10.577,5	100,0

* Grond werd in 2003 gemeld onder de categorie gevaarlijk afval

Toelichting op de belangrijkste afvalstromen:

Grond

Ten opzichte van 2006 is de hoeveelheid afgevoerde grond met ruim 17% gestegen. Een belangrijk deel van de afgevoerde grond is vrijgekomen bij de sanering van een tweetal afsluiterlocaties (totaal ongeveer 1.859 ton).

Metalen

De hoeveelheid afgevoerde metalen is in 2007 iets toegenomen ten opzichte van 2006. Metaal komt vooral vrij bij projecten waarbij leidingen worden vervangen of gesaneerd.

Gevaarlijk afval

Het grootste deel van het gevaarlijke afval, namelijk 554 ton, betreft condensaat dat door vloeistofvangsters uit het aardgas wordt opgevangen.

Schoon puin

De hoeveelheid schoon puin is ten opzichte van 2006 ongeveer verdubbeld (naar in totaal 1.116 ton). Ongeveer 57% van het afgevoerde puin wordt veroorzaakt door leidingverleggingen en een project bij Middelie.

Milieuafwijkingen

We streven ernaar schadelijke emissie naar bodem, water en lucht te verminderen. We voeren een nauwkeurige administratie van milieuafwijkingen om deze te kunnen beheersen. Hierbij is gebleken dat het aantal geurklachten in 2007 ten opzichte van 2006 verder is toegenomen.

Aantal gemelde milieuafwijkingen per aandachtsgebied

	2003	2004	2005	2006	2007
Afwijking wet- & regelgeving	2	0	0	1	4
Afwijking milieuzorgsysteem	0	0	0	0	0
Milieu-incidenten	58	52	71	55	87
Milieuklachten	13	14	54	96	155
Totaal	73	66	125	152	246

De milieuafwijkingen van wet- en regelgeving worden o.a. veroorzaakt door een tweetal incidenten met bronbemaling bij nieuwbouwprojecten. Deze problematiek zal worden meegenomen bij de invoering van het herziene bodembeleid.

De stijging van milieu-incidenten is vooral toe te schrijven aan gebeurtenissen bij Gasunie-installaties. Daarnaast is er in 2007 een aantal olie lekkages geweest uit hydraulische systemen van machines bij nieuwbouwprojecten.

De toename van de milieuklachten is grotendeels toe te schrijven aan meldingen betreffende gaslucht op gasontvangstations en afsluiterschema's. In 2007 is een onderzoek gestart om een eenduidig beeld te krijgen van de oorzaak hiervan, zodat in 2008 gerichte maatregelen kunnen worden getroffen.

VGM-programma

In 2006 is een Masterplan VGM opgesteld. De hierin opgenomen speerpunten voor 2007 zijn:

- Veiligheidscultuur
- Veiligheid bij aannemers
- Leidingbeschadigingen door derden

In de loop van 2007 is daar het speerpunt Duurzaamheid aan toegevoegd.

De voortgang van dit VGM-programma is in onderstaande tabel opgenomen.

Aspect	Plan	Voortgang
1. Algemeen		
1.1 Veiligheidscultuur	Betrokkenheid/voorbeeldfunctie management vergroten	Competenties en bijbehorende opleidingen zijn beschikbaar
	Stimuleren VGM-bewustzijn bij alle medewerkers	Plan gereed, implementatie in 2008
1.2 Kennis en ervaring	Borgen van kennis en ervaring o.a. door competentie management	Gereed. Evaluatie in 2008
1.3 Kennis	Basistraining voor persoonlijke als ook externe veiligheid (ook voor inhuur, contractors) ontwikkelen en toepassen	In ontwikkeling
	Invoeren veiligheidspaspoort	Gereed
1.4 Informatie	Monitoring voortgang V&G-doelstellingen en hierover communiceren naar management en medewerkers	Doorlopend
	Organisatie specifiek informeren over de voortgang en de resultaten van Veiligheid en Milieu	Doorlopend
	Nieuwe werkwijze sensoring van wet- en regelgeving opstellen, implementeren en evalueren	Gereed
	Opstellen veiligheidsbeleid deelnemingen	Doorlopend
2. Persoonlijke Veiligheid		
2.1 Procedures, standaardisatie	Handhaven toepassing van Gasunie Technische Standaards	Continu punt van aandacht
	Implementeren van nieuwe werkwijze werkvergunningen	Gereed
	Actueel houden van de RIE en opstellen en uitvoeren van Plan van Aanpak	Gereed
2.2 Werkdruk	Bij (vermeende) onveiligheid stilleggen werk	Opleiding in voorbereiding, uitvoering in 2008
2.3 Aannemers	Intensiever controleren op VGM-plan en veilig werken tijdens bouwactiviteiten; meer gericht toezicht	In 2007 is een plan van aanpak voor aannemersveiligheid opgesteld en in uitvoering genomen. Dit zal in 2008 verder worden geïmplementeerd
	Continuïteit kennis en competentie van aannemers borgen	
	Kiezen juiste contractvorm en goed	

Aspect	Plan	Voortgang
	vastleggen verantwoordelijkheden VGM	
	VGM-aspecten meewegen bij keuze van contractors	
2.4 Incidenten bespreking	Afstemmen procesgang incidenten	Gereed
2.5 Verkeersveiligheid	Verlagen van het veiligheidsrisico bij deelname aan het verkeer	Voorlichting over verkeersveiligheid is gegeven
	Rijvaardigheidstrainingen laten volgen door alle medewerkers	Plan 2007 is uitgevoerd
2.6 Organisatie	Doeltreffendheid Veiligheidskernteam evalueren	Gereed
	Taken en bevoegdheden bij gedeeld opdrachtgeverschap vaststellen	De verantwoordelijkheden zijn vastgesteld; het GWWL-project is geëvalueerd
	Bij mogelijke samenwerking tijdig veiligheidsbewustzijn tot stand brengen	
3. Externe veiligheid		
3.1 Integriteit	Ontwikkelen performance-indicatoren	Gereed
	Inspectieprogramma optimaliseren	Gereed
3.2 Beschadiging door graven	Promoten van veilig graven	Gereed
	Opstellen performance-indicatoren bij graven	Gereed
3.3 Externe Veiligheid	Extern veiligheidsbeleid concretiseren (overleg met overheid)	In 2007 is een nieuwe PBZO opgesteld en zijn er diverse discussies gevoerd met de overheid
4. Milieu		
4.1 Emissies	Implementeren IPPC-richtlijn (best practice emissiebeperkende middelen)	Toetsingskader best practices is in ontwikkeling
	Opzetten emissiebeleid	Gereed
4.2 Geluid	Saneren geluidshinder GOS-en en M&R's	In 2008 aandachtslijst met geluidsbronnen opgesteld; in 2008 inventarisatie en opstellen vervangingsstrategie; in 2009 uitvoering
4.3 Energie	Optimaliseren energiegebruik	Onderdeel duurzaamheidsstrategie
5. Duurzaamheid		
5.1 Energietransitie	Strategie duurzaamheid goedkeuren (RvB) en uitvoeren	Strategie in 2007 vastgesteld; Per aandachtsgebied worden acties uitgewerkt en uitgevoerd (2008 e.v.)

Plan 2008

Betreffende de vier VGM-speerpunten hebben wij voor 2008 de volgende plannen:

Veiligheid medewerkers

- Cultuur/veiligheidsbewustzijn: uitvoering opleidings- en communicatieplan
- Afhandeling incidenten bij nieuwbouwprojecten
- Ontwikkelen VGM-opleidingen (herkennen onveilige situaties)
- Vergrendel- en labelprocedure verder implementeren

Veiligheid aannemers

- Uitvoeren programma aannemersveiligheid

Veiligheid leidingen

- Afronden programma verminderen leidingbeschadigingen
- Uitvoeren en evalueren inspectiebeleid

Duurzaamheid

- Uitvoering geven aan het duurzaamheidsbeleid van Gasunie, in het bijzonder wat VGM betreft aan het beleid emissie broeikasgassen ("footprint reductie")

Veiligheidsindicatoren over de laatste vijf jaar

Indicator	Eenheid	2003	2004	2005	2006	2007
Letselgevallen met verzuim; frequentie-index Gasunie-medewerkers	Letselgevallen met verzuim per 1 miljoen werkuren	0,0	0,9	0,0	0,0	0,8
Letselgevallen met verzuim; frequentie-index derden	Letselgevallen met verzuim per 1 miljoen werkuren	0,8	0,00	1,7	1,5	1,4
Letselgevallen met verzuim; frequentie-index totaal	Letselgevallen met verzuim per 1 miljoen werkuren	0,4	0,7	0,6	0,9	1,2
Letselgevallen met verzuim						
- Gasunie-medewerkers	Aantal	0	2	0	0	2
- Derden	Aantal	2	0	2	5	4
Letselgevallen zonder verzuim (inclusief vervangend werk)						
- Gasunie-medewerkers	Aantal	16	19	14	3	5
- Derden	Aantal	20	15	14	35	16
Boetes/procesverbalen, opgelegd door de Arbeidsinspectie	Aantal	1	0	1	1	4
Beschadigingen aan Gasunie-leidingen						
- Grondwerkzaamheden door derden	Aantal	18	26	23	11	9
- Constructie-/materiaalfouten	Aantal	0	0	0	0	0
- Foutief aanboren	Aantal	0	1	0	0	0
- Overig	Aantal	5	5	5	1	0
Leidingbeschadigingen met gasuitstroom	Aantal	1	3	4	0	1
Leidingbeschadigingen, gemeld aan de Onderzoeksraad voor Veiligheid	Aantal	1	3	2	0	1
Incidenten met gasuitstroom; vergelijking Gasunie versus EGIG						
- EGIG	Aantal incidenten per 1.000 km per jaar	0,416	0,406	0,396	0,384	n.b.
- Gasunie	Aantal incidenten per 1.000 km per jaar	0,378	0,374	0,370	0,358	0,350

Gezondheidsindicatoren over de laatste vijf jaar

Indicator	Eenheid	2003	2004	2005	2006	2007
Ziekteverzuimpercentage (totaal)	Procenten	2,94	2,93	3,30	3,10	3,37
- kortdurend verzuim	Procenten	0,9	0,9	0,9	0,8	0,8
- middellang verzuim	Procenten	0,8	0,9	0,8	0,7	0,7
- langdurig verzuim	Procenten	1,3	1,1	1,6	1,5	1,8
Nul ziekteverzuimpercentage	Procenten	-	-	-	-	59
Ziekteverzuimfrequentie	Frequentie	1,2	1,2	1,2	1,1	1,1
Arbeidsgerelateerd verzuim (opgave door medewerker)	Aantal	42	58	46	22	23
Melding aan het Nederlands Centrum voor Beroepsziekten NCB	Aantal	3	2	0	1	2
Toetreding WAO / WIA (evt. partieel)	Aantal	0	2	1	4	1
Uitstroming WAO / WIA	Aantal	0	2	0	0	0

Milieu-indicatoren over de laatste vijf jaar

Indicator	Eenheid	2003	2004	2005	2006	2007
Hoeveelheid getransporteerd aardgas	Miljard m3	87,2	97,3	95,2	96,4	95,9
Methaanemissie	Ton	5.760	5.819	6.250	6.055	6.058
Kooldioxide-emissie	Kiloton	300	366	371	349	226
Kooldioxide-equivalentemissie	Kiloton	432	500	515	489	365
- CO ₂ -deel	Kiloton	300	366	371	350	226
- CH ₄ -deel	Kiloton	132	134	144	139	139
Indirecte CO2-equivalentemissie						
- Directe emissies door CH4 en CO2	Kiloton	-	-	-	-	365
- Indirecte CO2-emissie door elektriciteit	Kiloton	-	-	-	-	198
- Indirecte CO2-emissie door inkoop N2	Kiloton	-	-	-	-	82
Freonverbruik						
- Verbruik Ommen	Kilogram	783	311	663	848	1.152
- Verbruik overig Gasunie	Kilogram	22	53	13	4	19
Aardgasverbruik	Miljoen m3	162,2	206,5	204,5	191,4	126,1
Elektriciteitsverbruik	Miljoen kWh	319,6	269	244	257,0	419,1
Leidingwaterverbruik	Duizend m3	40,5	38,7	36,9	42,8	45,2
NOx-emissie						
- NOx-emissie (absoluut)	Ton	601	757	770	747	518
- NOx-kental	Kilogram/miljoen m3 getransporteerd aardgas	6,9	7,8	8,1	7,7	5,4
Totaal aantal gemelde milieufwijkingen	Aantal	73	66	125	152	246
Aantal gemelde milieufwijkingen per aandachtsgebied						
- Bodem	Aantal	19	21	37	44	29
- Water	Aantal	3	3	1	0	11
- Lucht	Aantal	36	36	71	100	200
- Overige	Aantal	15	6	16	8	6

Milieuprestaties Gasunie-locaties

In deze tabel is de wettelijk verplichte uitwerking van energie- en waterverbruik en emissies van grote Gasunie-locaties weergegeven.

Overzicht energie- en waterverbruik in 2003, 2004, 2005, 2006 en 2007 (x 1.000)															
	Gas m ³					Elektra kWh					Water m ³				
	2003	2004	2005	2006	2007	2003	2004	2005	2006	2007	2003	2004	2005	2006	2007
Alphen	27	28	20	21	20	217	231	342	200	184	<0,1	<0,1	0,1	<0,1	0,1
Beverwijk	13.569	16.267	15.937	14.485	3.194	1.421	1.444	1.471	1.524	1.430	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3
Kootstertille	7	209	7	12	14	225	251	1.653	8.351	10.288	0,2	<0,1	<0,1	<0,1	<0,1
LNG	266	710	571	480	549	24.265	15.567	14.595	16.669	12.756	16,2	15,5	19,5	15,5	21,8
Oldeboorn	745	238	96	156	873	871	856	805	839	787	0,4	0,2	<0,1	0,2	0,2
Ommen	26.122	46.302	35.891	40.028	15.883	266.659	224.218	198.812	203.177	218.001	2,0	2,5	2,4	2,4	1,4
Ravenstein	64.524	85.373	89.842	71.449	34.000	2.981	3.022	2.899	2.756	2.595	0,5	0,5	0,5	0,5	0,8
Spijk	18.133	18.162	23.752	27.772	29.023	1.326	1.453	1.478	1.665	1.837	0,2	0,1	0,1	0,2	0,1
Wieringermeer	5.250	3.241	3.234	2.421	1.316	1.307	1.358	2.064	1.267	1.833	0,3	0,2	0,4	0,5	0,3
Zweckhorst	6.290	6.290	739	309	4.699	991	1.300	784	1.271	814	0,2	0,1	<0,1	<0,1	0,2
Grijpskerk					2					148					0,6
Anna Paulowna					5					149.807					<0,1
's Gravenvoeren				5	5				40	40				<0,01	<0,01
Hilvarenbeek				5	5				40	38				<0,01	<0,1
Overzicht emissies in 2003, 2004, 2005, 2006 en 2007 (x 1.000 kg)															
	NOx					Methaan					Kooldioxide				
	2003	2004	2005	2006	2007	2003	2004	2005	2006	2007	2003	2004	2005	2006	2007
Alphen	2	<1	0	0	0	2	3	3	2	4	48	18	67	35	37
Beverwijk	48	72	69	67	8	235	199	198	185	179	24.417	28.203	28.081	25.571	5.645
Kootstertille	0	0	0	0	0	50	50	50	0	61	13	17	13	20	24
LNG	1	1	1	1	1	53	0	128	197	173	479	3.021	1.205	848	1.177
Oldeboorn	2	<1	<1	0	2	99	113	89	95	89	1.340	353	190	238	1.545
Ommen	102	176	143	148	54	561	703	633	599	592	47.014	81.031	63.266	70.298	28.075
Ravenstein	193	267	283	228	98	923	960	962	772	533	116.138	150.460	158.741	126.182	60.074
Spijk	179	179	231	265	282	327	355	382	420	459	41.018	31.779	51.512	59.748	61.702
Wieringermeer	16	5	4	3	3	260	225	230	190	92	9.447	5.420	5.376	4.061	2.330
Zweckhorst	34	9	3	1	34	202	158	141	149	121	11.317	3.021	1.278	669	8.305
Grijpskerk					0					0					4
Anna Paulowna					0					58					19
's Gravenvoeren				0	0				1	1				9	9
Hilvarenbeek				0	0				1	1				9	9